

**Gmina
Węgorzyno**

RAPORT

o stanie Gminy Węgorzyno
w 2019 roku

31 maja 2020

Pismo Samorządu Terytorialnego

WSPÓLNOTA

Sytuacja finansowa sektora samorządowego pozornie się poprawia, ale w rzeczywistości jest rezultatem realizacji rządowych programów społecznych, które mogą mieć pozytywne skutki dla sytuacji społecznej w kraju, ale nie mają wiele wspólnego ze swobodą prowadzenia polityki rozwojowej przez samorzady albo ze zdolnością władz lokalnych do wykonywania innych zadań publicznych.

Prof. Paweł Swianiewicz

WSTĘP.

Drugi już rok z rzędu, znowelizowaną w roku 2018 ustawy o samorządzie gminnym w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (*Dz.U. 2018 poz. 130*), Sejm Rzeczypospolitej wprowadził nową instytucję ocenną działań organu wykonawczego zwaną Raportem o Stanie Gminy. Została ona uregulowana w nowym przepisie prawnym, tj. art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym. Raport jest formą podsumowania działalności burmistrza w roku poprzednim w aspektach realizacji polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy oraz realizacji budżetu obywatelskiego, którym w przypadku gmin miejsko wiejskich jest budżet sołectwa. Przedkładany jest radzie gminy do 31 maja każdego roku.

Intencją zatem podstawową *Raportu* jest zobrazowanie postępu zmian ukierunkowanych na cele zdefiniowane przez radę gminy we wspomnianych aktach prawa miejscowego. Z uwagi, że wykonywanie tego prawa w Węgorzynie powierzone jest burmistrzowi, *Raport* staje się jednocześnie podsumowaniem jego działalności w zakresie dochodzenia do celów (*bądź ich wykonanie*) zdefiniowanych we wspomnianych aktach prawa miejscowego. *Raport* rozpatrywany jest w debacie, podczas sesji rady miejskiej, na której jednocześnie podejmowana jest uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu za rok ubiegły i udzieleniu burmistrzowi absolutorium, jednak *Raport* rozpatrywany jest w pierwszej kolejności i kończy się udzieleniem burmistrzowi wotum zaufania. W debacie nad *Raportem* udział biorą nie tylko radni, którzy mogą zabierać głos bez ograniczeń czasowych, ale również mieszkańcy. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos w takiej debacie zobowiązany jest złożyć przewodniczącemu rady miejskiej pisemne zgłoszenie, poparte podpisami, co najmniej - 20 osób.

Można powiedzieć, że *Raport o Stanie Gminy* jest rodzajem efektu końcowego intelektualnej myśli Wspólnoty Samorządowej, jest odwzorowaniem celowości alokacji kosztów i przepływów pieniężnych uwidocznionych w rocznym budżecie gminnym i ukierunkowanych na zrealizowanie różnych polityk gminnych. Występuje zatem ścisła korelacja pomiędzy „*Sprawozdaniem z Wykonania Budżetu*” i absolutorium a „*Raportem o Stanie Gminy*” i wotum zaufania.

Słuszna zatem wydaje się intencja wprowadzenia przepisu art. 28aa choć wiele rozwiązań systemowych zaaplikowanych jednostkom samorządu terytorialnego przeszkadza a

nawet uniemożliwia właściwą ocenę działalności organu wykonawczego do czego sprowadzono ten artykuł w ustępie 2. Jednym z takich rozwiązań jest bardzo wysoki udział środków państwa w budżetach gminnych. Udzielane dotacje i subwencje decydują najczęściej, że w ogóle możliwe jest wykonywanie własnych zadań bieżących.¹

Taka tendencja poważnie deformuje ocenę działalności jednostki samorządu terytorialnego jako całości. Nadto, gminy obciążone są dziesiątkami zadań będących konsekwencją art. 8. 1. ustawy o samorządzie gminnym, czyli obowiązkiem wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Obejmują one 25 obszarów dodatkowej działalności nałożonej na Gminę.² W ustalaniu wysokości kosztów wykonywania tych zleconych zadań, gminy nie biorą udziału, stąd wszystkie one są mocno niedoszacowane. Pochłaniają środki własne uniemożliwiając, a już z pewnością utrudniając realizację długoterminowych polityk zawartych w strategicznych dokumentach gminnych, których obowiązek opracowywania zlecono gminom dodatkowymi ustawami.

Z uwagi na wszystko powyższe, trudno zgodzić się ostatecznie z stanowiskiem ustawodawcy zawartym w drugim ustępie art. 28aa mianowicie, że cyt: „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk,

¹ Zadania własne gminy (art.7 ustawy o samorządzie) **1.** organizacja tadu przestrzennego, **2.** gospodarka nieruchomościami, **3.** ochrona środowiska, **4.** utrzymanie gminnych dróg, **5.** gospodarka wodą, ściekami i odpadami, **6.** realizacja gminnego budownictwa mieszkaniowego, **7.** publiczna edukacja podstawowa, **8.** wykonywanie zadań kultury i dziedzictwa kulturowego, **9.** Wykonywanie zadań kultury fizycznej, turystyki i rekreacji, **10.** targowiska, **11.** utrzymanie zieleni gminnej i sadzawek, **12.** prowadzenie cmentarzy gminnych, **13.** realizacja zadań z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, **14.** ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa, **15.** utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, **16.** tworzenie warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych (sołectw) i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej, **17.** promocja gminy, **18.** współpraca i działalności na rzecz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, **19.** współpraca transgraniczna, **20.** działalności z zakresu zadań pomocy społecznej.

² Zadania zlecone gminie (art.8 ustawy o samorządzie) **1.** Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego (tj. Dz.U.2018.2224, art. 6 ust. 1); **2.** wydawanie dowodów osobistych (Dz.U.2010.217.1427, art. 45, art. 46); **3.** zmiany imienia i nazwiska (Dz.U.2008.220.1414); **4.** zadania zakresu realizacji działalności gospodarczej (Dz.U.2004.173.1807 z późn. zm.); **5.** o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2012.124); **6.** zadania z ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U.2013.1203); **7.** z ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz.U.2012.461, z późn. zm.); **8.** z zakresu kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U.2012.788, z późn. zm.); **9.** prawa o zgromadzeniach (Dz.U.2013.397); **10.** organizacja i przeprowadzenie szkolenia obronnego oraz treningów akcji kurierskiej w gminach (Dz.U.2012.461, z późn. zm.); **11.** szkolenie ludności z zakresu powszechnej samoobrony w gminach (Dz.U.2012.461, z późn. zm.); **12.** wyposażenie szkół w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe oraz sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne (Dz.U.1991.95.425 z późn. zm. art. 22ae ust. 3); **13.** koszty wydawania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 8 oraz Dz.U.2008.164.1027, z późn. zm. art. 7 ust. 4); **14.** prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 18 ust. 1 pkt 5); **15.** świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego oraz obsługa wypłaty świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego (Dz.U.2013.1456, z późn. zm. art. 2 w związku z art. 33 ust. 2); **16.** składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne (Dz.U.2004.210.2135); **17.** Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej (Dz.U.2008.164.1027, z późn. zm. art. 66); **18.** wypłata zryczałtowanych dodatków energetycznych dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej oraz koszty obsługi tego zadania (Dz.U.2012.1059, z późn. zm.); **19.** wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 18 ust. 1 pkt 9); **20.** Organizowanie i finansowanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 18 ust. 1 pkt 3); **21.** wypłata zasiłków celowych cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 18 ust. 1 pkt 8); **22.** zasiłki celowe - kłęski żywiołowe (Dz.U.2013.182, z późn. zm. art. 40); **23.** wypłata dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych w ramach rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne oraz niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, obsługa wypłaty świadczeń Rządowy Program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego (Dz.U.2012.1548); **24.** zadania związane z realizacją rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz.U.2014.755); **25.** realizacja pomocy dla repatriantów i członków ich rodzin udzielanej przez gminy (Dz.U.2004.53. 532, z późn. zm. art. 22)

programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.” Podobne, wzbudzające niepokój stanowisko zawarte jest także w opinii wyrażonej przez Związek Miast Polskich. Stwierdza on, że „[...] *utożsamienie stanu gminy z działalnością wójta jest sformulowaniem – co najmniej – wadliwym.*”.

Z uwagi na bardzo szeroki i publiczny charakter dokumentu którym jest „Raport o Stanie Gminy”, włączający w debatę – z zachowaniem pisemnego trybu zgłoszenie – mieszkańców Wspólnoty, siłą rzeczy osób mniej zorientowanych niż radni, wszystko to koncentrowało Urząd na wysiłku aby niniejszy **Raport** był dokumentem przejrzystym i maksymalnie czytelnym dla – statystycznie – przeciętnego mieszkańca Naszej Gminy. On to właśnie, ma być ostatecznym odbiorcą wiedzy zawartej w tym dokumencie. Aby warunek ten spełnić podjęto starania, by zagadnienia podnoszone i opisywane w raporcie nie ujmowano w ramy języków specjalistycznych, choćby technicznego czy ekonomicznego, a raczej używając języka literackiego-potocznego.

Jak wspomniałam wyżej jest to drugi już **Raport**, który składamy węgorszyńskiej Wspólnocie celem zobrazowania efektów wysiłku, który podejmowały oba organy władzy w roku 2019. Bez wątpienia mogę powiedzieć, że miniony rok to kolejna, znacząca społecznie i gospodarczo wartość dodana, której wszyscy jesteśmy autorami. Pierwszym, ogólnym obrazem przez pryzmat, którego powinniśmy spoglądać na efekty naszych działań w roku 2019 powinien być dochód budżetu, który w relacji do roku 2018 wzrósł o 13,5% a w relacji do średniej z ostatnich 3 lat (2016, 2017, 2018) aż o 25,5%. Jednak, co wspominałam powyżej w kontekście niekorzystnej tendencji, podyktowany jest on blisko 21% wzrostem kwoty państwowych dotacji celowych. Rozpatrując średnią budżetów z ostatnich trzech lat wzrost kwot dotacji państwowych jest jeszcze większy i wynosi 33,5%. Wzrost dotacji celowych nie jest jednak proporcjonalny do wzrostu kwot środków własnych, a to one decydują o samodzielności i rozmiarze realizacji najpotrzebniejszych polityk w Naszej Gminie. W wyniku tej nieproporcjonalności, z roku na rok, od kilku już lat zmniejsza się procentowy udział środków własnych w gminnym budżecie. Tą samą zależność spadkową obserwujemy gdy analizie poddamy subwencje.

W roku 2019 udział środków własnych w budżecie ogółem był niższy o 1,1 % (*subwencji o 1,2%*) niż w roku 2018. Rozpatrując ostatnie 3 lata jako średnią arytmetyczną budżetów, relacja roku 2019 w zakresie środków własnych jest jeszcze gorsza i wynosi 1,7%

(subwencji o 0,7%), a wyniosłaby blisko 2,5%, gdyby Gmina nie wykonała rekordowej – w stosunku do lat poprzednich - sprzedaży swojego majątku.

Taka między innymi tendencja, którą obserwuję od kilku lat inspirowała mnie do podejmowania działań mających wpłynąć na zmianę tego niekorzystnego kierunku. Mój udział w pracach niewielkiego - bo liczącego tylko 11 samorządów – zespołu, powstałego w 2018 roku w celu uzyskania traconych dochodów z racji objęcia 100% powierzchni Gminy obszarem „Natura 2000” jest między innymi przejawem troski o zwiększenie kwot dochodów własnych. Bowiem, nie wielkość budżetu decyduje o rozwiązywaniu Naszych lokalnych potrzeb, lecz wielkość środków własnych. One to kierowane mogą być na potrzeby realizacji polityk, które wynikają z Naszej węgorskiej specyfiki.

Można zatem wnosić, że idea samorządowych wspólnot kreujących samodzielnie najpotrzebniejsze dla niej rodzaje polityk gminnych jest sukcesywnie umniejszana. Nie można bowiem rozwiązywać potrzeb publicznych w okolicznościach, kiedy środki własne zaczynają stanowić margines gminnego budżetu. Choć w kwotach bezwzględnych [zł] całość budżetu roku 2019 wygląda dobrze, gdyż akcentowany jest on mocną tendencją wzrostową [+4.355.755,03 zł] to jednak spadek wartości względnych [%] tak środków własnych jak i subwencji w budżecie ogółem jest zjawiskiem niekorzystnym.

Drugim, ogólnym obrazem przez pryzmat, którego winniśmy dokonać oglądu efektów podjętych działań w roku 2019 są wydatki a szczególnie ich aspekt majątkowy. One to oddzielnie ewidencjonowane i szczególnie rejestrowane za pośrednictwem służb ekonomiczno-księgowych pozostają latami pod szczególnym nadzorem, a to z powodu, iż pozostawiają trwałe i widoczny w przestrzeni publicznej skutek, którego emanacją jest zmieniona, otaczająca Nas rzeczywistość. Taką właśnie rolę mają pełnić nakłady majątkowe a zadaniem priorytetowym władzy, można powiedzieć najważniejszym jest, by zmiana była **Dobłą**.

Po wielkim wysiłku roku 2018 okresie, którego ogólna wartość wytworzonego dobra majątkowego wyniosła ponad 11,1 mln zł, w roku 2019 wytworzyliśmy go w ilości 5,1 mln. Poziom unijnego dofinansowania jednak został utrzymany na poziomie roku ubiegłego i wyniósł 1,88 mln, przy wcześniejszym 1,98 mln. W bieżącym roku największą z realizowanych inwestycji była budowa kanalizacji sanitarnej, która objęła 40% wszystkich majątkowych wydatków inwestycyjnych Gminy. Największą pozycją w wydatkach ogółem pozostaje ciągle gminna oświata, która pochłania wraz z nakładami inwestycyjnymi średnio, licząc za ostatnie 3 lata 30,6 % całości budżetu. Wyłączając z kosztów ogólnych oświaty koszty inwestycje,

okazuje się, że bieżące utrzymanie oświaty jest znacznie wyższe niż otrzymywana z budżetu państwa subwencji oświatowa. W roku 2019 relacja subwencji oświatowej do kosztów bieżącego utrzymania oświaty i wychowania na terenie Naszej Gminy ma się jak: 5.292.702 zł do 9.096.900 zł, zaś rozpatrując tę zależność w skali 3 ostatnich lat wynik kształtuje się jak: 5.164.267 zł do 8.504.357 zł. Subwencja oświatowa pokrywa zatem jedynie 60,7% wszystkich kosztów bieżących funkcjonowania oświaty. Nawet uwzględniając wszystkie pozostałe rodzaje subwencji jakie otrzymujemy, tj. *wyrównawczą*, wynikającą z małego dochodu podatkowego i *równoważącą* wynikającą z niewielkiej gęstości zaludnienia, to okaże się także, że do utrzymania bieżące oświaty wymaga nakładów z środków własnych, gdyż relacja ta kształtuje się jak: 7.829.046 zł do 8.504.357 zł. Należy zwrócić uwagę, że ww. subwencje mają rekompensować straty jakie mogą powstawać na dochodach własnych gmin. Nie były jednak przewidziane z założenia do zasilania bieżącego utrzymania oświaty w samorządach.

Wszystkie najważniejsze zagadnienia, jakie we wstępie tego, drugiego z kolei **Raportu o stanie gminy** chciałam Państwu zarysować implikują konieczność podejmowania wysiłku występowania o różnego rodzaju środki dotacyjne czy pomocowe, tak krajowe jak też unijne.

Zapraszam Państwa do części szczegółowej tego dokumentu, w której znajdują Państwo zmiany jaki zaszły na przestrzeni roku 2019 w sferze zagadnień szeroko rozumianej przestrzeni publicznej oraz porównania rodzajów dziedzin z zakresu realizowanych polityk społecznych, gospodarczych czy ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień gospodarki finansowej w sferze publicznej. By można było dokonywać w przyszłości analiz historycznych poszczególnych zagadnień badanych Raportem, utrzymujemy w tym celu wypracowaną już w roku ubiegłym strukturę dokumentu.

Jest życzeniem moim oraz całego Urzędu, aby przedkładany węgorszyńskiej Wspólnocie dokument trafił do najszerszej rzeszy Mieszkańców Gminy, włączając ich tym samym w odpowiedzialność za los Naszej Małej Ojczyzny – Ziemi Węgorszyńskiej.

Z poważaniem

Burmistrz Gminy Węgorszyno

Monika Kuźmińska

I. INFORMACJE OGÓLNE

- 1.) Podstawa opracowania raportu.
- 2.) Cel i zadania raportu o stanie gminy.
- 3.) Przedmiot oceny raportu.
  - a.) Podstawy funkcjonowania samorządu lokalnego.
  - b.) Zasoby przyrodnicze gminy.
  - c.) Predyspozycje demograficzne gminy.
  - d.) Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.
  - e.) Zasoby materialne oraz dobra kulturowe jako wynik aktywności gospodarczej.
  - f.) Stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego jako wynik aktywność społecznej.

II. CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU

- 1.) Uchwały Rady Gminy jako akty stanowiące prawa lokalnego.
- 2.) Polityka finansowa władz samorządowych.
- 3.) Strategia gospodarcza.
- 4.) Polityka w zakresie realizacji ładu przestrzennego.
- 5.) Zasoby materialne gminy.
- 6.) Infrastruktura komunalna.
- 7.) Ochrona środowiska.
- 8.) Polityka rodzinna i społeczna władz lokalnych.

INFORMCJE OGÓLNE

1.) PODSTAWA OPRACOWANIA.

- 1.1. Podstawą prawną opracowania „Raportu o Stanie Gminy” zwanego dalej „raportem” jest art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym (*Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95*), znowelizowanej ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (*Dz.U. 2018 poz. 130*).
- 1.2. Podstawą merytoryczną opracowania są dokumenty wymienione w art. 28aa ust. 2.³ Należą do nich wszystkie opracowania strategiczno - planistyczne definiujące rodzaje polityk realizowanych przez Gminę, także wieloletnie plany, programy i strategie oraz jednoroczne projekty określone uchwałami Rady Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem wykonania budżetu obywatelskiego. W poszczególnych obszarach działalności publicznej obowiązującymi są następujące dokumenty:

POLITYKA FINANSOWA GMINY

- 1.2.1. Uchwała budżetowa, której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym ([Dz. U. 1990, NR 16, POZ. 95](#))⁴.
- 1.2.2. Sprawozdanie finansowe, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych ([Dz. U. 2009, NR 157, POZ. 1240](#))⁵

STRATEGIA GOSPODARCZA

- 1.2.3. Strategia Rozwoju Gospodarczego Gminy⁶ (*Plan Rozwoju Lokalnego*) której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju ([Dz. U. 2006, NR 227, POZ. 1658](#))

³ Art. 28aa. 2. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

⁴ Art. 18. Ust.2.(4) Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (4) uchwalanie budżetu gminy, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu.

⁵ Art. 270. Ust.1.(4) Sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego zarząd przekazuje organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku budżetowym. (4) Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

⁶ Dnia 20 grudnia 2008 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. Nr 216, poz. 1370). Artykuł 6 tej ustawy dokonuje istotnych zmian w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zmiany te wywołują skutki dla strategii rozwoju terytorialnego na poziomie regionalnym i lokalnym. Strategię Rozwoju Gospodarczego opracowują podmioty prowadzące politykę rozwoju. Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2010 roku, politykę rozwoju prowadzą: – Rada Ministrów, – samorząd województwa, – samorząd powiatowy oraz gminny. Art. 19.3b. stanowi: 3b. Program rozwoju opracowany przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały.

- 1.2.4. Wieloletnia Prognoza Finansowa której podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych ([Dz. U. 2009, NR 157, POZ. 1240](#))⁷.

ŁAD PRZESTRZENNY

- 1.2.5. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dalej „studium”, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ([Dz.U. NR 80, POZ. 717](#))⁸ oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym ([Dz. U. 1990 NR 16, POZ. 95](#))⁹.
- 1.2.6. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dalej MPZP , (podstawa prawna opracowania j/w).

ZASOBY MATERIALNE GMINY

- 1.2.7. Gminny Program Rewitalizacji, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z 9 października 2015 roku o rewitalizacji ([Dz.U. 2015 POZ. 1777](#))¹⁰.
- 1.2.8. Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminnym, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego ([Dz.U. 2001 NR 71 POZ. 733](#))¹¹.
- 1.2.9. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami ([Dz. U. 1997 NR 115 POZ. 741](#))¹².
- 1.2.10. Program Opieki nad Zabytkami, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ([Dz. U. 2003 NR 162 POZ. 1568](#))¹³.

⁷ Art. 230. Ust.1.(6) Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany należy wyłącznie do zarządu jednostki samorządu terytorialnego. (6) 6. Uchwałę, o której mowa w ust. 2, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje nie później niż uchwałę budżetową.

⁸ Art. 3. Ust.1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy.

⁹ Art.18. Ust.2.(5). Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: (5) uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

¹⁰ Art.14. Ust.1. Gminny program rewitalizacji przyjmuje, w drodze uchwały, rada gminy.

¹¹ Art.21. Ust.1.(1). Rada gminy uchwała: (1) wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

¹² Art. 25. Ust.1. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Ust. 2. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scalań i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

¹³ Art. 87. Ust.1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

- 1.2.11. Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków ([Dz.U. 2001 NR 72 POZ. 747](#))¹⁴.

OCHRONA ŚRODOWISKA

- 1.2.12. Program Ochrony Środowiska, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, prawo ochrony środowiska ([Dz.U. 2018 POZ. 799](#))¹⁵.
- 1.2.13. Plan Gospodarki niskoemisyjnej¹⁶ (fundusze unijne)

POLITYKA RODZINNA I SPOŁECZNA.

- 1.2.14. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ([Dz.U. 2004 NR 64 POZ. 593](#))¹⁷.
- 1.2.15. Gminny Program Wspierania Rodziny, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ([Dz.U. 2011 NR 149 POZ. 887](#))¹⁸.
- 1.2.16. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o

¹⁴ Art. 21. Ust.1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne opracowuje wieloletni plan rozwoju i modernizacji urzędzeń wodociągowych i urzędzeń kanalizacyjnych będących w jego posiadaniu, zwany dalej „planem”. Ust.3. Plan powinien być zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia wydanego temu przedsiębiorstwu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Ust.4. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedkłada plan wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), który sprawdza, czy spełnia on warunki określone w ust. 3. Ust.5. Plan spełniający warunki określone w ust. 3 rada gminy uchwała w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia planu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

¹⁵ Art. 17. Ust.1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1. Ust.2.(3) Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez: (3) organ wykonawczy powiatu – w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska. Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

¹⁶ Sporządzenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej nie jest wymagane żadnym przepisem polskiego prawa. Źródłem prawa dla jego opracowania są dyrektywy i decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady Europy. Potrzeba jego opracowania wynika z zachęt proponowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, oraz zapisów programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Opracowanie Planu jest zgodna z polityką rządu i wynika z „Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej”, przyjętych przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 roku.

¹⁷ Art. 17. Ust.1.(1) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należą: (1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

¹⁸ Art. 176. Ust.1. (1) Do zadań własnych gminy należą: 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Art. 179. Ust.1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Ust.2. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ([Dz. U. 1982 Nr 35 poz. 230](#))¹⁹.

- 1.2.17. Program Przeciwdziałania Narkomani, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii ([Dz.U. 2005 NR 179 POZ. 1485](#))²⁰.
- 1.2.18. Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ([Dz.U. 2003 NR 96 POZ. 873](#))²¹.
- 1.2.19. Program w Zakresie Dożywiania, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ([Dz. U. 2004 NR 64 POZ. 593](#))²².

2.) CEL I ZADANIA RAPORTU O STANIE GMINY.

Cel Raportu określony jest w ustępie 2 artykułu 28aa. Mówi on, że: „*Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego*”.

¹⁹ Art. 4¹. Ust.1. (1,2,3,5,6,7). Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują: (1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych; (6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego; (7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Ust.2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

²⁰ Art. 10. Ust.1. (1,2,3,4,5) Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących: (1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem; (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej; (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; (4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii; (5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. Ust.2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

²¹ Art. 5a. Ust.1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Roczny program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu. Ust.3. 3. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

²² Art. 17. Ust.1.(3) Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

Zadaniem raportu jest coroczne obrazowanie dynamiki zmian z zakresu katalogu zadań własnych gminy, a określanych w ww. dokumentach

3.) PRZEDMIOT OCENY RAPORTU

Przedmiotem oceny raportu jest Gmina Węgorzyno. Jest to Wspólnota Samorządowa 6970²³ osób, zamieszkujących terytorium o powierzchni 25.618 ha. Jest gminą miejsko wiejską złożoną z 39 jednostek osadniczych²⁴ (dalej j.o.) w skład których wchodzi: 24 wsie, 5 przysiółków, 6 osad, 2 kolonie, 1 część wsi oraz miasto Węgorzyno. Poza j.o. wymienionymi w rozporządzeniu w sprawie wykazu nazw miejscowości, w zasobie ewidencyjnym Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej spotkać można występowanie 5 dodatkowych nazw j.o. Pełny wykaz miejscowości i ich części stanowi **załącznik nr-1** do Raportu. Wszystkie zgrupowane są w 20 jednostek pomocniczych Gminy²⁵, w tym 19 sołectw wg struktury wykazanej w **załączniku nr 2** oraz Miasto Węgorzyno.

a.) Podstawy funkcjonowania samorządu lokalnego.

Mieszkańcy gminy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (*poprzez wybory i referendum*) lub za pośrednictwem organów gminy, których działalność jest jawna²⁶. Organem stanowiącym (*prawodawczym*) Wspólnoty jest Rada Gminy złożona z 15 przedstawicieli²⁷. Organem wykonawczym jest Burmistrz Miasta i Gminy. Przedstawiciele organów wybierani są w wyborach bezpośrednich a ich kadencja trwa 5 lat²⁸. Wybory do rady gminy są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym²⁹. To, że wybory są *powszechne* oznacza, że mogą w nich brać udział wszyscy mieszkańcy danego obszaru. *Bezpośredniość* oznacza, że wyborca oddaje głos na konkretnego kandydata. *Równe* wybory to takie, w których każdy ma równą liczbę głosów. Wykaz władz samorządowych tj. Radnych oraz Burmistrza VII i VIII (*obecnej*) kadencji stanowi **załącznik nr 3** do Raportu. **Uwaga:** *W okresie pomiędzy raportami roku 2018 i obecnym, doszło do zmiany w zakresie*

²³ Dane GUS. Stan ludności zamieszkującej na dzień 30.VI.2019.

²⁴ Wg rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części. Dzienniku Ustaw z 13 lutego 2013 roku (poz. 200).

²⁵ Art. 5. Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Ust.1. Gmina może tworzyć jednostki pomocnicze: sołectwa oraz dzielnice, osiedla i inne. Jednostką pomocniczą może być również położone na terenie gminy miasto.

²⁶ Art. 11b. Ust.1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. (Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95). Działalność organów gminy jest jawna. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw. Ust. 2. Jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy. Ust. 3. Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut gminy. Także: W zakresie gospodarki finansami publicznymi Jawność oraz ich przejrzystość zabezpiecza rozdział 4 ustawy o finansach publicznych. (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240)

²⁷ Art. 17. Ust.1.(1). ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. W skład rady wchodzi radni w liczbie: (1) piętnastu w gminach do 20 000 mieszkańców.

²⁸ Art. 16. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Kadencja rady gminy trwa 5 lat licząc od dnia wyboru.

²⁹ Art. 369. ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, poz. 1000 i 1349 oraz z 2019 r. poz. 273). Wybory do rad są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym.

reprezentacji okręgu 12, obejmującego sołectwa Cieszyno, Chwarstno i Trzebawie. Nowym Radnym, powołanym w dniu 29.IX.2019 roku, którego ślubowanie miało miejsce na sesji Rady Miejskiej w dniu 30.X.2019 roku został **Pan Zdzisław Madajczyk**. Zastąpił on dotychczasowego radnego Pana Bogusława Szyłowicza.

Na szczelbu jednostek pomocniczych (sołectw) także występują organy władzy uchwałodawczej i wykonawczej³⁰. Są nimi odpowiednio: Zebranie Wiejskie i Sołtys. Sołtys korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Warto tu zwrócić uwagę, iż powoływana wraz z sołtysem Rada Sołecka nie jest organem sołectwa³¹, jest strukturą o uprawnieniach jedynie opiniodawczych i doradczych. Aktualny wykaz sołtysów stanowi **załącznik nr 4**.

Gmina działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb Wspólnoty należy do zadań własnych gminy³². Posiada ona osobowość prawną a jej samodzielność podlega ochronie prawnej. Wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Narzędziem realizacji zadań są uchwały oraz zarządzenia organów, o których mowa powyżej.

Gmina samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej gminy zatwierdzonej przez radę gminy a jej dochody określone są ustawowo. Dochodami są: 1.) dochody własne, 2.) subwencja ogólna oraz 3.) dotacja celowa z budżetu państwa. Mogą być nimi również: 4) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi; 5) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej; 6) inne środki określone w odrębnych przepisach. Na przestrzeni badanych raportem lat a także w relacji do średniej z 3. ostatnich lat wysokość dochodu poszczególnych źródeł kształtowała się następująco:

³⁰ Art. 36. Ust. 1. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95. Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym – sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka.

³¹ Rada sołecka nie ma samoistnych kompetencji ustawowych i może być określana wyłącznie jako podmiot o uprawnieniach doradczych oraz opiniodawczych. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślał, iż rada sołecka nie ma uprawnień do samodzielnego działania. Rada sołecka może być określona mianem organu, ale z dodaniem przymiotnika „pomocniczy” (*tak jak organami pomocniczymi rady gminy są przewodniczący rady czy komisje*). Dopiero wówczas można mówić o prawidłowym wskazaniu roli rady sołeckiej.

³² Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: **1.)** ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; **2.)** gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; **3.)** wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; **3a.)** działalności w zakresie telekomunikacji; **4.)** lokalnego transportu zbiorowego; **5.)** ochrony zdrowia; **6.)** pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; **6a.)** wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; **7.)** gminnego budownictwa mieszkaniowego; **8.)** edukacji publicznej; **9.)** kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; **10.)** kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; **11.)** targowisk i hal targowych; **12.)** zieleni gminnej i zadrzewień; **13.)** cmentarzy gminnych; **14.)** porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; **15.)** utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; **16.)** polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; **17.)** wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; **18.)** promocji gminy; **19.)** współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); **20.)** współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendum.

Źródła dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2016-2018	2018	2019
1.0.) Dochody ogółem	29 223 020,84	32 320 647,23	36 676 402,26
Udział dochodów ogółem	100%	100%	100%
1.0.1. w tym bieżące	27 971 609,56	29 859 698,41	32 735 120,75
w tym krajowe	27 892 234,66	29 720 716,27	32 027 919,65
w tym UE	79 374,90	138 982,14	707 201,10
1.0.2. w tym majątkowe	1 251 411,28	2 460 948,82	3 941 281,51
w tym krajowe	1 164 675,52	2 200 741,53	1 794 671,29
w tym UE	86 735,76	260 207,29	2 146 610,22

1.1.) Subwencja budżetu państwa	7 194 479,00	8 108 457,00	8 773 584,00
w tym udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem	24,6%	25,1%	23,9%
1.1.1. w tym część oświatowa-75801	5 193 945,00	5 143 260,00	5 292 702,00
1.1.2. w tym część wyrównawcza-75807	1 949 819,00	2 915 462,00	3 416 909,00
1.1.3. w tym część równoważąca-75831	50 715,00	49 735,00	63 973,00

1.2.) Dotacje celowe budżetu państwa	10 665 083,37	11 802 962,01	14 237 225,64
w tym udział dotacji celowych państwa w dochodach ogółem	36,5%	36,5%	38,8%
1.2.1. w tym krajowe	10 498 972,71	11 403 772,58	11 383 414,32
1.2.2. w tym UE	166 110,66	399 189,43	2 853 811,32

1.3.) Dochody własne, w tym	11 363 458,47	12 409 228,22	13 665 592,62
w tym, udział dochodów własnych w dochodach ogółem	38,9%	38,4%	37,3%
<i>art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach</i>			
1.3.1.) Podatki	5 023 766,15	5 457 390,88	5 334 959,70
<i>art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach</i>			
1.3.2.) Opłaty	1 522 464,56	1 593 922,62	1 943 155,93
<i>art.4. ust.2. ustawy o dochodach</i>			
1.3.3.) podatek dochodowy os. fizycznych-001 (*)	2 946 852,00	3 281 043,00	3 798 230,00
<i>art.4. ust.3. ustawy o dochodach</i>			
1.3.4.) podatek dochodowy os. prawnych-002 (*)	87 980,21	76 360,20	118 881,22
<i>art.4. ust.1. pkt.4 ustawy o dochodach</i>			
1.3.5.) Dochody z majątku.	218 641,94	176 488,24	441 672,61
<i>art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach</i>			
1.3.6.) Inne dochody	1 563 753,61	1 824 023,28	2 028 693,16

Tabela nr-1

Gmina działa także w sprawach publicznych z zakresu kompetencyjnego administracji rządowej³³. Są one zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami. Środkami zabezpieczającymi realizację tych zadań są budżety wojewodów.

³³ **1.)** Zadania z zakresu administracji publicznej, w tym: 1.a) zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej; 1.b) wydawanie dowodów osobistych; 1.c.) prowadzenie ewidencji ludności; 1.d) wydawanie koncesji i zezwoleń; 1.e) realizacja zadań w zakresie należącym do kierownika urzędu stanu cywilnego wynikających z ustawy "Prawo o aktach stanu cywilnego". **2.)** Zadania z zakresu obrony narodowej: 2.a) planowanie oraz przygotowanie akcji kurierskiej w gminach; 2.b) przeprowadzanie szkoleń i ćwiczeń obronnych; **3.)** Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego: 3.a) realizacja zadań obrony cywilnej; **4.)** z zakresu ochrony zdrowia: 4.a) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za uczniów i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 4.b) finansowanie kosztów wydawania przez gminy decyzji potwierdzającej prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. **5.)** Zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego, w tym: 5.a) finansowanie pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP lub są ofiarami handlu ludźmi; 5.b)

Dochody, to jeden z mierników bogactwa Gminy. Są podstawowym czynnikiem uruchamiającym potencjał rozwojowy. Niestety, potencjał ten korelowany jest bardzo dużym oddziaływaniem środków pieniężnych skarbu państwa, szczególnie dotacji celowych oraz subwencji. Ich obecność w budżecie wiąże się albo z ryzykiem niepewności ich otrzymania (*dotacje*) bądź nieadekwatnością kosztową zadań publicznych, które mają kompensować (*subwencje*). Póki co, praktyką ogólną oceny „bogactwa” jest miara *per capita* (na osobę) całkowitego dochodu gminy. Dla całego kraju wartość tego wskaźnika wynosi 4.832 zł. Spośród wszystkich 2 478 gmin w kraju (*miasta, gminy miejsko-wiejskie i wiejskie*) Węgorzyno uplasowało się w roku 2019 na 1 272 pozycji, z całkowitym dochodem budżetowym na osobę w wysokości 4.613 zł/osobę. W roku 2018 wynik ten kształtował się odpowiednio: pozycja 1766, dochód 3.995 zł/osobę. Różnice jakie występują pośród gmin w dochodzie całkowitym *per capita* przedstawia **załącznik nr 5**. Dla porównania skali różnic wykaz wyszczególnia co 50 gminę, biorąc początek od gminy najbogatszej w kraju, którą od lat pozostaje Kleszczów z dochodem blisko 10-krotnie większym do gm. Węgorzyno, bo wynoszącym 43.999 zł/osobę. Gmina najbiedniejsza „Zawadzkie” posiada dochód w kwocie 3.172 tj. 69% tego, który osiąga Węgorzyno. System takiej oceny - stosowany przez wszystkich z powodu łatwego dostępu do danych³⁴ - należy do przestarzałych i nie oddaje właściwego stanu „bogactwa”. Związek Miast Polskich podjął się próby zobiektywizowania pojęcia bogactwa gminy, konstruując specjalne grupy porównawcze. Wyodrębniono je, z uwzględnieniem dwóch cech obiektywizujących wielkość rozwoju. Są to: ilość mieszkańców oraz wielkość dochodu całkowitego gminy *per capita*. I choć jest to ruch w pożądanym kierunku, nadal utrudniona pozostaje ocena „jakości” sprawowanej władzy z powodu, że rozwój jest przede wszystkim funkcją postawionych Wspólnocie do dyspozycji: zasobów przyrodniczych, jej wewnętrznej predyspozycji demograficznej oraz aktywności gospodarczej członków Wspólnoty. Zaznaczyć tu należy, że nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym obligująca organ wykonawczy do przedkładania Wspólnocie „Raportu o Stanie Gminy”, niezależnie od sporządzania „Sprawozdania z Wykonania Budżetu” jest właśnie krokiem w kierunku znalezienia sposobu na obiektywne zmierzenie „jakości” wykonywania władzy.

b.) Zasoby przyrodnicze gminy.

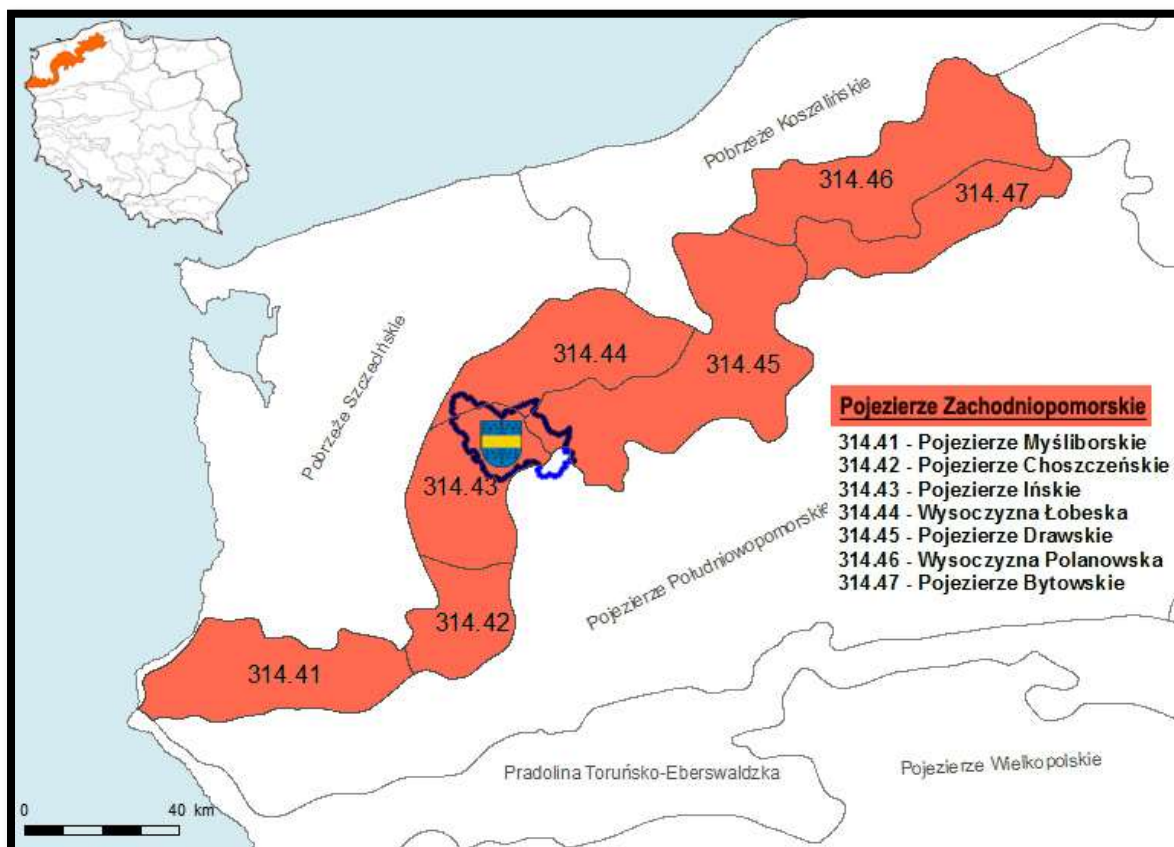
Zasoby przyrody (*zasoby środowiska*) zwane też zasobami naturalnymi lub bogactwem naturalnym, to zbiór wszystkich składników materii i energii, wykorzystywanych przez człowieka w toku jego funkcjonowania i rozwoju. Zasoby przyrody mają fundamentalne

---

prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi; 5.c) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekunów, za osoby pobierające zasiłek stały, osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego oraz realizujące kontrakt socjalny, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; 5.d) organizowanie i finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych. 6.) Zadania z zakresu rodziny, w tym: 6.a) realizacja świadczenia wychowawczego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; 6.b) realizacja świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekunów oraz opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów.

³⁴ Dane GUS za rok 2018.

znaczenie dla rozwoju wspólnoty zamieszkującej dany teren. Niemal zawsze determinują kierunek tego rozwoju nadając mu specyficzny charakter, często unikatowy dla danej społeczności lokalnej. Duże znaczenie dla występowania rodzajów zasobów naturalnych ma samo położenie geograficzne gminy. Gmina Węgorzyno leży w pasie Pojezierza Zachodniopomorskiego wchodząc, niewielką południowowschodnią częścią, (*obszar ginawsko - łobzowski*) na Pojezierze Południowo-Pomorskie.

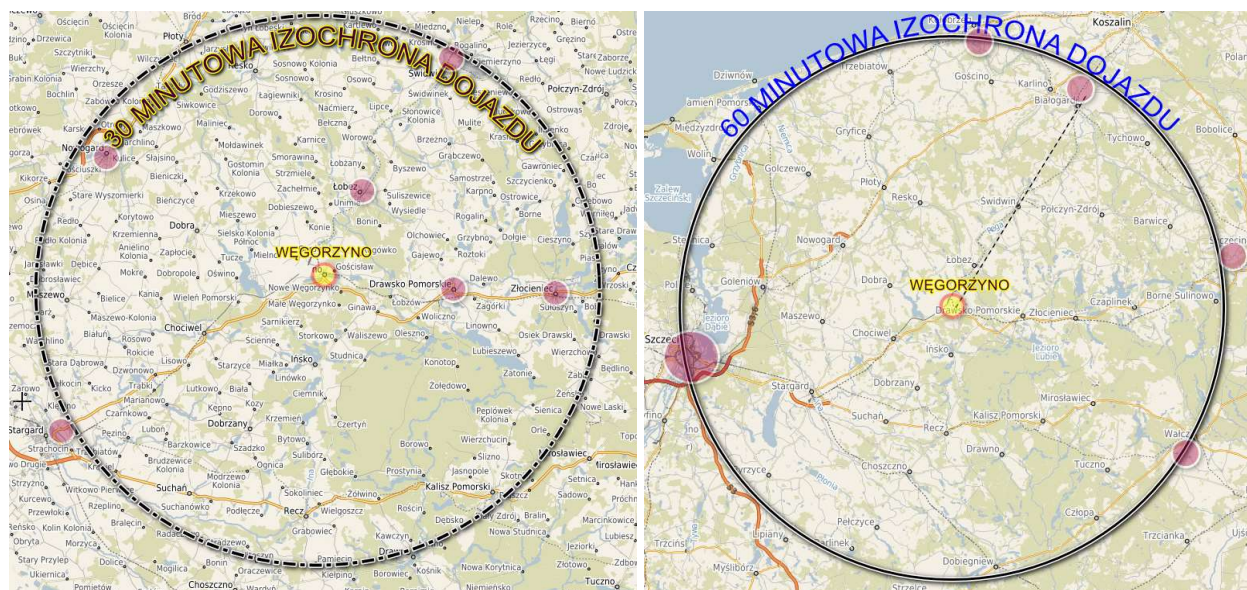

Rysunek 1.

Położenie, jest rodzajem bogactwa naturalnego i mocno determinuje rozwój danej Wspólnoty. Przejawia się to szczególnie dzięki wzajemnym oddziaływaniom, które zachodzą pomiędzy innymi, szczególnie sąsiednimi Wspólnotami zorganizowanymi w Gminy. Do sąsiadujących należą Gminy: Łobez i Radowo Małe graniczące od północy, Drawsko od wschodu, Ińsko od południa oraz Gminy Chociwel i Dobra od zachodu. Wspólnymi oddziaływaniami prorozwojowymi mogą być np. wspólny rynek pracy (*sieć zakładów pracy*), nakładające się zakresy ponadpodstawowych usług komercyjnych (handel, turystyka, poradnictwo, itp.) bądź publicznych (oświata, służba zdrowia, transport publiczny, itp.) a także realizacja ponadgminnych zadań administracyjnych (sądy, geodezja, nadzór budowlany, itp.) czy nawet zadań własnych wykonywanych w porozumieniu (gospodarka odpadami, gospodarka wodna, drogownictwo itp.). Ważna dla rozwoju jest także odległość od większych ośrodków miejskich oraz ośrodka centralnego – metropolitalnego. W zakresie 30 minutowej

izochrony dojazdu do Węgorzyna leżą takie ośrodki miejskie jak: Stargard, Drawsko Pomorskie, Świdwin, Łobez, Nowogard, Złocieniec zaś w izochronie 60 minutowej dodatkowo: Szczecin, Kołobrzeg, Szczecinek, Wałcz, Białogard, Goleniów.

Rysunek 2.

Do najszczęśliwszych bogactw każdego terenu należą grunty. Umiejscawiają one w sobie i na sobie wszystkie zasoby, których ilość i rodzaje stanowią o potencjale rozwojowym. Zasób ten wpływa na kształtowanie się struktur funkcjonalnych, których bezpośrednią wypadkową jest charakter i kierunek rozwojowy terenu. Z tego punktu widzenia, na terenie Naszej Gminy występuje sześć funkcjonalnych struktur, spośród których jako dominujące są - *grunty rolne*. Stanowią one 63,5% całkowitej powierzchni. Na uwagę zasługuje wysoki wskaźnik udziału powierzchni *gruntów pod wodami*. Wynosi on 6,4% i stanowi 1.554 ha. Spośród ogólnej powierzchni 25.618 ha (256,18 km²), na koniec 2019 roku Gmina jest samoistnym właścicielem 746,6 ha gruntów, z czego 48% tj. 356 ha stanowią nieruchomości sklasyfikowane jako drogowe [dr]. W roku 2019 dokonano sprzedaży niewielkiej ilości gruntów z zasobu gminnego. W mieście sprzedano 15 działek geodezyjnych, choć ich powierzchnia ogółem wyniosła tylko 0,4398 ha. Na terenie wiejskim sprzedano 4 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,4851 ha.

Wyszczególnienie	Stam własności na k.XII.2018	Sprzedaż 2019	Stan własności na k.XII.2019
Miasto	109,5324	0,4398	109,0926
Wieś	637,9940	0,4851	637,5089
Ogółem gruntów własnych	747,5264	0,9249	746,6015
dr miasto	15,1665	0,0000	15,1665
dr wieś	341,2052	0,0000	341,2052
Ogółem dróg	356,3717	0,0000	356,3717

Tabela nr-2

Ilość powierzchni gruntów własnych Gminy w rozbiciu na stan posiadania w poszczególnych obrębach, wg stanu na 31.XII.2019, obrazuje *załącznik nr 6 (mapa)*. Strukturę właścicielską podmiotów prawnych władających poszczególnymi rodzajów użytków w Gminie Węgorzyno obrazuje *załącznik nr-7*. Dominującym właścicielem gruntów jest Skarb Państwa. W jego zasobie znajduje się ponad 58% wszystkich Naszych gruntów. Mieszkańcy, są drugą grupą właścicielską. W ich posiadaniu łącznie jest 8.906 ha gruntów co stanowi blisko 35% całości powierzchni Gminy.

Poniższa tabela, która stanowiła załącznik nr 6 raportu roku 2018 choć z oczywistych względów zachowuje globalną wielkość powierzchni Gminy to jednak w roku badanym dochodziło do niewielkich przekształceń funkcjonalnych wewnątrz poszczególnych rodzajów.

Struktura funkcjonalno użytkowa gruntów Gminy Węgorzyno wg rodzajów użytkowania gruntów. (wg danych Starostwo Powiatowe na k.2019 rok)				
GRUPY i RODZAJE GRUNTÓW	MIASTO	WIEŚ	RAZEM	
I. GRUNTY ROLNE - Razem	444 ha	15 808 ha	16 252 ha	63,4%
grunty orne - R	362	12 005	12 367	48,3%
sady - S	1	26	27	0,1%
łąki trwałe - Ł	37	1 444	1 481	5,8%
pastwiska trwałe - Ps	15	1 021	1 036	4,0%
grunty rolne zabudowane - Br	2	149	151	0,6%
grunty pod stawami - Wsr	22	109	131	0,5%
grunty pod rowami - W	1	72	73	0,3%
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych - Lzr	1	233	234	0,9%
Nieuzytki - N	3	749	752	2,9%
II. GRUNTY LEŚNE - Razem	5 ha	6 622 ha	6 627 ha	25,9%
lasy - Ls	5	6 617	6 622	25,8%
grunty zadrzewione i zakrzewione - Lz		5	5	0,0%
III. GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE - Razem	154 ha	934 ha	1 088 ha	4,2%
tereny mieszkaniowe - B	41	83	124	0,5%
tereny przemysłowe - Ba	11	20	31	0,1%
inne tereny zabudowane - Bi	10	16	26	0,1%
zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy - Bp	21	7	28	0,1%
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - Bz	20	118	138	0,5%
użytki kopalne - K	-	-	-	-
drogi - dr	39	550	589	2,3%
tereny kolejowe - Tk	12	139	151	0,6%
inne tereny komunikacyjne - Ti		1	1	0,0%
grunty przezn. pod bud. dróg pub. lub linii kolej. - Tp	-	-	-	-
IV. GRUNTY POD WODAMI - Razem	82 ha	1 550 ha	1 632 ha	6,4%
powierzchniowymi płynącymi - Wp	80	1 475	1 555	6,1%
powierzchniowymi stojącymi - Ws	2	75	77	0,3%
V. UŻYTKI EKOLOGICZNE (E-LS + E-Ł) Razem		3 ha	3 ha	0,0%
VI. TERENY RÓŻNE - TR Razem		16 ha	17 ha	0,1%
OGÓŁEM GUNTÓW	685 ha	24 933 ha	25 618 ha	100%

Tabela-3

Teren Gminy należy do obszarów młodych geologicznie i jest jakby w toku procesu glebotwórczego. Z tego powodu właściwości gleb uzależnione są silnie od właściwości skał macierzystych. Jest to przyczyna występowania tu dużych połąci gleb o słabej jakości, w związku z czym, małej przydatności rolniczej. 16,3 % to gleby III kl. bonitacji, 59,9% to bonitacje IV, reszta stanowiąca 23,8% to gleby bonitacji V i wyższej. Spośród wszystkich 16.261 ha gruntów rolnych wykazanych w zasobie ewidencyjnym starostwa łobeskiego sklasyfikowano bonitacyjnie³⁵ 15.786 ha gruntów a rozkład żyzności przedstawia poniższe zestawienie.

Role

R I	R II	R IIIa	R IIIb	R IVa	R IVb	R V	R VI	R VIz	Razem RI-RVIz
0 ha	0 ha	244 ha	2 261 ha	5 004 ha	3 095 ha	2 069 ha	244 ha	22 ha	12 939 ha

Łąki

Ł I	Ł II	Ł III	Ł IV	Ł V	Ł VI	Razem ŁI-ŁVI
0 ha	0 ha	100 ha	858 ha	553 ha	175 ha	1 686 ha

Pastwiska

Ps I	Ps II	Ps III	Ps IV	Ps V	Ps VI	Razem Ps I-Ps VI
0 ha	0 ha	190 ha	664 ha	215 ha	92 ha	1 161 ha

OGÓŁEM **15 786 ha**
tabela-4

Jak wspomniano wyżej, Gmina posiada wysoki udział powierzchni *gruntów pod wodami*, szczególnie wodami płynącymi. Na powierzchnię ogólną 1.631 ha składają się grunty zajęte pod jeziorami, zbiornikami wodnymi i rzekami. Tylko 80 ha spośród całości to grunty pod wodami stojącymi. Ewidencja oficjalna gruntów specyfikuje występowanie na terenie gminy 25 jezior.

W publikacjach gminnych – zdarza się – iż pojawia się liczba 26. Wynika ona z występowania w obiegu nazewnictwa jezior, jeziora Czarne Dolne. Jednak dwa zbiorniki, położone na południe od jeziora Czarne Górne, mogące być domyślnym jez. Czarnym Dolnym, (*pierwszy: dz.geod. 288/2; drugi: dz.geod.287 i 294*) w oficjalnym wykazie ewidencji gruntów występują jako nieużytki bądź lasy.

³⁵ Bonitacja (z łac. bonus – dobry) – w gleboznawstwie, ocena jakości gleby pod względem wartości użytkowej, uwzględniająca żyzność gleby, stosunki wodne w glebie, stopień kultury gleby i trudność uprawy w powiązaniu z agroklimatem, rzeźbą terenu oraz niektórymi elementami stosunków gospodarczych. W zależności od przyjętej bonitacji wartość tę wyraża się w klasach lub punktach. Przeprowadza się ją w celu zakładania jednolitej ewidencji gruntów, będącej podstawą określenia wymiaru podatku gruntowego, scalania gruntów oraz racjonalnego ich wykorzystania na cele nierolnicze.

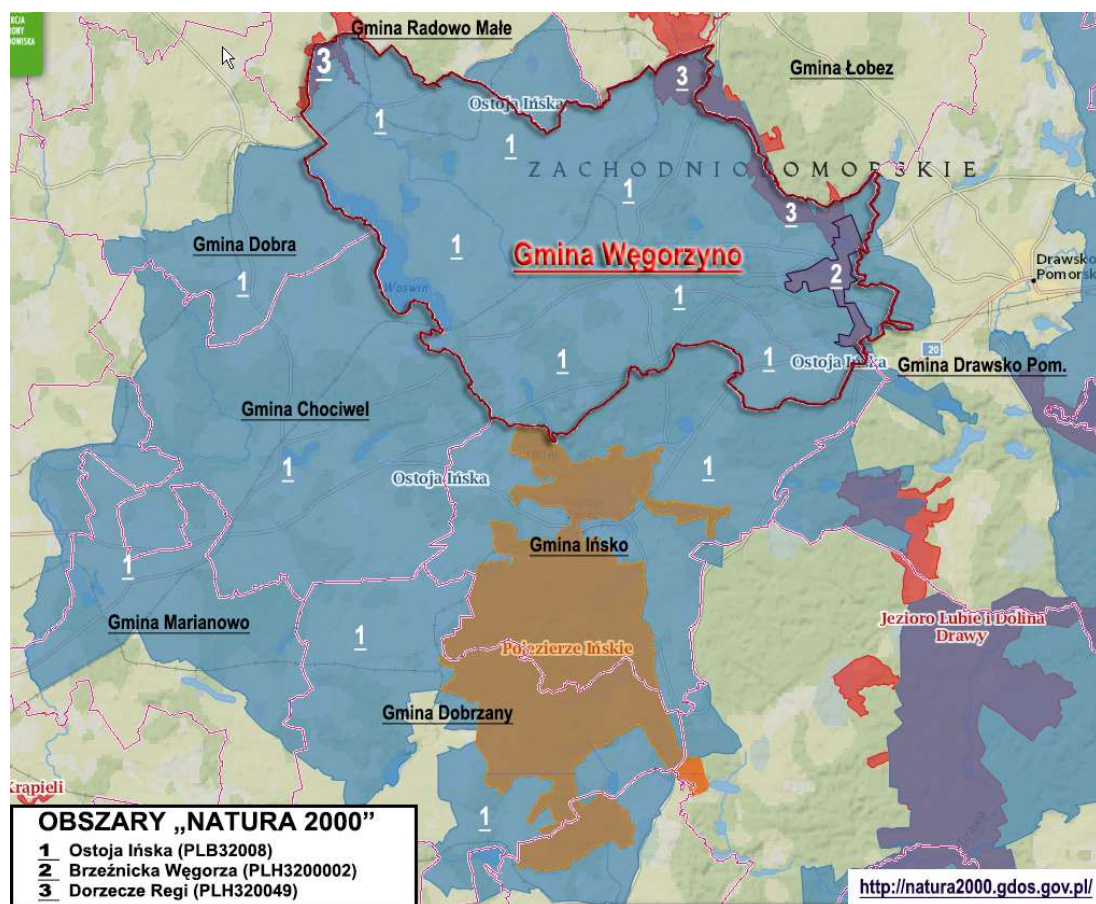
L.p.	Wykaz jezior występujących w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno	Status ewiden.	Pow.	Działka geodezyjna	Obręb geodezyjny
1	jez. Brzeźno (<i>Brzeźniak, Brzeźnickie</i>)	Wp	98,60	.216	Ob. Brzeźniak
2	jez. Czarne Górne	Wp	8,04	.96	Ob. Stare Węgorzynko
3	jez. Dłusko (Długie)	Wp	32,15	.61	Ob. Dłusko
4	jez. Dobrowo (<i>Dąbrowno, Dobrawa, Wiewie</i>)	Ws	5,20	.118	Ob. Wiewiecko
5	jez. Dubie (<i>Ginawskie</i>)	Wp	13,29	.63	Ob. Wiewiecko
6	jez. Gardno (<i>Kamionka</i>)	Ws	5,62	.5	Ob. Gardno
7	jez. Mielno	Wp	74,20	.151	Ob. Mielno
8	jez. Okragłe	Ws	1,70	.94/16	Ob. Stare Węgorzynko
9	jez. Okrzeja	Wp	100,66	.398	Ob. Mieszewo
10	jez. Przytoń	Wp	30,88	.188	Ob. Przytoń
11	jez. Rogowo (<i>popegeerowskie</i>)	Ws	6,08	.169/1	Ob. Przytoń
12	jez. Rogówko	Wp	2,54	.100	Ob. Rogówko
13	jez. Sambórz Duży (jez. Sielsko)	Wp	50,53	.455	Ob. Sielsko
14	jez. Sambórz Mały (Ząbrze)	Wp	14,00	.126	Ob. Mielno
15	jez. Stepno Duże	Ws	5,37	.218/2; 219/1	Ob. Wiewiecko
16	jez. Stepno Małe	Ws	3,92	.217/2	Ob. Wiewiecko
17	jez. Storkowskie Dolne (<i>Duże, Sercowate</i>)	Wp	5,31	.450	Ob. 4 Węgorzyno - Miasto
18	jez. Storkowskie Górne (<i>Butelka</i>)	Wp	4,75	.418	Ob. 4 Węgorzyno - Miasto
19	jez. Sulcove	Ws	2,96	.178	Ob. Brzeźniak
20	jez. Węgorzyno	Wp	68,37	.293	Ob. Węgorzyno - Miasto
21	jez. Wiewiecko	Ws	3,76	.133/7	Ob. Wiewiecko
22	jez. Wolnowo	Ws	10,47	.92/11	Ob. Stare Węgorzynko
23	jez. Woświn	Wp	830,79	.318	Ob. Trzebawie
24	jez. Zajezerze (<i>Przytońskie</i>)	Wp	73,00	.197	Ob. Przytoń
25	jez. Żabice	Wp	67,26	.215	Ob. Brzeźniak
26	jez. Czarne Dolne *	nieużytek	1,10	.288/2 (cz)	Ob. Stare Węgorzynko
27/1	Zbiornik Połchowski	Wsr	22,46	.513/6	Ob. Węgorzyno - Miasto
27/2		Wsr	57,62	.80	Ob. Połchowo
27/3		Wsr	35,28	.12	Ob. Winniki
27/4		Wsr	13,94	.69/2	Ob. Stare Węgorzynko

* - W publikacjach gminnych – zdarza się – iż pojawia się liczba 26. Wynika ona z występowania w obiegu nazw jezior, jeziora Czarne Dolne. Jednak dwa zbiorniki, położone na południe od jeziora Czarne Górne, mogące być domyślnym jez. Czarnym Dolnym, (pierwszy: dz.geod. 288/2; drugi: dz.geod.287 i 294) w oficjalnym wykazie ewidencji gruntów występują jako nieużytki bądź lasy.

Tabela-5

Rzekami, które występują bądź przebiegają w granicach administracyjnych Gminy są: na zachodzie **rzeka Ukleja**, biorąca początek w jeziorze Dłusko, będąca u ujścia lewym dopływem rzeki Regi oraz **rzeka Brzeźnicka Węgorza** na wschodzie Gminy, także lewy dopływ Regi. Największym dopływem Brzeźnickiej Węgorza jest biorąca swój początek w okolicach wsi Cieszyno **rzeka Reska Węgorza** z swoimi trzema kolejnymi dopływami na terenie gminy: **Golnicą, Jeziorną oraz Krzeszną**. Rzeka Reska Węgorza przebiega przez centralną część gminy. Występuje tylko w naszej Gminie. Lokalizację cieków i zbiorników wodnych obrazuje mapa **załącznik nr 8**.

Liczna ilość rzek, jezior i rozlewisk, występowanie lasów, zadrzewień, rozległych enklaw ekosystemowych oraz śródpolnych biotopów, wszystko spowodowało wyodrębnienie prawnie chronionych obszarów przyrodniczych. Najważniejszym narzędziem osiągania celów ochrony przyrody na terenie Polski z pozycji Unii Europejskiej jest obszar sieci „Natura 2000. Podstawami prawnymi powołania takich obszarów są dwie dyrektywy Rady Europy, zwane „siedliskową”³⁶ oraz „ptasią”³⁷. Do najważniejszych, położonych na terenie Gminie obszarów zaliczonych do tej sieci należą: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Ińska”³⁸ oraz dwa Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk: „Dorzecze Regi”³⁹ oraz „Brzeźnicka Węgorza”⁴⁰. Lokalizacja, miejsce oraz zasięg terytorialny występowania wspomnianych obszarów obrazuje załącznik poniższy rysunek.

Rysunek 3.

³⁶ DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

³⁷ DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

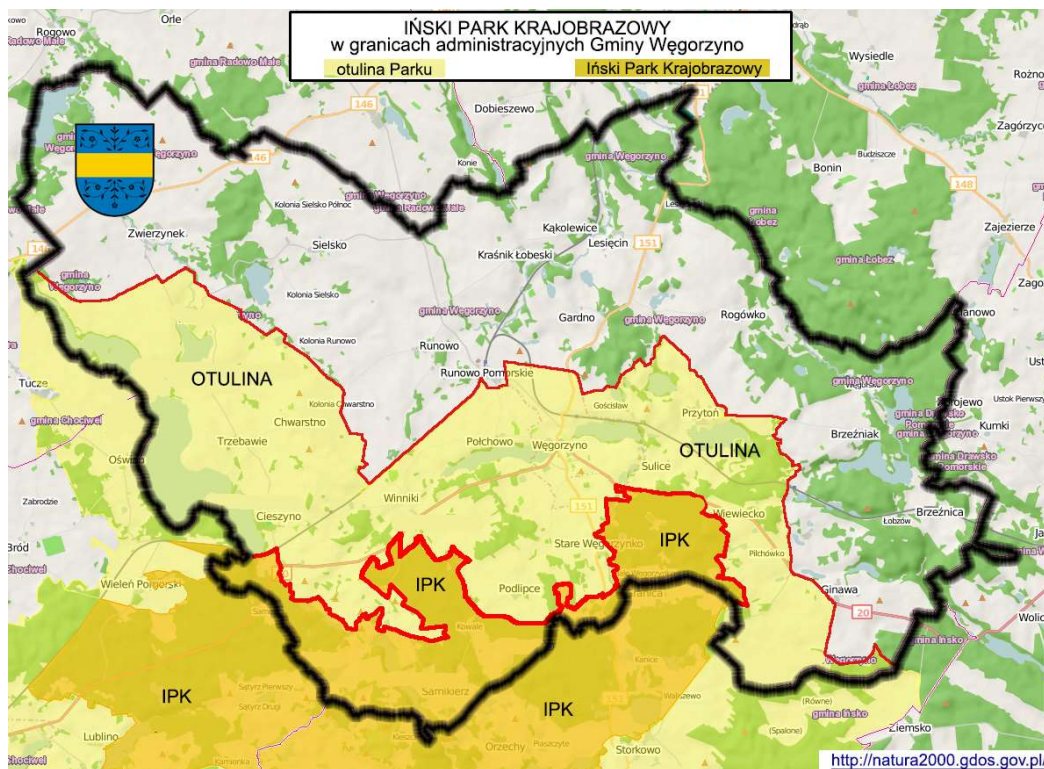
³⁸ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Dz.U.2004.229.2313. Nazwa - Ostoja Ińska; Kod obszaru - PLB320008; Data wyznaczenia – 2004.11.05; Rodzaj ochrony - Dyrektywa ptasia; Powierzchnia – 87.710,9400 ha.

³⁹ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Nazwa - Dorzecze Regi; Kod obszaru - PLH320049; Data wyznaczenia – 2011.03.01; Rodzaj ochrony - Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 14827,8200 ha.

⁴⁰ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: DECYZJA KOMISJI z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE). Nazwa - Brzeźnicka Węgorza; Data wyznaczenia – 2008.02.05.; Kod obszaru - PLH320002; Rodzaj ochrony - Dyrektywa siedliskowa; Powierzchnia - 592,1600 ha.

Na terenie Gminy występują też inne obszary prawnie chronione utworzone na podstawie prawa polskiego. Do największych należy Iński Park Krajobrazowy utworzony Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie z dnia 4 listopada 1981 r. w sprawie utworzenia Zespołu Parków Krajobrazowych Ińskiego i Szczecińskiego.⁴¹

Rysunek 4.

Znajduje się też kilka innych obiektów przyrodniczych. Są nimi rezerваты przyrody (*Źródłiskowe Zbocza*⁴²), użytki ekologiczne (*Pełnikowe Łąki*⁴³, *Dłuskie Wzgórza*⁴⁴; *Węgorzyński Derkacz*, *Plaskowyż nad Samotnikiem*) oraz 43 pomniki przyrody ożywionej. Szczegółowy wykaz pomników zawiera załączniki nr 9.

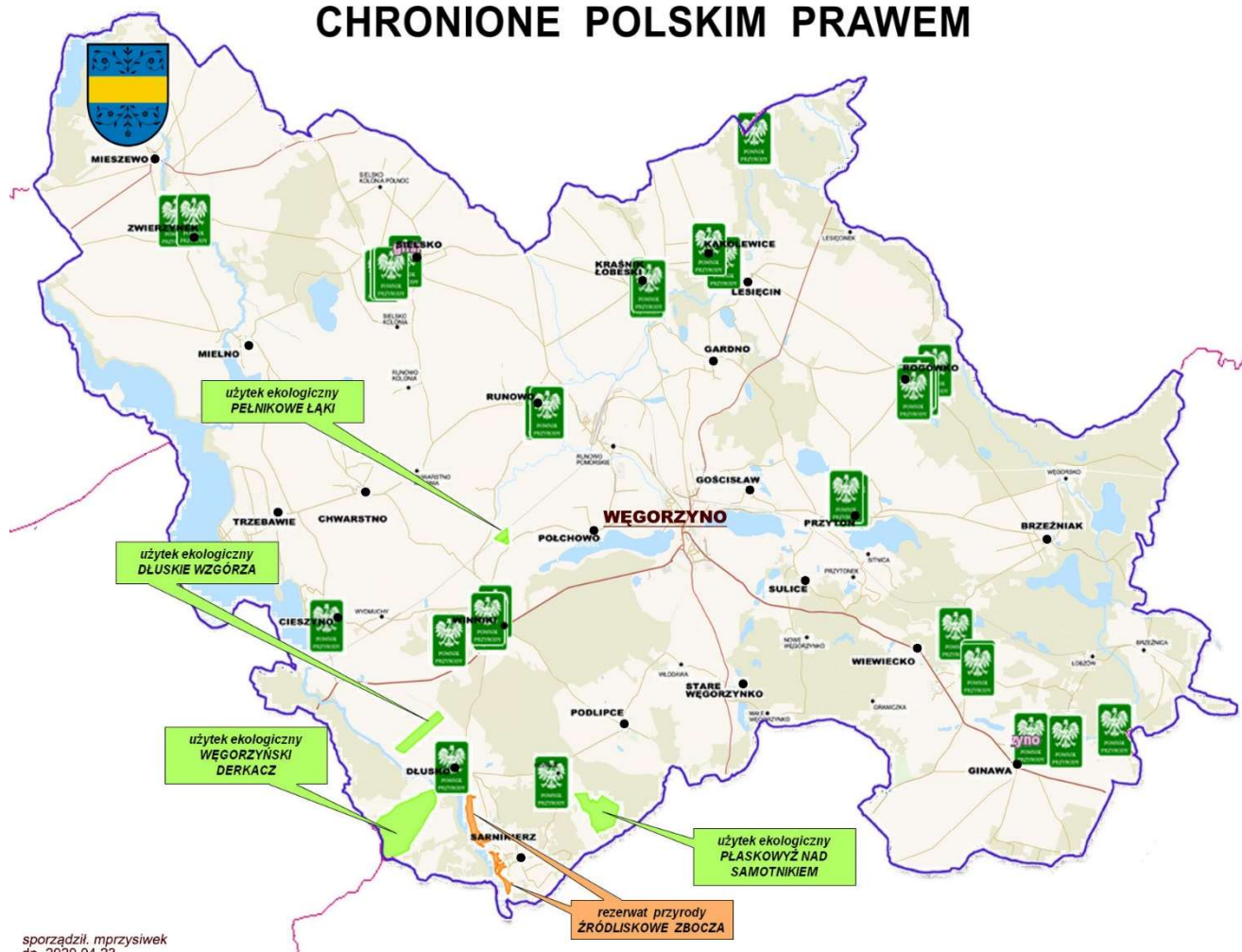
⁴¹ Dz. Urz. WRN w Szczecinie Nr 9, poz. 13 oraz Dz. Urz. z 2005 r. Nr 64, poz. 1377. Postanowienie: 1. Iński Park Krajobrazowy, zwany dalej Parkiem obejmuje obszar o powierzchni 17.763 ha, położony w gminach: Ińsko (8.951 ha), Dobrzany (3.490 ha), Chociwel (2.584 ha) w powiecie stargardzkim i gminie Węgorzyno (2.738 ha) w powiecie łobeskim w województwie zachodniopomorskim. 2. Otulina Parku obejmuje obszar o powierzchni 26.240 ha, położony w gminach Ińsko (5.333 ha), Dobrzany (6.877 ha), Chociwel (4.332 ha) i Suchań (246 ha) w powiecie stargardzkim oraz Węgorzyno (9.042 ha) i Dobra Nowogardzka (410 ha) w powiecie łobeskim w województwie zachodniopomorskim.

⁴² Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Zarządzenie Nr 56/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 15 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Źródłiskowe Zbocza", Dz. Urz. z 2009 r. Nr 68, poz. 1859. Nazwa: Źródłiskowe Zbocza; Data uznania: 2009-10-22; Powierzchnia: 51,8269 ha; Rodzaj rezerwatu: krajobrazowy; Typ rezerwatu: biocenotyczny i fizjocenotyczny.

⁴³ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 19/92 Wojewody Szczecińskiego z dnia 7 grudnia 1992 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Dz. Urz. Woj. Szczecińskiego nr 13 poz. 144 z 1992 r. Nazwa: Pełnikowe Łąki; Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków; Data ustanowienia: 1992-12-07; Powierzchnia: 4,5200 ha; Opis wartości przyrodniczej: Podmokła łąka zarastająca od północy samosiewami olchy, od pld i wsch otoczonej zaroślami kruszyny. Ochrona naturalnego stanowiska pełnika europejskiego.

⁴⁴ Akt prawny o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 11/93 Wojewody Szczecińskiego z dnia 14 września 1993 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne niektórych obszarów na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego i otuliny. Nazwa: Dłuskie Wzgórza Rodzaj użytku: płaty nieużytkowanej roślinności; Data ustanowienia: 1993-09-14; Powierzchnia: 23,0000 ha; Opis wartości przyrodniczej: Ciąg wzniesień (*morena czołowa*) z najwyższym punktem 149 m n.p.m., pastwiska i las.

OBSZARY PRZYRODY GMINY WĘGORZYNO CHRONIONE POLSKIM PRAWEM

Rysunek 5.

c.) Predyspozycje demograficzne gminy.

Położenie, zasoby przyrodnicze i przestrzenne struktury funkcjonalne jako naturalny stan posiadania należą do podstawowych czynników kształtujących charakter Gminy, jakkolwiek wszystko jest tylko potencją. Tą, potrafi wyzwolić człowiek. To On z powodu umiejętności przekształcania rzeczywistości potencjalnej w realną, będącą w ruchu, ukierunkowaną na cel jest najważniejszym zasobem Przyrody.

Jak wspomniano wyżej wg stanu na 30 czerwca 2019 roku Gminę Węgorzyna **zamieszkuje 6.970** osób. Jest to regres o 37 osób w stosunku do czerwca 2018 roku. Swoje zamieszkiwanie potwierdziło aktem **zameldowania 6.727** (miasto 2.683 os. wieś 4.044). Jest to regres o 109 osób w stosunku do 31.XII.2018 roku w którym wydział ewidencji ludności notował 6.836 osób. Spośród 39 nazw miejscowości lub ich części wymienionych w

rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji⁴⁵ tylko w 29 zameldowane są osoby. W zakresie dynamiki rozwoju populacji mieszkańców z przykrością należy odnotować duży i nadal postępujący regres.

Ludność Gminy Węgorzyno wg kryterium **zamieszkania** w okresie ostatnich 20 lat

WYSZCZEGÓLNIENIE		1999	2000	2005	2010	2015	2017	2018	30.VI 2019	
Ilość ludzi zamieszkująca Gminę Węgorzyno	ogółem	osoba	7324	7336	7 339	7 315	7 098	7 061	6 999	6 970
		mężczyźni	3704	3696	3 731	3 707	3 591	3 532	3 518	3 503
		kobiety	3620	3640	3 608	3 608	3 507	3 529	3 481	3 467
	w miastach	osoba	2981	3005	3 031	2 931	2 883	2 865	2831	2 816
		mężczyźni	1495	1499	1 508	1 447	1 406	1 396	1379	1 366
		kobiety	1486	1506	1 523	1 484	1 477	1 469	1452	1 450
	na wsi	osoba	4343	4331	4 308	4 384	4 215	4 196	4168	4 154
		mężczyźni	2209	2197	2 223	2 260	2 185	2 136	2139	2 137
		kobiety	2134	2134	2 085	2 124	2 030	2 060	2029	2 017

Tabela nr-6

W kontekście kryterium osób zamieszkujących, w badanym przez Raport okresie nastąpił ubytek na populacji mieszkańców w ilości 354 osób tj. o dalsze 37 osób niż w roku ubiegłym. Gorzej wygląda statystyka w kontekście analizy kryterium osób meldujących się w Gminie. Ubytek w tym samym, badanym okresie ostatnich 20 lat wynosi 902 osoby i kształtował się następująco.

Ludność Gminy Węgorzyno wg kryterium zameldowania w okresie ostatnich 20 lat									
KONIEC ROKU	2019	2018	2017	2016	2015	2010	2005	2000	1999
Ilość zameldowanych osób	6727	6826	6915	6980	7055	7339	7461	7626	7629

**ubytek meldunków
w badanym okresie**

-902   -803   -714   -649   -574   -290   -168   -3   0

Tabela nr-7

Strukturę meldunku osób w ujęciu poszczególnych jednostek osadniczych za ostatnie trzy lata przedstawia **załącznik nr 10**. Przyczyn ubytku zameldowań dopatrywać się można z jednej strony w ignorancji co do wykonywania tego obowiązku przez osoby zamieszkujące, ale także w pobłażliwości lokalnych władz oraz ogólnej tolerancji państwa dla występowania takiego stanu rzeczy. Wynika ona - i jest po części usprawiedliwiona - z kilku już zapowiedzi rządów o zniesieniu obowiązku meldunku. Argumentacja jednak, aby „nie męczyć swoich mieszkańców biurokratycznymi wymogami” nie wytrzymała krytyki w zestawieniu z koniecznością prawidłowego funkcjonowania wszystkich systemów ewidencyjnych w kraju, w

⁴⁵ Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części został ogłoszony rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, które ukazało się w Dzienniku Ustaw z 13 lutego 2013 roku, poz. 200. (Dz.U.2013.poz. 200).

tym systemu emerytalno – rentowego. Przypomnieć należy zatem, że wymóg meldunku nie został zniesiony, choć wiele osób sądzi, że tak właśnie jest. To też ważna przyczyna, że go nie realizują. Obowiązek meldunkowy to inaczej przekazanie właściwemu urzędowi informacji o miejscu naszego pobytu. Polega na zameldowaniu „w” i wymeldowaniu „z” miejsca pobytu stałego lub czasowego a także! „Zgłoszeniu wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej[...]"⁴⁶. Ustawa precyzuje, że w przypadku obywateli polskich pobyt czasowy to przebywanie poza miejscem pobytu stałego przez ponad 3 miesiące. Równocześnie można mieć zatem jedno miejsce pobytu stałego i jedno miejsce pobytu czasowego.

Aby właściwie i ostatecznie ustalić przyczyny zmiany poziomów zaludnienia, co w przypadku Gminy - jak wynika z wcześniejszych analiz - jest regresem, należy poddać ocenie ruch migracyjny ludności oraz ruch naturalny czyli bilans zgonów i urodzeń.

Rok	RUCH NATURALNY			RUCH MIGRACYJNY			BILANS
	Urodzenia żywe	Zgony	Saldo	Napływ	Odływ	Saldo	
2009	81	-84	-3	78	-80	-2	-5
2010	74	-76	-2	72	-118	-46	-48
2011	71	-87	-16	103	-130	-27	-43
2012	66	-79	-13	76	-105	-29	-42
2013	71	-78	-7	100	-128	-28	-35
2014	75	-76	-1	103	-123	-20	-21
2015	63	-85	-22	0	0	0	-22
2016	61	-79	-18	92	-103	-11	-29
2017	64	-74	-10	75	-118	-43	-53
2018	64	-98	-34	93	-138	-45	-79
2019*	28	41	-13	31	-47	-18	-31
Razem za 10 lat	718	-775	-139	823	-1090	-269	-408

* dane na dzień 30.VI.

Tabela nr-8.

Wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego, że generatorem niekorzystnej tendencji zmniejszenia stanu zaludnienia (*wyludnienie*) Gminy są nakładające się i korelujące co do tendencji dwa czynniki. Analizując wpływy obu tych czynników tj. ruchów, naturalnego i migracyjnego w okresie ostatniej dekady, należy stwierdzić że oddziałują one na ubytek całości populacji mieszkańców jak -34% i -66%. Analizując 10'lecie do roku 2018 i 2019

⁴⁶ Art. 24. Ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. 2017 poz. 657). Ust. 1. Obywatel polski przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany wykonywać obowiązek meldunkowy określony w ustawie. Ust.2. Obowiązek meldunkowy polega na: 1) zameldowaniu się w miejscu pobytu stałego lub czasowego; 2) wymeldowaniu się z miejsca pobytu stałego lub czasowego; 3) zgłoszeniu wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej oraz powrotu z wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem art. 36

stwierdzić należy, że w dalszym ciągu na tak dużą depopulację w Gminie Węgorzyno wpływa ruch *migracyjny* choć *ruch naturalny*, zwiększył swój udział w tej proporcji o 7%. Szczegółowy rozkład tendencji zmian poziomu zaludnienia z podziałem na miasto i wieś przedstawia **załącznik nr 11**.

Gmina Węgorzyno z racji na swoją wielkość nie jest objęta prognozami demograficznymi które sporządza Główny Urząd Statystyczny. Takie prognozy sporządzono jednak dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców oraz całych powiatów. Zatem tendencję demograficzną można jedynie aproksymować (*określić wartość przybliżoną*) z prognozy opracowanej dla powiatu łobeskiego. Jako całość wykazuje on stałą i znaczącą tendencję zniżkową. Przy zachowaniu obecnych wskaźników trendu, w okresie do roku 2050 spadek liczby ludności osiągnie wielkość bliską ¼ obecnego stanu populacji.

Prognoza demograficzna na najbliższe 30 lat dla Powiatu Łobez					
PROGNOZA NA ROK	OGÓLEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	MIASTO	WIEŚ
	liczba mieszkańców powiatu łobeskiego				
2020	36 490	18 200	18 290	19 295	17 195
2025	35 321	17 647	17 674	18 686	16 635
2030	34 045	17 010	17 035	18 016	16 029
wskaźnik 10L	-6,70%	-6,54%	-6,86%	-6,63%	-6,78%
2035	32 627	16 289	16 338	17 275	15 352
2040	31 077	15 517	15 560	16 468	14 609
wskaźnik 20L	-14,83%	-14,74%	-14,93%	-14,65%	-15,04%
2045	29 458	14 738	14 720	15 630	13 828
2050	27 829	13 969	13 860	14 802	13 027
wskaźnik 30L	-23,74%	-23,25%	-24,22%	-23,29%	-24,24%

Tabela nr-9

Niezależnie od upływu czasu relacje ilości mężczyzn do kobiet oraz mieszkańców miasta do wsi nie ulegały wcześniej, jak też nie będą ulegały zmianom w przyszłości. Zmieniała się jednak zasadniczo proporcja osób zdolnych, do osób nie mogących świadczyć stosunku pracy z racji na zbyt mały, bądź wysoki wiek. Na przełomie wieków 28% całości populacji naszej Gminy stanowiły osoby będące w tzw. wieku przedprodukcyjnym (*17 lat i mniej*). Po 20 latach, takich osób w ogólnej liczbie mieszkańców jest o 10 % mniej a dokładnie 18,3%. Natomiast - co także niekorzystne - o 4% wzrosła proporcja osób w wieku poprodukcyjnym (*60 lat i więcej – kobiety; 65 lat i więcej – mężczyźni*). Dzisiaj już 20% całości populacji reprezentuje ten przedział wiekowy. Oba wskaźniki tj. malejący dla wieku przedprodukcyjnego i wzrastający w przedziale osób w wieku poprodukcyjnym są tendencjami bardzo negatywnymi hamującymi rozwoju społeczeństwa lokalnego. Prowadzą do starzenia się populacji mieszkających w Gminie ludzi, co wpływa negatywnie na miernik aktywności gospodarczej członków Wspólnoty.

WYSZCZEGÓLNIENIE		2000	2017	2018
ILOŚĆ Mieszkańców ogółem	ogółem	7336	7061	6999
	mężczyźni	3696	3532	3518
	kobiety	3640	3529	3481
...w wieku przedprodukcyjnym 17 lat i mniej	ogółem	2003	1289	1264
	mężczyźni	1066	647	640
	kobiety	937	642	624
...w wieku produkcyjnym: 18-59 lat kobiety, 18-64 lata mężczyźni	ogółem	4161	4385	4337
	mężczyźni	2252	2438	2413
	kobiety	1909	1947	1924
...w wieku poprodukcyjnym 60 lat i więcej kobiety, 65 lat i więcej mężczyźni	ogółem	1172	1387	1398
	mężczyźni	378	447	465
	kobiety	794	940	933

Tabela nr-10.

To na bazie aktywności oraz posiadanych umiejętności przekształcamy rzeczywistość - z potencjalnej w będącą w ruchu i ukierunkowaną na cele, których jednym – z palety 5 podstawowych charakteryzujących cywilizację łacińską - jest **dobrobyt**. Szczegółową dynamikę zmian w zakresie poszczególnych grup wiekowych, z podziałem na mężczyzn i kobiety, na przestrzeni czasu 20 ostatnich lat, obrazuje **załącznik nr 12**

d.) Aktywność gospodarcza członków Wspólnoty.

Aktywność mieszkańców ukierunkowaną na pomnażanie dobrobytu najlepiej jest dziś mierzyć ilością podmiotów gospodarczych. Są one najaktywniejszymi uczestnikami procesów gospodarczych a ich działania - wywołując skutki ekonomiczne - oddziałują na sfery: gospodarczą, społeczną i polityczną. Sam termin „Podmiot gospodarczy” jest terminem prawnym wywodzącym się z ustawy o działalności gospodarczej i określa każdego uczestnika rynku. W związku z akcesją do Unii europejskiej i istniejącego tam innego porządku nazewnictwa, ustawą z 19.XI.1999 roku zamieniono termin „podmiot gospodarczy” pojęciem „**przedsiębiorca**”. Cechą wyróżniającą przedsiębiorcę spośród podmiotów stosunków prawnych jest prowadzenie przez niego działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, *działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły*. Zatem to przedsiębiorcy – osoby fizyczne i osoby prawne są pierwszą przyczyną powstawania produktu krajowego, który liczony jako brutto (PKB) jest podstawowym miernikiem efektów pracy całego społeczeństwa i mówi o zagregowanej wartości dóbr i usług finalnych. PKB to jeden -

choć niedoskonały - to jednak powszechnie używany miernik określania dobrobytu (*jakości życia*) danego społeczeństwa. Wkładem Gminy Węgorzyno do powstawania zagregowanej wartości PKB jest działających czynnie 544'ech przedsiębiorców, spośród których, największą reprezentację stanowią podmioty samozatrudniające przedsiębiorcę bądź zatrudniające kilka tylko osób.

Rynek przedsiębiorców w Gminie Przedstawia się następująco.

LATA	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007.	381	364	355	372	388
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007.	129	137	138	151	156
Razem	510	501	493	523	544

Podmioty wg klas wielkości (1 - 9 pracowników)	485	477	471	504	525
Podmioty wg klas wielkości (10 - 49 pracowników)	24	23	21	18	18
Podmioty wg klas wielkości (50 - 249 pracowników)	1	1	1	1	1
Razem	510	501	493	523	544

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	19	19	20	19	15
Przemysł i budownictwo	161	155	154	164	186
Pozostała działalność	330	327	319	340	343
Razem	510	501	493	523	544

Tabela nr-11.

Na koniec roku 2019 notuje się w Gminie dalszy wzrost liczby działających czynnie przedsiębiorców, a przyrost ten w stosunku do roku ubiegłego wyniósł 4%, co daje liczbę 21 nowopowstałych podmiotów gospodarczych. Choć dynamika jest mniejsza niż w roku 2018 w którym powstało 30 podmiotów to cieszyć musi ta stała tendencja rozwojowa. Ze statystyki GUS wynika, że spośród wszystkich 544 przedsiębiorców aż 388 to działające na rynku osoby fizyczne. To bardzo pozytywny trend. Szczegółowy wykaz działających przedsiębiorców w rozbiciu na poszczególne branże (*sektory rynku*) obrazuje tabela nr 12.

RAPORT O STANIE GMINY - 2019

2018	2019	śr. 5 lat	Działalność gospodarcza w układzie sekcyjnym PKD 2007 w gm. Węgorzyno
19	15	18	A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
2	2	1	B. Górnictwo i wydobywanie
52	53	49	C. Przetwórstwo przemysłowe
106	127	102	F. Budownictwo
94	93	98	G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
50	51	48	H. Transport i gospodarka magazynowa
8	10	10	I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
4	4	6	J. Informacja i komunikacja
10	10	9	K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
57	56	51	L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
15	19	14	N. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
25	22	21	O. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
8	8	8	P. Edukacja
20	19	15	Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
9	9	9	R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
36	38	32	S.T.U. S=Pozostała działalność usługowa; T=Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; U=Organizacje i zespoły eksterytorialne
3	3	2	D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
1	1	1	E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
4	4	2	inne, niesklasyfikowane
523	544	496	Ilość wszystkich podmiotów gospodarczych

Tabela nr-12.

Inny obraz lokalnego rynku, oparty jedynie o sektor podmiotów gospodarczych osób fizycznych wyłania się z ewidencji wpisów do działalności gospodarczej uwidocznionej w bazie danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Z dokonanej na koniec 2019 roku szczegółowej analizy wynika, że w bazie zarejestrowanych jest dokładnie 276 podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą z czego aktywnych gospodarczo na k. 2019 roku jest 215 firm.

Ilość aktywnych podmiotów gospodarczych, które zarejestrowały rozpoczęcie swojej działalności w Urzędzie Miejskim w poszczególnych latach							
Rok	Szt.	Rok	Szt.	Rok	Szt.	Rok	Szt.
2020	9	2010	9	2000	2	1990	2
2019	10	2009	7	1999	2	1989	2
2018	17	2008	11	1998	4	1988	1
2017	19	2007	5	1997	2	1986	1
2016	10	2006	4	1996	2	1984	2

2015	14	2005	6	1995	3	1982	1
2014	4	2004	5	1994	2	1974	1
2013	9	2003	5	1993	2	-	-
2012	16	2002	5	1992	5	-	-
2011	14	2001	1	1991	1	-	-
	176		61		28		11
RAZEM AKTYWNYCH 215 PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH							

Tabela nr-13

Największa ich ilość zarejestrowana jest w mieście Węgorzynie i wynosi 137 sztuk, licząc na koniec 2019 roku. Jest to mniej niż w roku 2018 o 23 firmy. Spośród wszystkich 276 przedsiębiorców mających siedzibę na terenie Gminy Węgorzyno, poza 215 aktywnymi, 56 posiada status czasowo zawieszonych w swojej działalności (wzrost o 4 firmy w stosunku do roku 2018) a 5 likwiduje swoją działalność. Tabela 14 obrazuje ilość firm osób fizycznych w rozbiciu na poszczególne miejscowości.

Miejscowość	Ilość podmiotów gospodarczych		
	Aktywnych	Zawieszonych	Likwidowanych
Chwarstno	1	1	0
Cieszyno	7	3	0
Dłusko	1	1	0
Gardno	2	0	0
Ginawa	3	1	0
Kąkolewice	6	5	0
Kraśnik Łobeski	2	1	0
Lesięcin	2	0	1
Mielno	3	0	0
Mieszewo	7	3	0
Nowe Węgorzynko	0	0	1
Połchowo	0	1	0
Podlipce	1	0	0
Przytoń	4	0	2
Runowo	3	1	0
Runowo Pomorskie	11	1	0
Sielsko	8	4	0
Trzebawie	0	1	0
Węgorzyno	137	33	1
Wiewiecko	9	0	0
Winniki	1	0	0
Zwierzynek	7	0	0
OGÓŁEM FIRM	215	56	5

Tabela nr-14.

Firmy węgorszyńskie reprezentują bardzo szerokie spektrum rodzajów działalności gospodarczej, które wymienia Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007. Na 21 wszystkich rodzajów działalności w Węgorzynie reprezentowanych jest aż 16.

Nazwa sekcji PKD	Sekcja PKD	WĘGORZYNO			WIEŚ		
		Aktywne	Zawiesz.	Likwid.	Aktywne	Zawiesz.	Likwid.
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	A	1	0	0	4	1	0
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	B	0	0	0	1	0	0
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	C	12	3	0	8	3	3
BUDOWNICTWO	F	30	15	0	21	9	0
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	G	29	7	1	19	5	0
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	H	28	2	0	13	0	0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	I	2	0	0	2	0	0
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	J	2	1	0	0	0	0
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	K	4	0	0	1	0	1
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	L	1	0	0	1	0	0
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	M	6	1	0	5	1	0
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	N	5	1	0	2	3	0
EDUKACJA	P	1	0	0	1	0	0
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	Q	6	1	0	0	0	0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	R	3	0	0	0	0	0
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	S	7	2	0	0	1	0
Razem podmiotów gospodarczych		137	33	1	78	23	4
			171			105	
			276				

Tabela nr-15

Dla władz samorządowych ilość tak działających przedsiębiorców ma bardzo wielkie znaczenie z uwagi na partycypowanie budżetu gminnego w podatku dochodowym tych przedsiębiorców⁴⁷. Poprzez nominalną partycypację - wynoszącą 0,3934 części podatku dochodowego ustaloną w art. 4 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego są oni znaczącym udziałowcem środków publicznych, którymi dysponują gminy. Ze względu na tą szczególną właściwość związaną z partycypacją w wysokości ich podatku dochodowego oraz podatkiem dochodowym zatrudnionych pracowników stanowiącym wartość dodaną do wszystkich innych danin (*podatku od nieruchomości, od środków transportu, czynności cywilnoprawnych, opłat skarbowych, reklamowych, innych stanowiących dochody gmin, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów*) powinni być oni objęci szczególną troską przez władze samorządowe i stanowić przedmiot przemyślanych rodzajów polityk

⁴⁷ Wysokość udziału gminy w PIT ustalana jest zgodnie z zasadami określonymi w art. 9 ust.1 w związku z art. 89 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 198, z późn. zm.). Według art. 4 ust 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników zamieszkałych na obszarze gminy wynosi 39,34 proc. Zmniejsza się go o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju. Wskaźnik ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. (art. 89 ust 1 i 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego). Dla roku 2018 wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników zamieszkałych na obszarze gminy wyniósł realnie 38,07 %. Dla roku 2019 wysokość to została podniesiona do wysokości 38,08%.

ułatwiających i wzmacniających ich działalność. Nieocenioną dla wielu może być jednorazowa pomoc *de minimis*⁴⁸, której udzielania tak bardzo obawiają się Gminy z uwagi na uszczerbek części innego rodzaju wpłaty, opłaty czy podatku stałego należnego gminie. Najczęściej jednak, transakcja taka opłacalna jest dla obu stron.

W Gminie Węgorzyno rokrocznie w budżecie lokalnym kwoty podatku dochodowego od osób fizycznych. wzrastają tak nominalnie jak w wartościach względnych i nabierają większego znaczenia. W roku 2019 udział ten stanowił 29,85% wszystkich dochodów własnych jakie przynależą gminie z mocy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁴⁹.

ROK BUDŻETOWY	Średnia 2016-2018	2018 rok	2019 rok
Dochody własne gminy OGÓŁEM	11 071 281,09 zł	12 013 101,07 zł	12 724 537,02 zł
w tym:	100,00%	100,00%	100,00%
----- <i>art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach</i> Wpływy z podatków	5 023 766,15 zł 45,00%	5 457 390,88 zł 45,43%	5 334 959,70 zł 41,93%
<i>art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach</i> Wpływy z opłat	1 522 464,56 zł 14,00%	1 593 922,62 zł 13,27%	1 943 155,93 zł 15,27%
<i>art.4. ust.2. ustawy o dochodach (PIT)</i> Podatek dochodowy os. fizycznych	2 946 852,00 zł 27,00%	3 281 043,00 zł 27,31%	3 798 230,00 zł 29,85%
<i>art.4. ust.3. ustawy o dochodach (CIT)</i> Podatek dochodowy os. prawnych	87 980,21 zł 1,00%	76 360,20 zł 0,64%	118 881,22 zł 0,93%
<i>art.4. ust.1. pkt.4. ustawy o dochodach</i> Nabycie pr. wł. i wiecz.użytk.-077, 076	218 641,94 zł 2,00%	176 488,24 zł 1,47%	441 672,61 zł 3,47%
<i>art.4. ust.1. pkt.3-12 ustawy o dochodach</i> Inne dochody	1 271 576,23 zł 11,00%	1 427 896,13 zł 11,89%	1 087 637,56 zł 8,55%
dotacje celowe od innych JST	270 844,05 zł	332 127,15 zł	71 544,00 zł
środki i dotacje z państw. funduszy celowych	21 333,33 zł	64 000,00 zł	869 511,60 zł
środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	165 904,48 zł	379 501,19 zł	138 265,63 zł
środki pozyskane z innych źródeł	0,00 zł	0,00 zł	37 113,82 zł
usługi-083	126 639,94 zł	136 809,10 zł	97 127,09 zł
dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych-075	411 358,57 zł	434 993,95 zł	519 890,75 zł
dochody związane z realizacją zadań adm. rządowej i innych zadań zleconych ustawami-236	29 974,54 zł	19 008,67 zł	25 505,33 zł
w tym pozostałe	537 698,70 zł	457 583,22 zł	269 734,94 zł

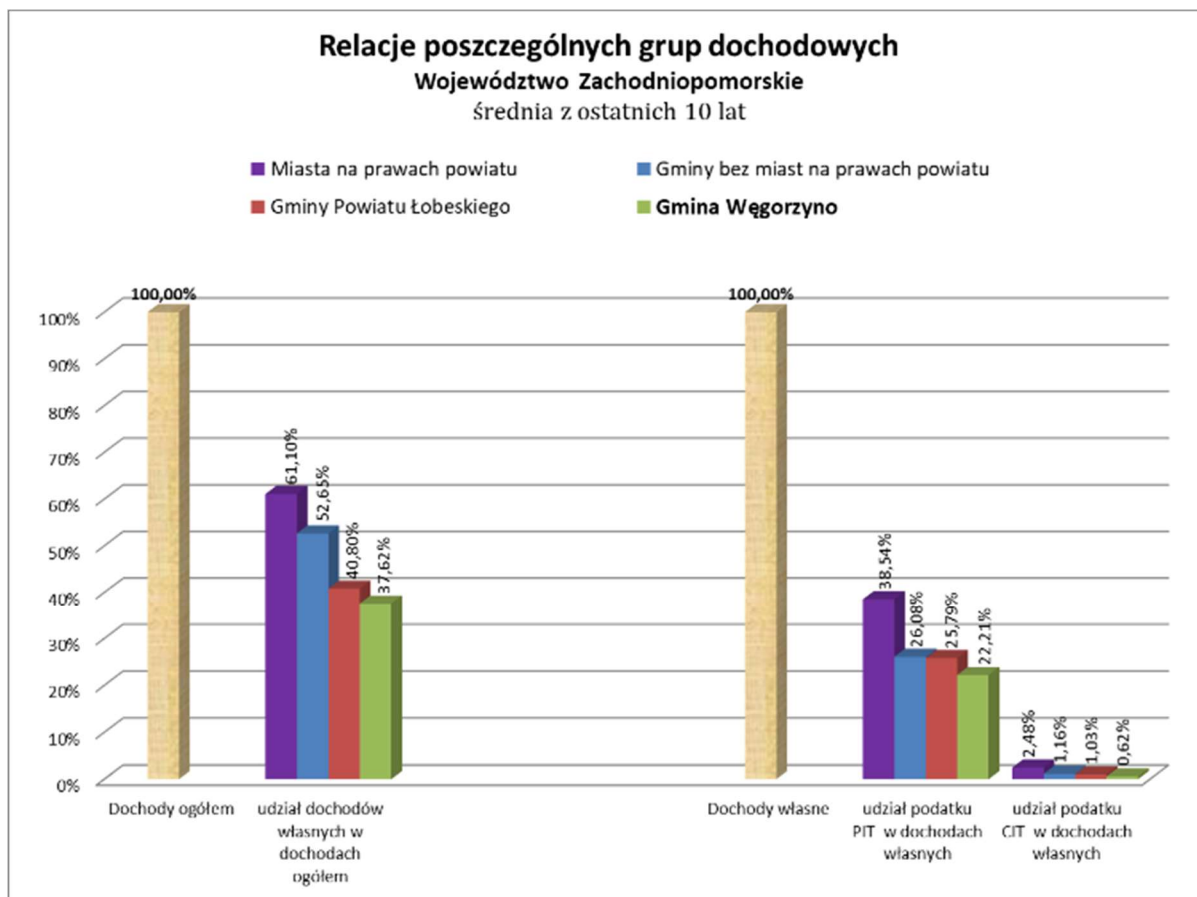
Tabela nr-16.

⁴⁸ Pomoc *de minimis* to specyficzny rodzaj wsparcia publicznego, obecny w wielu programach, z których mogą skorzystać polscy przedsiębiorcy. Jej koncepcja wywodzi się z założenia, że wsparcie o stosunkowo niskiej (dla państwa, niekoniecznie dla przedsiębiorcy) wartości nie jest w stanie naruszyć konkurencji na rynku. Pomoc *de minimis* może zostać udzielona w różnych formach. Pomoc może polegać w szczególności na odroczeniu terminu płatności podatku lub rozłożeniu jego płatności na raty. Innym rodzajem pomocy (znacznie rzadziej występującym w praktyce) jest umorzenie zaległości podatkowych w całości lub części, wraz z odsetkami za zwłokę. Organ podatkowy może udzielić na wniosek podatnika wskazanych ulg, ale co istotne, tylko w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Jest to podstawowy warunek, którego niespełnienie wyklucza możliwość udzielenia pomocy.

⁴⁹ Art.4. ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Dz. U. 2003 Nr 203 poz. 1966.

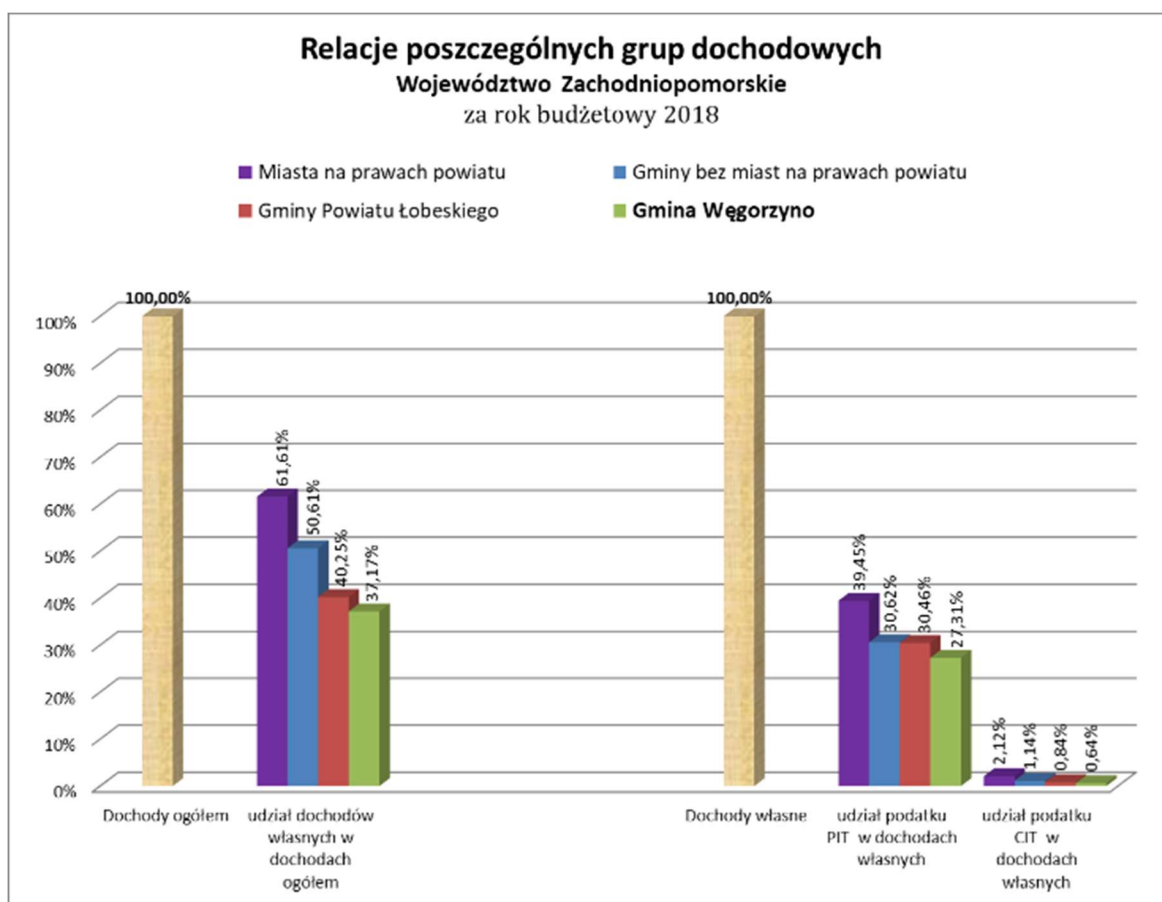
Z uwagi na brak jeszcze danych gmin zachodniopomorskich za rok 2019 w statystykach GUS, znaczenie tego wskaźnika w budżetach gminnych dokonać można obiektywnie badając lata wcześniejszych. W załączniku nr-13 dokonano zestawienia udziału w dochodach własnych danin w postaci podatków PIT i CIT w relacji do 1.) uśrednionych budżetów miast na prawach powiatu województwa zachodniopomorskiego, 2.) uśrednionych budżetów gmin województwa zachodniopomorskiego (*bez miast na prawach powiatu*), 3.) uśrednionych budżetów gmin powiatu łobeskiego i 4.) budżetu Gminy Węgorzyno.

Badając okres 10 letni w kontekście dochodów własnych, ale też udziału w nich podatków dochodowych PIT i CIT będących miarą rozwoju firm, (*całej gospodarki*) należy stwierdzić, że: 1.) udział dochodów własne gmin w dochodach ogółem są odwrotnie-proporcjonalny do wielkości jst. Czy jest to okres 10 letni czy ostatniego 2018 roku, zawsze dla miast na prawach powiatu udział ten kształtował się w granicy 61%, dla pozostałych gmin województwa wahał się m-dzy 51 do 52%, dla powiatu łobeskiego 40 - 41% zaś dla Gminy 37-38%.

Rysunek 6.

Rysunek 7.

Badanie roczne czy 10-letnie wskazuje jednoznacznie, że trend podziału środków publicznych jest od dawna trwale ustalony a ewentualna aktywność na polu zwiększania tych dochodów nie przynosi rezultatów, co zniechęca gminy do takiej aktywności. Co jednak musi niepokoić to coraz mniejszy udział % środków własnych w budżetach ogółem samorządów. Z danych budżetowych pozyskanych z ministerstwa finansów wynika, że w roku budżetowym 2019 udział dochodów własnych w dochodach ogółem dla gmin całego kraju (*bez miast na p.p.*) wyniósł 43,3%. Przyczyną tej zwiększającej się na niekorzyść gmin dysproporcji jest realizacja programów rządowych za pośrednictwem budżetów gmin. Obsługa tych programów nie jest wystarczająco rekompensowana gminom. Z tego powodu dochodzi do zwiększania wydatków bieżących, spośród których wynagrodzenia pochłaniają już (*dane za 2019 rok*) 71% wszystkich dochodów własnych gmin. W powiatach sytuacja jest anormalną na tyle, że wynagrodzenia pochłaniają 122% dochodów własnych.

Istnienie wykazanej powyżej zależności jest wystarczającą przesłanką do podjęcia działań przez związki i organizacje samorządowe nad skorygowaniem algorytmów ustalających sprawiedliwszy udziały środków własnych w budżetach ogółem.

Rola przedsiębiorców jest dla każdej społeczności nieoceniona z uwagi na fundamentalny cel, który realizują, tj. są przyczyną i źródłem pracy. Ta ich właściwość

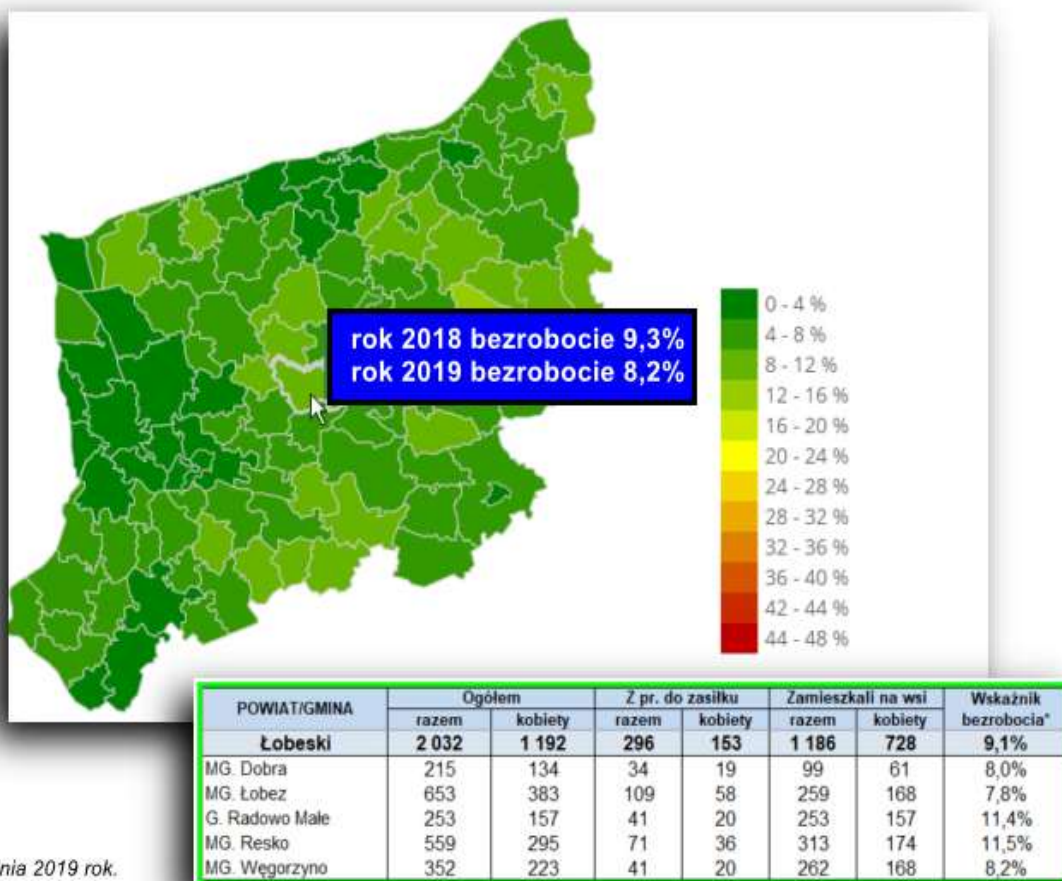
materializująca się poprzez produkcję i usługę stanowi przyczynę egzystencjonalnego bezpieczeństwa członków Wspólnoty wywołując - jak wspomniano - szereg skutków o najwyższym wymiarze publicznym. Są regulatorem rynku pracy. Obserwowany obecnie wzrost ilości przedsiębiorców w relacji do roku 2018 spowodował, statystycznie widoczny i społecznie odczuwalny spadek stopy bezrobocia. Ukształtował się od w roku 2019 na poziomie 5% licząc do ogólnej liczby mieszkańców zaś blisko ponad 8% w relacji do osób wieku produkcyjnego.

BEZROBOCIE W LATACH NA TERENIE GMINY WĘGORZYNO							
LATA	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
MIESZKAŃCY OGÓŁEM	7191	7170	7098	7105	7061	6999	6970
mężczyźni	3631	3626	3591	3560	3532	3518	3503
kobiety	3560	3544	3507	3545	3529	3481	3467
<i>WIEK PRODUKCYJNY OGÓŁEM</i>	<i>4 567</i>	<i>4 527</i>	<i>4 457</i>	<i>4 439</i>	<i>4 385</i>	<i>4337</i>	<i>4319</i>
<i>mężczyźni</i>	<i>2 532</i>	<i>2 512</i>	<i>2 479</i>	<i>2 462</i>	<i>2 438</i>	<i>2413</i>	<i>2403</i>
<i>kobiety</i>	<i>2 035</i>	<i>2 015</i>	<i>1 978</i>	<i>1 977</i>	<i>1 947</i>	<i>1924</i>	<i>1916</i>
BEZROBOTNI OGÓŁEM [os.]	636	545	490	503	446	404	352
Relacja do ogółu	8,84%	7,60%	6,90%	7,08%	6,32%	5,77%	5,05%
<i>Relacja do wieku produkcyjnego</i>	<i>13,93%</i>	<i>12,04%</i>	<i>10,99%</i>	<i>11,33%</i>	<i>10,17%</i>	<i>9,32%</i>	<i>8,15%</i>
Mężczyźni [os.]	264	232	195	185	143	150	129
Relacja do ogółu	7,27%	6,40%	5,43%	5,20%	4,05%	4,26%	3,68%
<i>Relacja do wieku produkcyjnego</i>	<i>10,43%</i>	<i>9,24%</i>	<i>7,87%</i>	<i>7,51%</i>	<i>5,87%</i>	<i>6,22%</i>	<i>5,37%</i>
Kobiety [os.]	372	313	295	318	303	254	223
Relacja do ogółu	10,45%	8,83%	8,41%	8,97%	8,59%	7,30%	6,43%
<i>Relacja do wieku produkcyjnego</i>	<i>18,28%</i>	<i>15,53%</i>	<i>14,91%</i>	<i>16,08%</i>	<i>15,56%</i>	<i>13,20%</i>	<i>11,64%</i>
osoby do 25 roku życia	117	93	75	76	55	50	45
osoby do 30 roku życia	-	-	151	155	114	100	80
osoby powyżej 50 roku życia	155	144	144	128	119	116	108
długotrwale bezrobotni	361	349	315	311	304	239	225

Tabela-17

WSKAŹNIK BEZROBOCIA.

Procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

stan na k. grudnia 2019 rok.
źródło. WUP Szczecin

Rysunek 8.

Szczególną i specyficzną grupę przedsiębiorców w polskim kręgu kulturowym stanowią rodzinne gospodarstwa rolne. Choć ich znaczenie -póki co- maleje z powodu różnych uwarunkowań, szczególnie ekonomicznych, ale też politycznych, w Gminie Węgorzyno funkcjonuje jednak 215 podmiotów posiadających gospodarstwa rolne, z tego do 15 ha jest 46 gospodarstw a powyżej 15 ha jest 169. Wszystkie można nazwać i kwalifikować jako rodzinne gospodarstwa rolne. Wszyscy oni gospodarują na 7.325 ha gruntów rolnych z czego własność tych gospodarstw to 4.678 ha. W celu podwyższenia rentowności gospodarstw i prowadzenia efektywniejszej gospodarki rolnej wszyscy oni wydzierżawiają grunty od innych podmiotów właścicielskich. Najistotniejszymi są: Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa i Gmina. Przedsiębiorstwa, które można nazwać rodzinnymi gospodarstwami rolnymi gospodarują zatem na ogólnej powierzchni 7.325 ha, co stanowi 45 % wszystkich gruntów rolnych.

Wyszczególnienie	OGÓŁEM Grunty rolne	w tym Własność ć prywatn a	w tym dzierżawy od		
			ANR SP	Gmina	Inne
Ogółem gruntów rolnych 2019 rok	16 252 ha	8 483 ha	6 712 ha	276 ha	781 ha
<i>z tego gruntów rolnych będących w uprawie -></i>	7 325 ha	4 678 ha	2 495 ha	123 ha	29 ha
<i>% uprawianych gruntów rolnych -></i>	45%	55%	37%	45%	4%
Ilość gospodarstw rolnych 2019 rok					
169 gosp. powyżej 15 ha uprawia ->	6 707 ha	4 266 ha	2 309 ha	116 ha	16 ha
<i>co stanowi wszystkich gruntów upraw. -></i>	92%	91%	93%	94%	55%
46 gosp. do 15 ha uprawia ->	618 ha	412 ha	186 ha	7 ha	13 ha
<i>co stanowi wszystkich gruntów upraw. -></i>	8%	9%	7%	6%	45%

Tabela nr-18.

Uzupełnieniem rodzinnych gospodarstw rolnych jest sześć gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne. Są to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Gospodarują one na 573 ha gruntów.

e.) Zasoby materialne oraz dobra kulturowe jako wynik aktywności gospodarczej.

Najtrwalszą wartością dodaną stanowiącą sumaryczny obraz predyspozycji społecznych a jednocześnie obraz aktywności gospodarczej są istniejące dobra majątkowe w postaci budynków⁵⁰, budowli⁵¹ czy całych zespołów urbanistyczno-przestrzennych (np. *pałacowo-ogrodowych*) i przyrodniczo-krajobrazowych (*parki*). Świadczą one najokazalej o skali dobrobytu tak w czasie przeszłym jak i obecnie, a występującym w obszarze administracyjnym powierzonym Naszej Wspólnocie. W takich jednak obiektach poza ich ilością i wartością w sposób najdoskonalszy przejawia się także myśl intelektualna wzrosła pośród mieszkańców wspólnoty, bądź ta, zaimportowana przez mieszkańców na swój teren. Wszystkie one, tak własne jak i obce wyznaczają kulturę stanowiącą charakterystyczny wyróżnik każdej wspólnoty. Kulturą nazywamy wszystko stanowiące 1.) naukę, czyli metodyczne poznawanie rzeczywistości fizycznej i metafizycznej, 2.) sztukę, czyli - najogólniej mówiąc - działalność wytwórczą człowieka oraz 3.) etykę, czyli normy

⁵⁰ Art. 3. Ust. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o budynku - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

⁵¹ Art. 3. Ust. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o budowli - należy przez to rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem tablice reklamowe i urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.

postępowania ludzi względem siebie. Obrazem widzialnym pierwszego są osoby z swoim intelektem, którego produktem jest wiedza. Sztuka obrazowana jest widzialnymi dobrami materialnymi stworzonymi przez człowieka zaś etyka to zbiór zasad prawno-moralnych będących normatywem postępowania ludzi względem siebie.

Infrastrukturą wykorzystywaną do realizowana **nauki**, czyli wielkiego zadanie przygotowywania członków węgorskiej wspólnoty do rozpoznawania i poznawania rzeczywistości są różnego rodzaju placówki przedszkolno-wychowawcze oraz edukacyjno-oświatowe. Realizację zadań wspomnianych zakresów zabezpieczają wybudowane żłobki, przedszkola, oddziały przedszkolne oraz szkoły. Na terenie gminy Węgorzyna aktualnie działa 1 żłobek publiczny z 23 miejscami oraz 6 placówek wychowania przedszkolnego, w tym 4 przedszkola. Posiadają łącznie 150 miejsc, z czego 75 miejsc zapewnione jest w przedszkolu publicznym, które stanowi dopełnienie działających 3 przedszkoli niepublicznych. Opieką przedszkolną objętych jest średnio 60% wszystkich dzieci. Należy odnotować, że wskaźnik ten relatywnie się podnosi jakkolwiek jego przyczyną jest malejąca liczba dzieci w wieku przedszkolnym.

ZADANIA PRZEDSZKOLNO - WYCHOWAWCZE			
Rok	2016	2017	2018
Liczba dzieci w wieku przedszkolny			
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	141	133	121
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	209	204	189
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	278	273	262
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym			
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	69	77	74
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	120	127	121
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	154	176	166
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym			
Liczba dzieci w wieku 3-4 lat	48,9%	57,9%	61,2%
Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	57,4%	62,3%	64,0%
Liczba dzieci w wieku 3-6 lat	55,4%	64,5%	63,4%

Tabela nr-19.

- Przedszkole Publiczne im. Króla Lwa w Węgorzynie,

- Niepubliczne Przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Cieszynie,

- Niepubliczne Przedszkole Słoneczko Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Mieszewie,

- Niepubliczne Przedszkole Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Sielsku,

- Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Węgorzynie,

- Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w im. II Łużyckiej Dywizji Artylerii L.W.P w Runowie Pomorskim.

Obowiązek edukacyjno-oświatowy szczebla podstawowego realizowany jest przez 2 istniejące szkoły, w których na przestrzeni ostatnich kilku lat kształci się od 400 do 450 dzieci. Rokrocznie edukację podstawową kończy od 60 do 70 osób.

ZADANIA EDUKACYJNO - OŚWIATOWE							
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba uczniów szkół podstawowych	408	426	451	405	445	499	
Oddziały klasowe w szkołach	20	21	22	20	23	26	
Absolwenci	72	65	68	69	71		
<i>Tabela nr-20.</i>							
<i>- Szkoła Podstawowa im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Węgorzynie,</i>							
<i>- Szkoła Podstawowa w im. II Łużyckiej Dywizji Artylerii L.W.P w Runowie.</i>							

Dobra materialne o których wspomniano powyżej jak też wszystkie pozostałe służące najróżniejszym celom, które człowiek pragnie osiągnąć są efektem drugiego działu kultury – **sztuki** (wytwórczości).

Z uwagi, że najtrwalszymi w czasie i najokazalszymi w przestrzeni są budynki, budowle i całe zespoły architektoniczne będą one przedmiotem szczególnego omówienia. W polskim obrocie prawnym budynki klasyfikuje się i dzieli obecnie na:

- Budynki mieszkalne,
- Budynki przemysłowe
- Budynki handlowo – usługowe
- Budynki biurowe
- Budynki oświaty nauki i kultury oraz budynki sportowe
- Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej
- Budynki transportu i łączności
- Budynki produkcyjno-usługowe i gospodarcze dla rolnictwa
- Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe
- Inne budynki niemieszkalne

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, na 1.088 ha gruntów tzw. zabudowanych i zurbanizowanych zlokalizowanych w granicach Gminy wybudowanych jest ogółem 4.400 budynków (+11 do 2018). Z tej liczby, 1.376 (+4) to budynki mieszkalne, 1.044 (+5) – to budynki produkcyjno-usługowe i gospodarcze sektora rolnictwa, 300 (+1) - budynki transportu i łączności, 61 (+0) – to budynki handlowo-usługowe, 53 (-1) to budynki przemysłowe, 23 (+0) – to zbiorniki, silosy oraz budynki magazynowe, 15 (+0) – budynki oświaty, nauki, kultury i sportu, 12 (+0) to budynki biurowe oraz 1 (+0) budynek zakładu opieki medycznej. Reszta budynków w liczbie 1.515 (+2) stanowią tzw. inne budynki niemieszkalne. Poza tą liczbą

budynków w Gminie znajduje się dodatkowo 260 nieruchomości budynkowych tj. budynków trwale związanych z nieruchomością jakkolwiek same w sobie stanowiące odrębną własność.

Stan posiadania poszczególnych grup właścicielskich w rozbiu na wieś i miasto obrazuje **załącznik nr-14** raportu.

Spośród wszystkich budynków znajdujących się w Gminie Węgorzyno $\frac{3}{4}$ z nich, czyli 3.052 szt. zlokalizowanych jest na terenie wiejskim, pozostałe zaś 1.043 szt. wybudowanych jest w mieście.

W obszarze użytkowym wielu pobudowanych budynków mieszkalnych, ustanowione są często odrębne nieruchomości będące samodzielnymi lokalami mieszkalnymi⁵². Takich lokali w ogólnej liczbie 1.376 (+4) budynków mieszkalnych zgodnie ze stanem na 31.XII.2019 roku wydzielonych jest 1.246 (+3) sztuki.

Pośród wszystkich zaewidencjonowanych budynków znajdują się takie, które posiadały już szczególny walor kulturowy. Wystąpienie takiej cechy jest przyczyną ochrony prawnej takiego budynku i staje się on zabytkiem chronionym w formie wpisu do rejestru zabytków. Do zabytków nieruchomych zalicza się nie tylko pojedyncze dzieła architektury i budownictwa, ale też obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody czy miejsca upamiętniające historyczne wydarzenia. Są nimi także całe układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane i krajobrazy kulturowe. Obiektów posiadających taki walor w Gminie Węgorzyno jest 43, w tym tylko 19 budynków lub ich pozostałości. Są to w przeważającej liczbie (16 szt.) kościoły, a także 3 dawne pałace dworskie.

Chwarstno	kościół Wniebowzięcia NMP	XVI wiek, wieża drewniana XVIII wiek
Cieszyno	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	XVII/XVIII wiek
Dłusko	kościół (ruina)	XV/XVI wiek
Gardno	kościół św. Mateusza Apostoła	1737 r.
Ginawa	kościół św. Anny	1772 r. / 1787 r.
Kąkolewice	kościół św. Józefa z kaplicą grobową	XVIII wiek
Kąkolewice	pałac (<i>piwnice</i>)	pocz. XIX wieku / XVIII/XIX wiek
Kraśnik Łobeski	kościół MB Gromnicznej	1865 r.
Lesięcin	pałac	1853 r., 1887 r.
Mielno	kościół MB Różańcowej	XVII/XVIII wiek
Mieszewo	kościół św. Józefa	k. XV wieku, 2 poł. XIX wieku
Mieszewo	pałac	k. XVIII wieku

⁵² Zgodnie z art. 2. ust. 2. ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U.2019.0.737 t.j.) lokal mieszkalny to wydzielona trwałymi ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych. Może on stanowić odrębny przedmiot własności jeżeli jest wyodrębniony z nieruchomości.

Przytoń	kościół św. Marii Magdaleny	XVIII wiek / XVII/XVIII wiek
Rogówko	kościół Podwyższenia Krzyża Świętego	1886 r.
Runowo	kościół św. Tomasza Apostoła	XV wiek, przebudowa 1860 r., 1882 r.
Sielsko	kościół św. Jana Chrzciciela	XV wiek, przebudowa XVIII i XIX wiek / XVI wiek, 1705 r.
Trzebawie	kościół św. Michała Archanioła	2 poł. XVIII wieku
Winniki	kościół św. Karola Boromeusza	1860 r. / 1850 r.
Zwierzynek	kościół św. Rodziny	XV wiek, 1730 r.

Tabela nr-21

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami na lata 2017-2020 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, objęta jest Obszarem Kulturowo-Krajobrazowym Kraina Borków (OKK 16), którego wyróżnikiem są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi. Większość spośród – łącznie – 41 (+1) takich budynków, będących własnością Kościoła katolickiego i związków wyznaniowych jest przedmiotem opieki tego programu. Wyciąg z Programu dotyczący Gminy Węgorzyno stanowi *załącznik nr 15* raportu.

Jak wspomniano wyżej zabytkami mogą być nie tylko nieruchomości architektury budowlanej, ale też inne nieruchomości. Poza wskazanymi budynkami, do rejestru zabytków wpisane są dodatkowo następujące jeszcze obiekty.

MIEJSCOWOSC	OBIEKT	DATOWANIE
Dłusko	cmentarz przykościelny	XV/XVI wiek
Kraśnik Łobeski	cmentarz przykościelny	brak danych
Rogówko	cmentarz przykościelny	brak danych
Winniki	cmentarz przykościelny	1860 r. / pocz. XIX
Kraśnik Łobeski	grobowiec rodziny Possart	1866 r.
Brzeźniak	młyn wodny (wraz z otoczeniem)	poł. XIX wieku, lata 20. XX wieku
Brzeźniak	park dworski	pocz. XIX wieku
Cieszyno	park dworski	pocz. XIX wieku
Dłusko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Ginawa	park dworski	1 poł. XIX wieku
Kąkolewice	park dworski	XVII wiek, rozbudowa pocz. XIX wieku
Lesięcin	park dworski	2 poł. XIX wieku
Mieszewo	park dworski	2 poł. XIX wieku
Podlipce	park dworski	1 poł. XIX wieku / 2 poł. XIX wieku
Rogówko	park dworski	XVIII wiek, rozbudowa k. XIX wieku / 2 poł. XVIII wieku
Runowo	park dworski	pocz. XIX wieku

Sielsko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Stare Węgorzynko	park dworski	XIX wiek
Wiewiecko	park dworski	2 poł. XIX wieku
Winniki	park dworski	XIX wiek
Zwierzynek	park dworski	XIX wiek
Zwierzynek	park dworski (<i>aleja grabowa</i>)	XIX wiek
Kraśnik Łobeski	park dworski (<i>z fundamentami dworu i aleją dojazdową</i>)	1 poł. XIX wieku
Runowo Pomorskie	wieża wodna (<i>kolejowa</i>)	1915 r.

Tabela nr-22

Pierwszymi w Gminie obiektami, uznanymi za zabytkowe są powołane w dniu 19 grudnia 1956 roku decyzjami państwowymi - parki dworskie w Kąkolewicach, Runowie i Zwierzynku. Ostatnim obiektem uznanym za zabytek jest wieża wodna zlokalizowana w Runowie Pomorskim. Wpisana do rejestru zabytków w listopadzie 2012 roku. Szczegółowy wykaz zabytków wraz z decyzjami administracyjnymi i datą ich ustanowienia zawiera **załącznik nr 16**.

Na terenie Gminy Węgorzyno zidentyfikowano 271 stanowisk archeologicznych, które uwidoczniono w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Spośród tych wszystkich, 10 najcenniejszych wpisano do ogólnokrajowego rejestru zabytków. Są to następujące stanowiska wraz z oznaczeniem numerowym krajowej ewidencji zabytków archeologicznych (AZP).

MIEJSCOWOŚĆ	FUNKCJA	CHRONOLOGIA	DATA WPISU	NUMER
Tucze, st.1	grodzisko	średniowiecze	1970-11-09	AZP 28-13/661
Trzebawie, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-10	AZP 28-14/621
Węgorzyno	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-15/610
Przytoń, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-15/611
Zdroje st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/613
Brzeźniak, st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/609
Wiewiecko st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-04	AZP 28-16/612
Cieszyno, st.1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-10	AZP 29-14/622
Ginawa st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969-12-16	AZP 29-16/614
Ginawa st. 2	grodzisko	średniowiecze	1969-12-16	AZP 29-16/615

Tabela nr-23.

Reasumując w granicach Gminy Węgorzyno posiadamy 420 zidentyfikowanych obiektów zabytkowych traktowanych jako zabytki nieruchome chronione prawem. Znajdują się one we wszystkich miejscowościach, w ilościach wg zestawienia tabeli nr 24:

Ilościowy wykaz zabytków Gminy Węgorzyno

MIEJSCOWOŚĆ	Ewidencja zabytków nieruchomych.	Rejestr zabytków nieruchomych.	Stanowiska archeologiczne
Brzeźniak	7	2	22
Brzeźnica	3	0	2
Chwarstno	3	1	13
Cieszyno	6	2	21
Dłusko	2	3	1
Gardno	4	1	9
Ginawa	3	2	9
Gościsław	1	0	0
Kąkolewice	4	3	5
Kraśnik Łobeski	2	4	11
Lesięcin	4	2	18
Mielno	4	1	0
Mieszewo	10	3	10
Podlipce	3	1	0
Połchowo	3	0	25
Przytoń	5	1	5
Rogówko	4	1	3
Runowo	9	2	15
Sarnikierz	1	0	0
Sielsko	4	2	37
Trzebawie	3	1	13
Węgorzynko	1	1	4
Sulice	2	0	0
Węgorzyno,	11	0	23
Wiewiecko	2	1	9
Winniki	5	3	8
Zdroje*	1	0	0
Zwierzynek	4	3	7
	111	40	270
Łącznie zaewidencjonowanych i zarejestrowanych obiektów zabytkowych		421	

Tabela nr 24

Spośród najczęściej występujących wymienić można: kościoły, cmentarze, parki dworskie, zespoły folwarczne, budynki różnej funkcji.

Wspomniano już, że Gmina działa w zakresie wszystkich spraw publicznych o znaczeniu lokalnym, które nie zastrzeżono ustawami na rzecz innych podmiotów. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb Wspólnoty należy do zadań własnych gminy⁵³. Narzędziem realizacji zadań zabezpieczających egzystencjonalnie lokalną społeczność są uchwały Rady Gminy oraz zarządzenia Burmistrza. Uchwały i zarządzenia to przyjęte zwyczajowo a w obrocie prawnym usankcjonowane ustawowo przez Państwo formy stanowienia prawa miejscowego. Zatem Lokalne Wspólnoty są posiadaczem narzędzia regulowania norm postępowania ludzi względem siebie oraz względem każdego podmiotu i przedmiotu prawa. Tą właśnie drogą realizowany jest trzeci, równie doniosły jak poprzedni, dział kultury – *etyka*. Formułuje ona powinności którym podlegamy, czyli określa co powinniśmy a czego nie powinniśmy czynić oraz wskazuje - dlaczego, czyli uzasadnia słuszność tych powinności. Cały ten przedmiot zagadnienia omówiony zostanie podczas analizy ilości i jakości ustanowionego prawa w latach 2018 i 2019 przez Radę Gminy Węgorzyno.

Reasumując tą część Raportu należy podkreślić, że charakter każdej Wspólnoty jest wypadkową trzech zasadniczych determinizmów. Są to: *zasoby przyrody*, *predyspozycja demograficzna* oraz *aktywność gospodarcza*, ...oraz że dziełem tej ostatniej jest najcenniejszy, bo najdonioślejszy w skutkach dla człowieka „Produkt” – KULTURA z trzema swoimi wielkimi działami: *nauką (poznawaniem)* gwarantującą – chcącym – dostęp do „Prawdy”, *etyką (postępowaniem)* gwarantującą – chcącym –dostęp do „Dobra” oraz *sztuką (wytwórczością)* gwarantującą – chcącym – dostęp do „Piękna”.

Aby dobrobyt drogą kultury mógł być osiągnąć, warunkiem ostatecznie go dopełniającym i niosącym z niego trwałą radość jest posiadanie zdrowia, ...tak fizycznego jak też psychicznego. Obydwa aspekty zdrowia zabezpieczane i chronione są przez istniejące podmioty ambulatoryjne i pracujący tam personel z lekarzem na czele, ale także przez sieć obiektów sportowych, miejskich i szkolnych, świetlice wiejskie, czy bibliotekę. Od bieżącego 2019 roku w Gminie Węgorzyno działa jedna przychodnia, udzielają rokrocznie od 22,5 tys. do 25,0 tys. porad lekarskich. Uzupelnieniem przychodni są 2 działające apteki.

⁵³ Art. 7. Ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: **1.)** ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; **2.)** gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; **3.)** wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; **3a.)** działalności w zakresie telekomunikacji; **4.)** lokalnego transportu zbiorowego; **5.)** ochrony zdrowia; **6.)** pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych; **6a.)** wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; **7.)** gminnego budownictwa mieszkaniowego; **8.)** edukacji publicznej; **9.)** kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; **10.)** kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; **11.)** targowisk i hal targowych; **12.)** zieleni gminnej i zadrzewień; **13.)** cmentarzy gminnych; **14.)** porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; **15.)** utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; **16.)** polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; **17.)** wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; **18.)** promocji gminy; **19.)** współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723); **20.)** współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw. Art. 8. 1. Ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
	<i>roczna ilość porad lekarskich</i>					
	24 379	23 704	24 275	24 947	24 369	23 136

Tabela nr-25.

Gmina Węgorzyno powołała w roku 2019 Miejski Dom Kultury. Przejmie on od Urzędu Miejskiego - realizującego od zawsze funkcję kultury wiele zadań - choćby - organizacji imprez patriotycznych, integracyjnych, kulturalnych czy promocyjnych które do tej pory pełnił z powodzeniem Urząd Miejski. Do przedsięwzięć kulturalnych, które wpisały się już na stałe w kalendarz imprez należą takie jak: Lato z Węgorzem, Dożynki Gminne, Dzień Sołtysa, obchody Dnia Niepodległości, Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, Festyn Charytatywny, Festyn Trzeźwości, konkurs „Najpiękniejsza Palma Wielkanocna”, Łobeska Baba Wielkanocna, Orszak Trzech Króli, Obchody Państwowości Polskiej na Ziemi Węgorzyńskiej, Rajdy piesze, Spotkania wigilijne, Turniej im. Stanisława Pawłowskiego, Węgorzyńskie Perełki, Zabawy mikołajkowe, uroczystości Złote Gody oraz inne które nie posiadają charakteru cyklicznego jak choćby spotkania z ciekawymi ludzki. Wspominając działalność integracyjno-kulturalną jak odbywa się na terenie Gminy, nie można pominąć umowy podpisanej z partnerską gminą niemiecką Uckerland. Rokrocznie organizowane są wyjazdy i wzajemne spotkania mieszkańców obu gmin.

a.) Stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego jako wynik aktywność społecznej.

Szerokie spektrum bazy materiałowej dostępne lokalnej społeczności, powiększone dodatkowo o udostępniane przez Kościół plebanie udostępniane w celach rozwijania swoich pasji i zainteresowań jest inspiracją do samorządnego powstawanie wielu organizacji. Wykonują one różne zadania społeczne począwszy od realizowania bezpieczeństwa publicznego, kończąc na sztuce artystycznej i pamięci historycznej. Duża ich ilość to cecha charakterystyczna i wyróżniająca węgorzyńską społeczność.

- Ochotnicza Straż Pożarna w Runowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sielsku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zwierzynku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Węgorzynie
- Ludowy Klub Sportowy „Sparta” z siedzibą w Węgorzynie
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Trójka” z siedzibą w Węgorzynie
- PZW Koło „Węgorz” z siedzibą w Węgorzynie
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Terenowe z siedzibą w Węgorzynie
- Węgorzyńskie Towarzystwo Twórczości Artystycznej z siedzibą w Węgorzynie
- Stowarzyszenie Kresowian Kuropatniki z siedzibą w Sielsku
- Stowarzyszenie „Nasza Kraina Sielsko” z siedzibą w Sielsku
- Stowarzyszenie Przyjaciół Mieszewa z siedzibą w Mieszewie
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Węgorzyna z siedzibą w Węgorzynie

- Stowarzyszenie Miłośników Cieszyna "Woświn" z siedzibą w Cieszynie
- Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych "Tacy Sami" z siedzibą w Sielsku
- Stowarzyszenie „Lepsze Runowo” z siedzibą w Runowie
- Stowarzyszenie Miłośników Przytoni z siedzibą w Przytoni
- Stowarzyszenie Węgorzyno Mój Dom z siedzibą w Węgorzynie
- Stowarzyszenie „Towarzystwo Węgorzyńskie” z siedzibą w Węgorzynie
- Gminne Koło Pszczelarzy w Węgorzynie z siedzibą w Węgorzynie
- Stowarzyszenie "Współistnienie" z siedzibą w Łobzie. Oddz. Węgorzyno.
- Stowarzyszenie "Mała Wieś" z siedzibą w Trzebowie
- Stowarzyszenie Centrum Zwiększania Aktywności Społecznej "Czas" z siedzibą w Węgorzynie
- Stowarzyszenie "Morwowa Kraina" z siedzibą w Lesięcinie
- Oddział Akademicki PTTK w Szczecinie z siedzibą w Brzeźniaku
- Stowarzyszenie Inicjatyw Artystyczno-Edukacyjnych "Sztuka Życia" z siedzibą w Węgorzynie
- Fundacja BUREJ z siedzibą w Dłusku
- Stowarzyszenie "Nasze Mielno" z siedzibą w Mielnie

Załącznik nr 17 stanowi szczegółowy wykaz działających w Gminie stowarzyszeń wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego⁵⁴ których jest 19 oraz rejestru stowarzyszeń zwykłych⁵⁵ nieposiadających osobowości prawnej zaewidencjonowanych w Starostwie Powiatowym w Łobzie. Szczególną formą działalności stowarzyszeniowej są kluby sportowe⁵⁶, których w Gminie Węgorzyno jest dwa.

Poza osobami fizycznymi zrzeczającymi się w stowarzyszenia sama Gmina, celem sprawniejszego, efektywniejszego i ekonomiczniejszego realizowania swoich zadań ustawowych przynależy i jest członkiem wielu stowarzyszeń oraz związków gmin. Z urzędu reprezentuje je Burmistrz Gminy Węgorzyno a czasem także osoba ustanowiona przez Radę Gminy. Gmina należy i była współinicjatorem powstawania następujących stowarzyszeń oraz związków celowych:

- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pomerania” - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
- Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Wiejskich LIDER - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich- reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;

⁵⁴ Stowarzyszenie KRS. Jak wskazuje nazwa, musi zostać ono zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym. Rejestracja w KRS daje stowarzyszeniu wiele uprawnień, m.in.: nadaje stowarzyszeniu osobowość prawną, jest organizacją pozarządową, może korzystać z różnych źródeł finansowania. Do jego założenia niezbędne jest uchwalenie statutu i wybranie komitetu założycielskiego. Minimalna liczba założycieli – 15 osób.

⁵⁵ Stowarzyszenie zwykłe. Działanie stowarzyszeń zwykłych reguluje ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach. Założenie stowarzyszenia zwykłego jest prostsze niż utworzenie stowarzyszenia zarejestrowanego w KRS. By je powołać wystarczy już trzy osoby – pełnoletnie, posiadające obywatelstwo polskie i niepozbawione praw publicznych. Mogą je zakładać i być członkami tylko osoby fizyczne.

⁵⁶ Kluby sportowe to nic innego jak stowarzyszenia ale realizujące cele i zadania z zakresu kultury fizycznej (*przede wszystkim udział w rozgrywkach sportowych*). Nie zawsze muszą działać jako stowarzyszenie, ale taka forma pozwala im np. posiadać osobowość prawną.

- Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Rybackiej „Sieja” - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
- Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Łobeskiego - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna;
- Związek Gmin Unia Miast i Gmin Dorzecza Regi- – reprezentanci: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna, Jan Mazuro – Przewodniczący Rady Miejskiej;
- Związek Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego - reprezentant: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna; Marta Banasik- Sekretarz.
- Celowy Związek Gmin R-XXI z siedzibą w Nowogardzie – reprezentanci: Monika Kuźmińska – Burmistrz Węgorzyna, Mirosław Przysiwiek – Delegat Rady Miejskiej.

CZĘŚĆ GŁÓWNA RAPORTU.

Część główna raportu opiera się na zbadaniu i zobrazowanie zmian jakie zaszły na poziomie Gminy w najważniejszych segmentach działalności publicznej, dla których cele globalne zdefiniowane są i wyznaczone w strategicznych dokumentach planistycznych a realizowane wycinkowo w okresach rocznych przez władzę publiczną. Posiadając atrybut stanowienie prawa oraz postawione do swojej dyspozycji środki finansowe władza publiczna realizuje cele, których kierunkowym wyznacznikiem powinno być „dobro wspólne”, gdyż wszystko w przestrzeni publicznej, rozpoczynać i kończyć się powinno na działaniu zmierzającym ku temu dobru.

1.) Uchwały Rady Gminy jako akty stanowione prawa lokalnego.

Cele jednostkowe, realizowane w okresach rocznych możliwe są jedynie, gdy ich realizacja poprzedzona będzie „społecznym pozwoleniem”. Rodzajem takiego pozwolenia jest dokument zwany w prawodawstwie polskim uchwałą Rady Gminy. To te szczególnego rodzaju dokumenty rozpoczynają każde publiczne działania. Nimi, możliwe jest w ogóle rozpoczęcie czegokolwiek w przestrzeni publicznej. Stanowienie prawa lokalnego jest narzędziem sprawowania władzy przez ustanowione konstytucyjne organy jednostek samorządu terytorialnego i powołane do życia ustawami. W badanym, dwuletnim okresie 2018 i 2019 Rada Gminy podjęła łącznie 186 (+17) uchwał. Dotyczyły one takich obszarów życia publicznego jak: polityka finansowa gminy, strategia gospodarcza, ład przestrzenny, zasoby materialne gminy, infrastruktura komunalna, ochrona środowiska, polityka rodzinna i społeczna, oświatowo wychowawcza, kultura i dziedzictwo narodowe oraz bezpieczeństw publiczne. Rozkład ilości stanowionego prawa miejscowego uchwalonego przez Radę Gminy, z podziałem na poszczególne dziedziny życia społecznego objętego polityką gminną, przedstawia poniższa tabela:

Rozkład ilości stanowionego prawa miejscowego z podziałem na dziedziny życia społecznego.

Obszar sfery publicznej objęty uchwałą Rady Gminy.	2017	2018	2019	Ogółem, ilość aktów
Organy Administracji Publicznej	14	23	20	43
Polityka finansowa gminy	26	27	31	58
Strategia gospodarcza	12	11	9	20
Ład przestrzenny	2	3	4	7
Zasoby materialne (<i>gospodarka nieruchomościami</i>)	5	4	16	20
Ochrona środowiska	1	5	4	9
Polityka rodzinna i społeczna	7	5	4	9
Oświata i wychowanie	10	2	6	8
Kultura i Dziedzictwo Narodowe	4	6	5	11
Bezpieczeństwo publiczne	1	1	0	1
	82	87	99	186

Tabela nr-26.

Poza stanowieniem aktów porządkowo-regulaminowych dotyczących organów administracji publicznej, (*urzędów, rad gmin oraz jednostek pomocniczych oraz organizacyjnych*) jak wskazuje rozkład statystyczny ilości podejmowanych uchwał, największa aktywność Rady Gminy przejawia się w stanowieniu i bieżącym oddziaływaniu na regulacje polityki finansowej oraz realizacji strategii gospodarczej zaplanowanej długofalowo w Planie Rozwoju Lokalnego a odzwierciedlonej - dla okresów krótszych - w dokumencie zwanym Wieloletnią Prognozą Finansową. Dokument ten jest integralną częścią każdorocznej uchwały budżetowej i musi - w zakresie zabezpieczenia finansowego dla inwestycji - być z nią spójny. Wieloletnia Prognoza finansowa powinna - w możliwie najszerszym spektrum - uwzględniać wytyczne Planu Rozwoju Lokalnego Gminy. W roku 2019 ważnym elementem stanowienia prawa były regulacje dotyczące zasobów majątkowych, szczególnie w zakresie sprzedaży i dzierżaw.

Rada Gminy w badanym okresie realizowała też swoją misję w kilku innych obszarach, z których najważniejszymi były: polityka społeczna, oświatowa oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Nie sposób skupić się jednocześnie na wszystkich dziedzinach życia wspólnotowego. Należy jednak podkreślić, że ustalone przez Radę Miejską w Węgorzynie priorytety należą do najistotniejszych z punktu widzenia rozwojowego Gminy. Jak już wspomniano spośród wszystkich podejmowanych uchwał blisko ¼ z nich poświęcona jest wewnętrznej organizacji pracy organów władzy samorządowej, działalności kontrolno-

rewizyjnej urzędu, podległych jednostek organizacyjnych i pomocniczych a także działalności skargowej mieszkańców. Wykaz szczegółowy podjętych uchwał z uwzględnieniem rodzajów obszarów tematycznych, którymi zajmowała się Rada Gminy w okresie ostatnich dwóch lat przedstawia załącznik nr 18.

2.) Polityka finansowa władz samorządowych.

Polityka finansowa jednostek samorządu terytorialnego realizowana jest poprzez uchwały Rady Gminy ustalające limity rocznych dochodów i wydatków a także określające zasady wspomagania budżetów przychodami oraz zasadami ich zwrotów. Przychody są narzędziem finansowym generującym dług publiczny, którego wielkość podlega ustawowej kontroli.⁵⁷ Podstawą prawną opracowywania uchwał budżetowych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990, nr 16, poz. 95).

Nie jest zadaniem Raportu szczegółowa analiza finansowa budżetu gminy, gdyż ta przeprowadzona będzie w odrębnym równoległym procedowaniu związanym z zatwierdzeniem sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 rok. W raporcie przedstawione zostaną jedynie ogólne wnioski wynikające z globalnych relacji kwot stanowiących dochody i wydatki budżetu. W aspekcie dochodowym, co wynika z danych tabelatycznych wskazanych już w części ogólnej Raportu, tj.

Źródła dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2016-2018	2018	2019	Relacja 19/Śr.	Relacja 19/18
1.0.) Dochody ogółem	29 223 021	32 320 647	36 676 402	25,5%	13,5%
Udział dochodów ogółem	100%	100%	100%	X	X
1.0.1. w tym bieżące	27 971 610	29 859 698	32 735 121	17,0%	9,6%
w tym krajowe	27 892 235	29 720 716	32 027 920	14,8%	7,8%
w tym UE	79 375	138 982	707 201	791,0%	408,8%
1.0.2. w tym majątkowe	1 251 411	2 460 949	3 941 282	214,9%	60,2%
w tym krajowe	1 164 676	2 200 742	1 794 671	54,1%	-18,5%
w tym UE	86 736	260 207	2 146 610	2374,9%	725,0%

⁵⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest zasadniczym aktem prawnym w zakresie finansów publicznych zawierającym, między innymi, kompleksowe regulacje dotyczące długu publicznego. Wprowadza niezbędne definicje, określa ogólne zasady zaciągania długu, emisji papierów wartościowych i zarządzania długiem skarbu państwa, a także procedury ostrożnościowe i sanacyjne. Art. 89. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na: 1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 2) finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego; 3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów; 4) wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

RAPORT O STANIE GMINY - 2019

1.1.) Subwencja budżetu państwa	7 194 479	8 108 457	8 773 584	21,9%	8,2%
w tym udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem	24,6%	25,1%	23,9%	X	X
1.1.1. w tym część oświatowa	5 193 945	5 143 260	5 292 702	1,90%	2,91%
1.1.2. w tym część wyrównawcza	1 949 819	2 915 462	3 416 909	75,24%	17,20%
1.1.3. w tym część równoważąca	50 715	49 735	63 973	26,14%	28,63%
1.2.) Dotacje celowe budżetu państwa	10 665 083	11 802 962	14 237 226	33,5%	20,6%
w tym udział dotacji celowych państwa w dochodach ogółem	36,5%	36,5%	38,8%	X	X
1.2.1. w tym krajowe	10 498 973	11 403 773	11 383 414	8,4%	-0,2%
1.2.2. w tym UE	166 111	399 189	2 853 811	1618,0%	614,9%
1.2A.) Dotacje celowe spoza budż. państw.	292 177	396 127	941 056	222,1%	137,6%
1.2A.1. dotacje celowe od innych JST	270 844	332 127	71 544	-73,6%	-78,5%
1.2A.2. środki i dotacje z państw. fund. cel.	21 333	64 000	869 512	3975,8%	1258,6%
1.3.) Dochody własne, w tym	11 071 281	12 013 101	12 724 537	14,9%	5,9%
w tym, udział dochodów własnych w dochodach ogółem	37,9%	37,2%	34,7%	X	X
<i>art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach</i>					
1.3.1.) Podatki	5 023 766	5 457 391	5 334 960	6,2%	-2,2%
<i>art.4. ust.1. pkt.2 ustawy o dochodach</i>					
1.3.2.) Opłaty	1 522 465	1 593 923	1 943 156	27,6%	21,9%
<i>art.4. ust.2. ustawy o dochodach</i>					
1.3.3.) podatek dochodowy os. fizycznych-001	2 946 852	3 281 043	3 798 230	28,9%	15,8%
<i>art.4. ust.3. ustawy o dochodach</i>					
1.3.4.) podatek dochodowy os. prawnych-002	87 980	76 360	118 881	35,1%	55,7%
<i>art.4. ust.1. pkt.4 ustawy o dochodach</i>					
1.3.5.) Dochody z majątku.	218 642	176 488	441 673	102,0%	150,3%
<i>art.4. ust.1. pkt.3, 5-12 ustawy o dochodach</i>					
1.3.6.) Inne dochody	1 271 576	1 427 896	1 087 638	-14,5%	-23,8%

Tabela nr-27.

najważniejszymi jawią się wnioski o wzroście całkowitym budżetu o kwotę 4,36 mln zł w relacji do roku 2018. Wzrost ten w 84% (3,6 mln) wynika ze wzrostu otrzymanej kwoty subwencji ogólnej (0,7 mln), najszczególniej zaś części wyrównawczej a także z udzielonych dotacji (2,9 mln). Część wyrównawczą otrzymują gminy, których wskaźnik podatkowy *per capita* „G” jest niższy niż 92% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich gmin „Gg”. W roku 2019 wskaźnik dochodów podatkowych gminy Węgorzyno sporządzony wg danych o dochodach podatkowych za 2017 r. wyniósł $G = 74\% Gg$. W relacji do roku 2018, sporządzanego wg danych o dochodach podatkowych za 2016 r. zmalał o 3%.

RAPORT O STANIE GMINY - 2019

Wskaźnik G - podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2018 r.	Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2016 r.	Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2017 r.	Sporządzono wg danych o dochodach podatkowych za 2018 r. wg stanu na dzień 30.06.2019 r.	(+) Progres (-) Regres do roku ubiegłego [zł]	% do 2019	(+) Progres (-) Regres do średniej 3L (2017-2019) [zł]	% do średniej 3L
GMINA	Wskaźnik G na 2018 r.	Wskaźnik G na 2019 r.	Wskaźnik G na 2020 r.				
DOBRA	960,18	970,09	1 068,57	98,48	110,2%	- 105,15	90,7%
ŁOBEZ	1 316,51	1 534,91	1 494,73	- 40,18	97,4%	183,11	115,2%
RADOWO MAŁE	1 145,61	1 152,44	1 237,65	85,21	107,4%	- 32,24	97,4%
RESKO	1 570,05	1 804,22	1 803,54	- 0,68	100,0%	228,93	116,0%
WĘGORZYNO	1 284,31	1 322,88	1 440,32	117,44	108,88%	- 14,04	98,98%
wskaźnik podatkowy „G”	77,0%	73,9%	73,6%				
Wskaźnik Gg dla kraju	1 668,68	1 790,33	1 956,15	121,65	107,29%	355,15	124,75%

Tabela nr-28.

Mimo tego zmniejszenia kwota subwencji w wartościach bezwzględnych była większa w roku 2019 o kwotę 0,5 mln zł. Może to być uzależnione od większych wpłat części równoważącej subwencji ogólnej - „tzw. Janosikowego” gmin posiadających dochody $G > 150\%G_g$ (*średniego dochodu podatkowego dla wszystkich gmin w kraju*) gdyż subwencja wyrównawcza skorelowana jest z tym „opodatkowaniem” gmin zasobniejszych.. Na wysokość subwencji wyrównawczej wpływ ma także relacja gęstości zaludnienia gminy do średniej w kraju. W ostatnich dwóch latach gęstość zaludnienia liczona dla kraju nie zmieniła się i wynosi 123 os./km². W gminie jednak utrzymująca się od kilkunastu lat gęstość na poziomie 28 os./km² w roku 2019 zmalała do 27. Reasumując część poświęconą udziałowi subwencji w dochodach ogółem, szczególnie części wyrównawczej należy stwierdzić, że nie można planować długofalowej polityki rozwojowej opierając się na tej wielkości dochodowej. Jak wynika z publikacji wskaźnika G dla roku 2020, opublikowanego w IV kwartale 2019 roku a sporządzonego wg danych o dochodach podatkowych za 2018 r., obserwuje się dalszą tendencję zniżkową do relacji krajowej tj. Gg o 0,3%.

Z analizy stawek podatkowych za badane lata oraz ich relacji do stawek określonych ustawowo można powiedzieć, że w segmencie tym następuje przesunięcie na korzyść budżetu. Sukcesywnie maleje dysproporcja wartości podatku liczonego wg stawek ustawowych oraz stawek uchwalonych przez Radę Miejską.

Z kwoty ulgi stosowanej przez Radę w podatkach grubntowych wynoszącej 572 929 zł w roku 2017 zmalała ona do 411 022 zł w 2018 i do 315 964 zł w roku 2019. Uwzględniając kompleksowo zastosowane przez Radę Gminy obniżenia wszystkich stawek podatkowych od nieruchomości tj. od gruntów, budynków i budowli wynika, że z kwoty ulgi równej 962 765 zł

stosowanej w roku 2017 pomniejszono ją do wartości 584 722 zł w roku 2018 oraz 465 973 zł w roku 2019. Jest to ponad 100% tendencja wzrostowa na korzyść budżetu gminnego. Załączniki nr 19-01 oraz nr 19-02 obrazują skutki ulg stosowanych przez Radę Miejską dla swoich mieszkańców w badanych raportem latach 2018 i 2019.

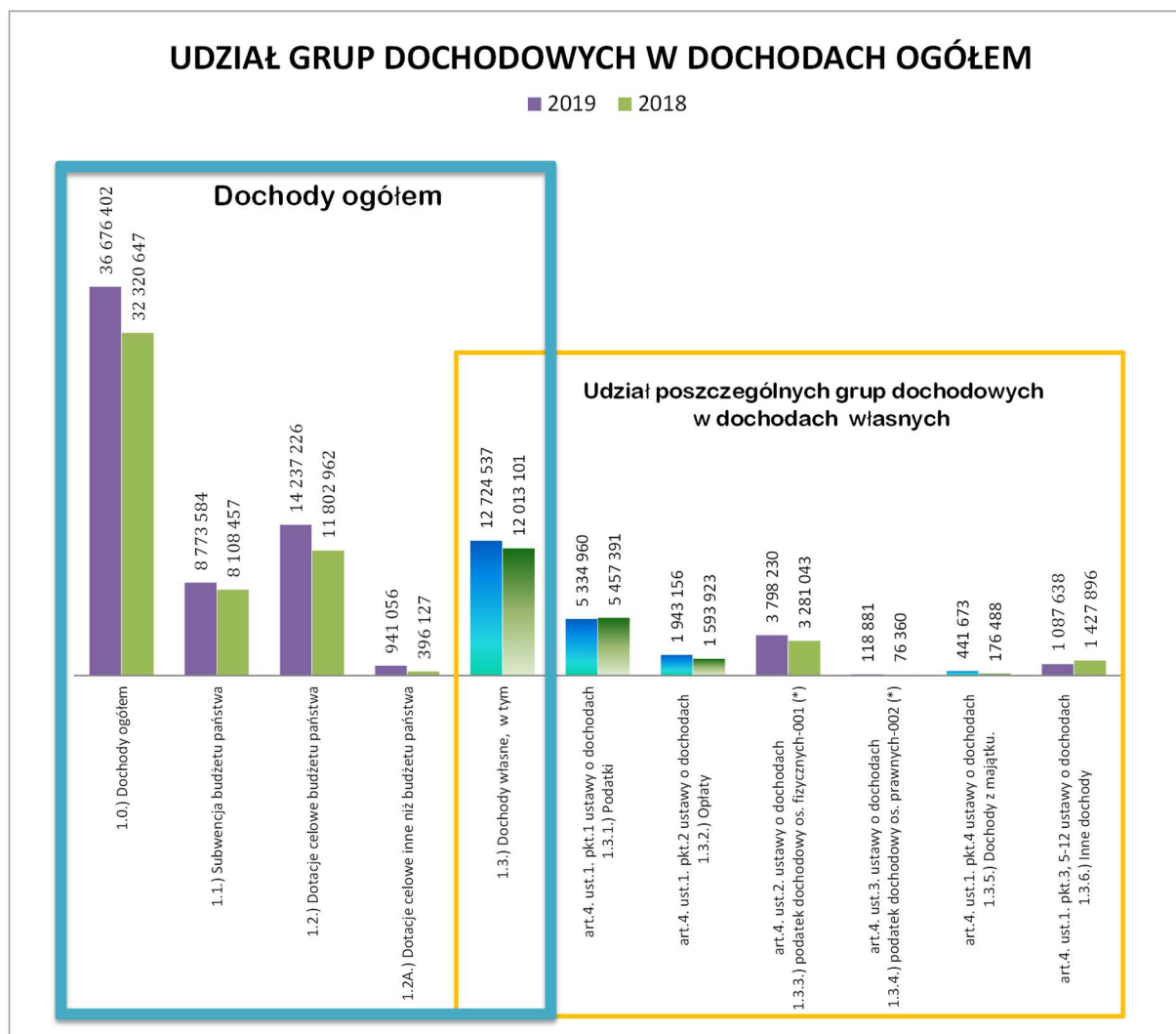
W relacji do roku 2018, nastąpił dalszy wzrost dochodów własnych. Notowany na przestrzeni ostatnich 3 lat i ustabilizowany na *uśrednionym poziomie* dochód w kwocie 11,1 mln zł, w roku 2019 osiągnęły wartości 12,7 mln zł. Skok notowany w roku 2018 do kwoty 12,0 mln zł warunkowany był zmianą stawek podatku od nieruchomości. W roku 2019 największy wpływ na wzrost dochodów własnych miał podatek dochodowy od osób fizycznych który wzrósł aż o 517,2 tys. zł oraz dochód ze sprzedaży który wzrósł o 150% w relacji do roku 2018 i wyniósł 265,1 tys. zł.

Od zawsze, największą pozycją budżetową w zakresie dochodów własnych są podatki lokalne i stanowią niemal połowę wszystkich własnych dochodów. To szczególnie wrażliwa pozycja budżetowa jednak o dużych konsekwencjach dla całości. Wrażliwość dotyczy skutku społecznego który wywołują, natomiast z racji na konsekwencję która jest dwójakiego rodzaju, pozycję tą szczególnie należy racjonalizować. Ustawa wprowadza progi maksymalne dla wysokości podatku. Odchylenia od progów ustawowych są swego rodzaju ulgą podatkową, która pozbawia samorząd realnego dochodu własnego a nadto jest brana pod uwagę jako waga podczas obliczania subwencji wyrównawczej a właściwie wskaźnika G. Ustawa o dochodach jst wspomina o uwzględnianiu przy obliczaniu tzw. wskaźnika G skutków zmniejszenia stawek, ulg czy umorzeń. Gdyby skutki polityki podatkowej nie były uwzględnione w wyliczeniu w sposób przewidziany w ustawie, samorządy byłyby wręcz „nagradzane” za swoje decyzje podatkowe (*zmniejszenie wpływów podatkowych byłoby częściowo rekompensowane zwiększoną subwencją*).

Źródła dochodu Gminy Węgorzyno	Średnia 2016-2018	2018	2019	Relacja 19/Śr.	Relacja 19/18
1.3.) Dochody własne, w tym	11 071 281	12 013 101	12 724 537	14,9%	5,9%
w tym, udział podatków dochodów własnych	45,37%	45,42%	41,93%	X	X
<i>art.4. ust.1. pkt.1 ustawy o dochodach</i>					
1.3.1.) Podatki	5 023 766	5 457 391	5 334 960	6,2%	-2,2%
1.3.1.1.) Wpływy z podatku od nieruchomości-031	3 089 184	3 522 997	3 450 921	11,7%	-2,0%
1.3.1.2.) Wpływy z podatku rolnego-032	1 274 383	1 201 458	1 232 927	-3,3%	2,6%
1.3.1.3.) Wpływy z podatku leśnego-033	193 685	199 755	194 544	0,4%	-2,6%
1.3.1.4.) Wpływy z podatku od środków transportowych	270 574	280 142	285 513	5,5%	1,9%
1.3.1.5.) Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	1 173	1 844	1 753	49,4%	-5,0%
1.3.1.6.) Wpływy z podatku od spadków i darowizn	16 075	26 275	17 763	10,5%	-32,4%
1.3.1.7.) Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	178 693	224 919	151 538	-15,2%	-32,6%

Tabela nr-29.

(*) rodzaje podatków stanowiących dochodów podatkowy, o którym mowa w art. 20 pkt. 3, ust. 2,

Rysunek 9.

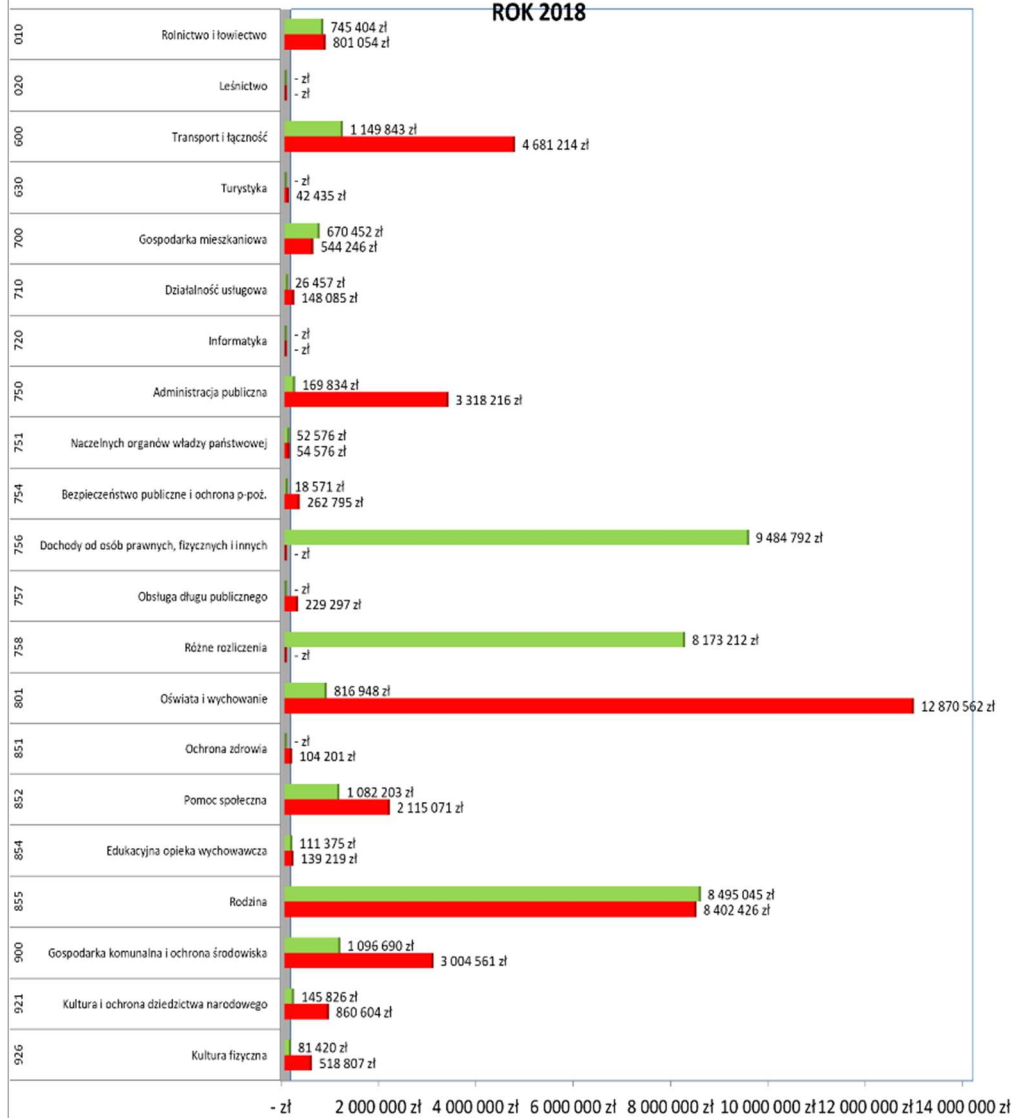
Podstawowe, wyrażone w wartościach bezwzględnych wielkości budżetowe obrazujące wysokość strumieni finansowych poszczególnych grup dochodowych w dochodach własnych oraz dochodów własnych w dochodach ogółem w okresie badanych dwóch lat przedstawiają rysunek nr 9. Analiza jednak struktury całości dochodów w kontekście udziału i wzajemnej relacji wszystkich grup dochodowych dochodów własnych (*także z uwzględnieniem okresów wcześniejszych*) prowadzi do konstatacji, że następuje sukcesywne zmniejszanie się relacji dochodów własnych do ogólnej kwoty dochodów budżetowych. Zjawisko to zauważane jako ogólna tendencja w kraju, szczególnie wśród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, utrudnia realizację niezależnych, suwerennych zgodnych z oczekiwaniami lokalnych społeczności - własnych polityk rozwojowych.

Zadania publiczne realizowane są w poszczególnych działach gospodarki, które odpowiadają klasyfikacji budżetowej. Dla tych działów dochody i koszty są w tak dużej czasami dysproporcji, że staje się wręcz koniecznością wzajemne uzupełnianie środków pomiędzy działami aby wykonać zadania publiczne danego działu. Rysunek 10 obrazują wspomnianą dysproporcję dochodowo wydatkową poszczególnych działów.

Dysproporcje te, występujące zresztą jako fakt obiektywny korygowane są w trakcie wykonywania poszczególnych polityk gminnych opisanych szczegółowo w dokumentach przywołanych na początku tego raportu. Wszystkie są przedmiotem uchwał Rady Miejskiej zatem podlegają społecznej kontroli. Korektę tą, tj. przesunięcia środków pomiędzy działami ostatecznie obrazuje rysunki 12- wydatki.

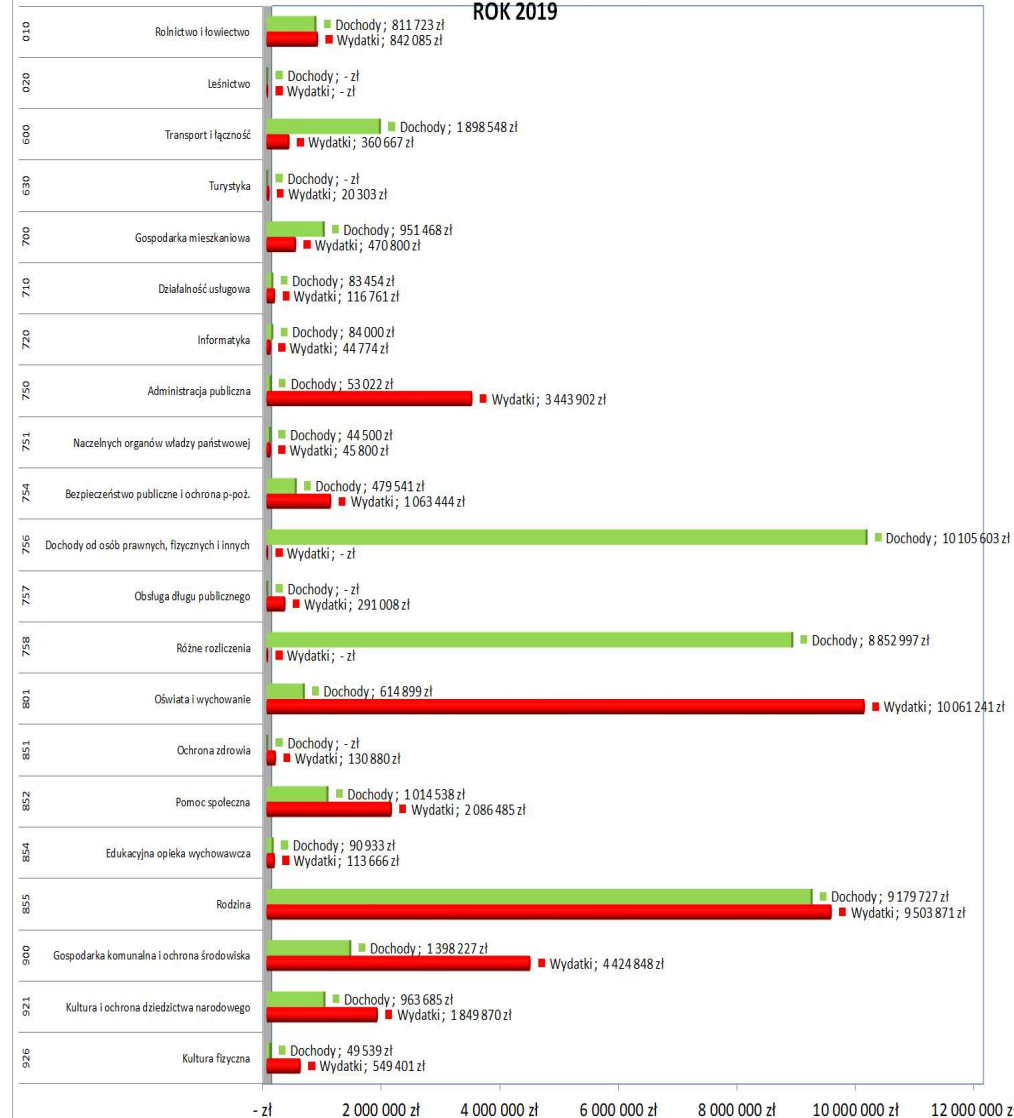
ANALIZA PORÓWNAWCZA POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW ZADAŃ GMINY
W ZAKRESIE DOCHODÓW I KOSZTÓW ICH UTRZYMANIA

ROK 2018

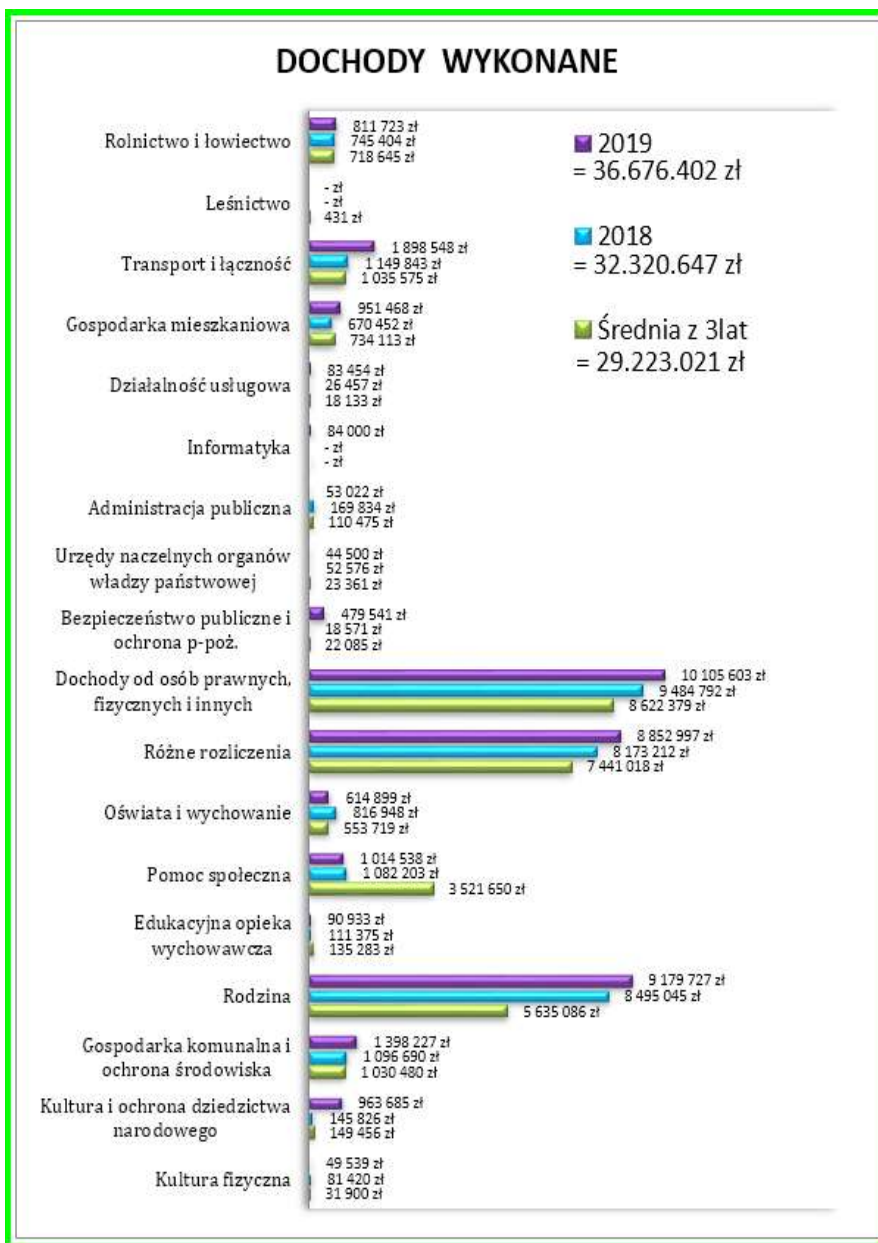
ANALIZA PORÓWNAWCZA POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW ZADAŃ GMINY
W ZAKRESIE DOCHODÓW I KOSZTÓW ICH UTRZYMANIA

ROK 2019

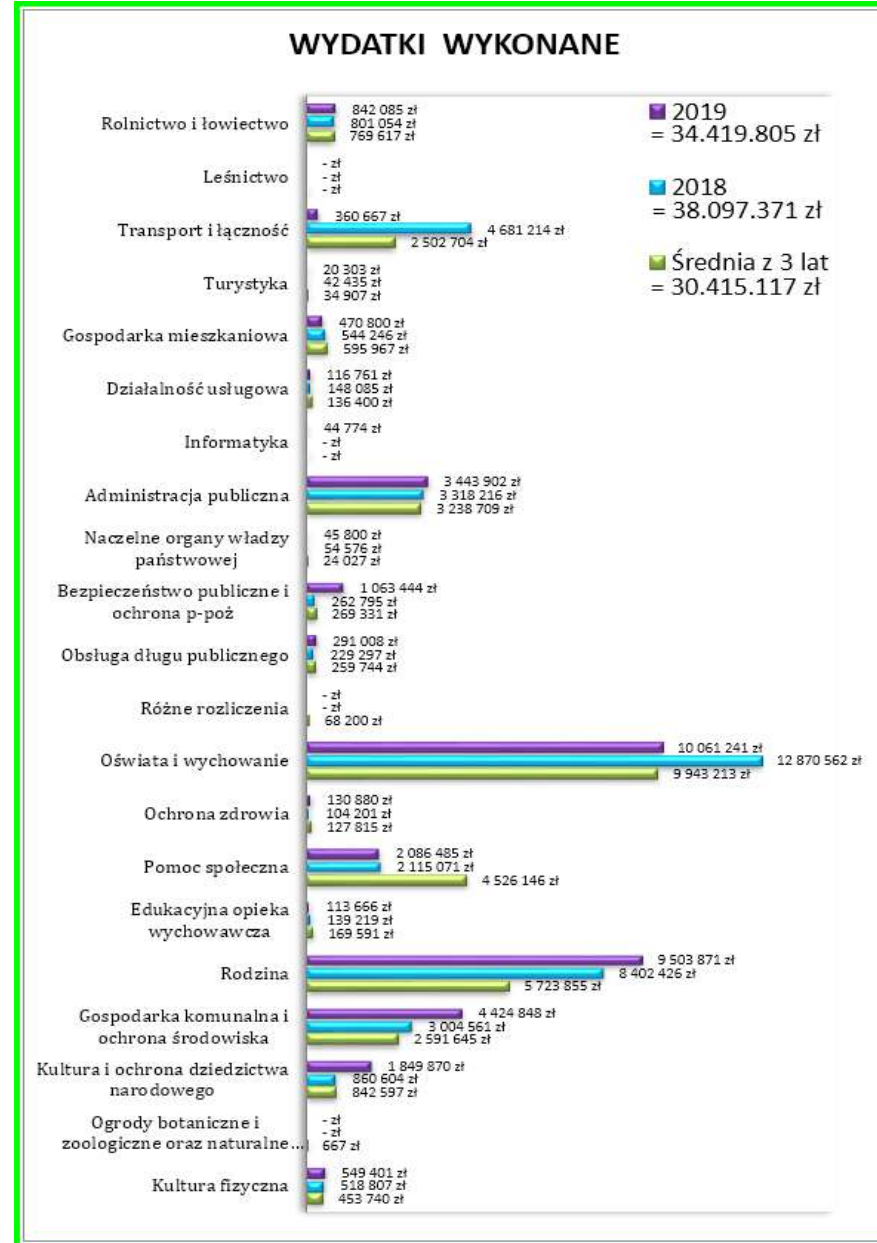

Rysunek 10.

Rysunek 11.

Rysunek 12.

Dla rozumienia konstrukcji rocznych budżetów Gminy Węgorzyno ostatnich lat - przed przystąpieniem do wyciągania wniosków jednostkowych w oparciu o pojedyncze wielkości – należy zbadać intencję, która towarzyszy organowi wykonawczemu podczas konstrukcji rocznych budżetów. W okresie finansowania budżetów krajowych budżetem europejskim założeniem podstawowym władz lokalnych jest określenie spektrum potrzeb danej wspólnoty oraz ustalenie gradacji ich ważności. Można powiedzieć, zbudowanie piramidy potrzeb a wszystko z uwzględnieniem szans sfinansowania ich pokrycia budżetem europejskim. Z uwagi, że priorytety gospodarczo-społeczne podlegające dofinansowaniu a ustalone podczas tworzenia budżetu 2014-2020 podlegały zmianom, zatem by móc aplikować o środki zewnętrzne, gminy musiały stworzyć mechanizm umożliwiający im dostosowywanie się do tych zmiennych okoliczności. Poniższe zestawienie obrazuje efekt zaangażowania pracowników wszystkich wydziałów urzędu w aplikowanie środków zewnętrznych. Tabela przedstawia ośmioletni przekrój starań urzędu o środki zewnętrzne.

WARTOŚĆ ZAPLANOWANYCH I ZREALIZOWANYCH ZADAŃ PUBLICZNYCH Z DOFINANSOWANIEM BUDŻETU UE ZA LATA 2010 - 2018								
Rok	PROGRAMY INWESTYCJE			PROJEKTY MIĘKKIE			OGÓŁEM (I+M)	
	Wartość planowanych inwestycji	Wartość zrealizowanych inwestycji	Wielkość Dofinansowania inwestycji	Wartość planowanych projektów	Wartość zrealizowanych projektów	Wielkość Dofinansowania projektów	Wartość wykonanych zadań	Wielkość Dofinansowania zadań
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2018	18 421 275 zł	2 987 459 zł	1 077 950 zł	119 282 zł	83 505 zł	65 712 zł	3 070 964 zł	1 143 662 zł
2017	6 544 780 zł	766 958 zł	460 000 zł	1 032 948 zł	- zł	- zł	766 958 zł	460 000 zł
2016	3 370 134 zł	- zł	- zł	232 639 zł	- zł	- zł	- zł	- zł
2015	1 319 181 zł	416 947 zł	199 223 zł	24 938 zł	24 938 zł	10 200 zł	441 885 zł	209 423 zł
2014	4 752 671 zł	2 189 817 zł	1 345 184 zł	79 062 zł	79 062 zł	79 062 zł	2 268 879 zł	1 424 246 zł
2013	2 104 597 zł	2 104 597 zł	859 233 zł	396 188 zł	259 130 zł	228 573 zł	2 363 726 zł	1 087 806 zł
2012	803 278 zł	764 408 zł	490 970 zł	646 297 zł	646 297 zł	572 539 zł	1 410 704 zł	1 063 509 zł
2011	6 883 833 zł	6 883 833 zł	4 970 800 zł	255 289 zł	255 289 zł	240 711 zł	7 139 122 zł	5 211 512 zł
2010	5 622 728 zł	5 622 728 zł	1 948 465 zł	167 521 zł	167 521 zł	167 521 zł	5 790 249 zł	2 115 986 zł
Razem	49 822 476 zł	21 736 746 zł	11 351 825 zł	2 954 163 zł	1 515 741 zł	1 364 319 zł	23 252 486 zł	12 716 144 zł

Tabela nr-30.

W opublikowanym na połowę roku 2019 raporcie Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że spośród 2477 gmin (łącznie z miastami i ośrodkami metropolitalnymi) Węgorzyno zajmuje ciągle bardzo wysoką, 424 pozycję w dofinansowaniu zadań inwestycyjnych środkami unijnymi finansowanymi w ramach polityki spójności. W powiecie łobeskim jest gminą o

najwyższym wskaźniku pozyskiwania środków pieniężnych oraz wstępuje w czołówce gmin Zachodniego Pomorza (7 pozycja nie wliczając miast powiatowych).

Rozkład pozyskanych środków finansowych z budżetu UE przez poszczególnych gminy Województwa Zachodniopomorskiego.

gm. Goleniów	202,00 zł	gm. Dygowo	21,70 zł
gm. Choszczno	167,60 zł	gm. Karnice	20,80 zł
gm. Police	157,30 zł	gm. Barwice	20,10 zł
gm. Mielno	111,30 zł	gm. Kalisz Pomorski	19,40 zł
gm. Dębno	111,00 zł	gm. Wolin	17,30 zł
gm. Złocieniec	109,80 zł	gm. Świeszyno	16,40 zł
gm. Węgorzyno	102,70 zł	gm. Świdwin	15,90 zł
gm. Gryfice	96,60 zł	gm. Malechowo	15,80 zł
gm. Barlinek	96,40 zł	gm. Darłowo	15,50 zł
gm. Międzyzdroje	92,80 zł	gm. Dobra	15,50 zł
gm. Dobra	91,90 zł	gm. Manowo	15,40 zł
gm. Czaplnek	80,20 zł	gm. Gościno	15,40 zł
gm. Trzebiatów	77,80 zł	gm. Biesiekierz	15,20 zł
gm. Karlino	70,20 zł	gm. Tuczno	14,80 zł
gm. Wałcz	66,30 zł	gm. Bierzwnik	13,30 zł
gm. Łobez	64,20 zł	gm. Tychowo	13,00 zł
gm. Pełczyce	62,40 zł	gm. Krzęcin	12,90 zł
gm. Myślibórz	60,60 zł	gm. Człopa	12,50 zł
gm. Drawsko Pomorskie	58,70 zł	gm. Stara Dąbrowa	12,10 zł
gm. Borne Sulinowo	58,30 zł	gm. Chojna	11,80 zł
gm. Kolbaskowo	57,30 zł	gm. Cedynia	11,60 zł
gm. Postomino	57,00 zł	gm. Polanów	11,60 zł
gm. Gryfino	56,70 zł	gm. Maszewo	10,30 zł
gm. Połczyn-Zdrój	52,50 zł	gm. Boleszkowice	10,00 zł
gm. Stargard	51,10 zł	gm. Rymań	10,00 zł
gm. Szczecinek	50,70 zł	gm. Białogard	9,90 zł
gm. Kamień Pomorski	47,40 zł	gm. Dobrzany	9,80 zł
gm. Dziwnów	47,20 zł	gm. Biały Bór	9,70 zł
gm. Sławno	46,80 zł	gm. Kozielice	9,10 zł
gm. Płoty	46,40 zł	gm. Bobolice	8,60 zł
gm. Mirosławiec	45,70 zł	gm. Warnice	8,50 zł
gm. Pyrzyce	44,00 zł	gm. Widuchowa	8,50 zł
gm. Nowogard	43,30 zł	gm. Suchań	7,90 zł
gm. Ińsko	39,70 zł	gm. Brzeżno	7,90 zł
gm. Kołobrzeg	38,60 zł	gm. Drawno	7,80 zł
gm. Rewal	38,50 zł	gm. Golczewo	6,10 zł
gm. Resko	35,90 zł	gm. Rąbino	5,90 zł
gm. Sianów	35,00 zł	gm. Recz	5,90 zł
gm. Chociwel	31,70 zł	gm. Przybiernów	5,70 zł
gm. Lipiany	31,70 zł	gm. Siemyśl	5,70 zł
gm. Stare Czarnowo	31,20 zł	gm. Radowo Małe	5,60 zł
gm. Stepnica	29,90 zł	gm. Brojce	5,50 zł
gm. Nowe Warpno	27,50 zł	gm. Ustronie Morskie	5,30 zł
gm. Sławoborze	27,00 zł	gm. Dolice	5,20 zł
gm. Wierzchowo	25,20 zł	gm. Osina	5,10 zł
gm. Trzcińsko-Zdrój	24,40 zł	gm. Grzmiąca	5,00 zł
gm. Moryń	24,20 zł	gm. Mieszkowice	4,30 zł
gm. Kobylanka	24,10 zł	gm. Nowogródek Pomorski	4,20 zł
gm. Banie	23,00 zł	gm. Przelewice	4,20 zł
gm. Będzino	22,10 zł	gm. Marianowo	3,60 zł
gm. Świerżno	21,90 zł	gm. Bielice	2,70 zł

Tabela nr-31.

Gmina pozyskuje także środki unijne poprzez swoje uczestnictwo i zaangażowanie w związkach celowych, które z racji na realizację ponadgminnych zadań, mają dostęp do środków, które dla pojedynczej gminy byłyby nieosiągalne. W roku 2018 pozyskano w taki sposób - na rzecz Gminy Węgorzyno - dofinansowanie, które umożliwi zrealizować inwestycję wartości 13,75 mln zł. Środki pozyskał dla Gminy - **Związek Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego**.

WARTOŚĆ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH REALIZOWANYCH ZA POŚREDNICTWEM ZWIĄZKU MIAST I GMIN POJEZIERZA DRAWSKIEGO.		
Projekty w trakcie realizacji	INWESTYCJE	
	Wartość całkowita planowanych inwestycji	Wartość dofinansowania inwestycji
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Wodnik II. Budowa kanalizacji sanitarnej w Runowie Pomorskim i Połchowie w Gminie Węgorzyno	5 134 481 zł	3 547 852 zł
<i>już poniesione wydatki 2015-2017</i>	<i>74 182 zł</i>	<i>50 898 zł</i>
<i>2019</i>	<i>3 238 394 zł</i>	<i>2 230 435 zł</i>
<i>2020</i>	<i>1 821 904 zł</i>	<i>1 266 519 zł</i>
Wodnik III. Rozbudowa i uporządkowanie systemu gospodarki wodnej w Gminie Węgorzyno.	5 149 810 zł	3 025 588 zł
<i>już poniesione wydatki 2015-2017</i>	<i>111 809 zł</i>	<i>74 802 zł</i>
<i>2019</i>	<i>3 356 302 zł</i>	<i>2 319 202 zł</i>
<i>2020</i>	<i>1 681 698 zł</i>	<i>631 585 zł</i>
Szuwarek. "Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Runowska oraz Nowy Świat w Węgorzynie.	3 468 122 zł	2 437 684 zł
<i>już poniesione wydatki 2015-2017</i>	<i>293 921 zł</i>	<i>244 130 zł</i>
<i>2019</i>	<i>2 116 596 zł</i>	<i>1 462 689 zł</i>
<i>2020</i>	<i>1 057 605 zł</i>	<i>730 865 zł</i>
OGÓŁEM	13 752 412 zł	9 011 124 zł

Tabela nr-32.

Tak wysoki poziom zabiegania oraz wskaźnik skutecznego aplikowania jest przyczyną obecności w budżecie długu publicznego, jednak którego poziom jest znacznie poniżej dopuszczalnych prawem wskaźników. W roku 2017 gmina wspomagała realizację inwestycji kwotą kredytów wysokości **3.244.691 zł** osiągając ogólny poziom zadłużenia wysokości **9.030.694 zł**. Analogicznie, w roku 2018 kwoty te wyniosły: kredyty zaciągnięte = **8.768.564 zł**, zobowiązania ogółem = **13.555.215 zł**, zaś w 2019 odpowiednio: **5.031.115,63 zł** i **14.118.817,46 zł**. Wzrost długu publicznego podyktowanego realizowanymi inwestycjami spowodował wzrost rocznej kwoty obsługi długu, która w relacji do roku 2018 wzrosła o 61.711

zł a wskaźnik zadłużenia do 5,38%. Odnotowane wzrosty należą do bardzo bezpiecznych dla Gminy Węgorzyno.

Wyszczególnienie obszarów analizy	2018 rok			2019 rok		
	PLAN	WYKONANIE	% wykonania	PLAN	WYKONANIE	% wykonania
Przychody	8 768 564 zł	8 768 564 zł	100,0%	5 080 288 zł	5 031 116 zł	99,0%
Rozchody	2 415 597 zł	1 625 300 zł	67,3%	3 191 495 zł	3 191 495 zł	100,0%
Dług publiczny	- zł	13 555 215 zł	x	- zł	14 118 817 zł	x
Obsługa długu	300 000 zł	229 297 zł	76,4%	357 062 zł	291 008 zł	81,5%
Wskaźnik zadłużenia	4,24% przy dopuszczalnym 6,74%			5,38% przy dopuszczalnym 8,08%		

Tabela nr-33.

Poza kategoriami wydatków stanowiących różnego rodzaju *dotacje*⁵⁸, których gmina udzieliła swoim jednostkom organizacyjnym oraz podmiotom sektora pozabudżetowego działającym na rzecz wykonywania zadań własnych oraz poza *świadczeniami*⁵⁹ wypłacanymi na rzecz osób fizycznych, z których ok 93% to pomoc społeczna oraz rządowe programy wsparcia rodzin, istnieją jeszcze dwie kategorie wydatków, których struktura odzwierciedla adekwatność realizacji bieżącej polityki władz do realizacji polityki długofalowej określonej uchwałami oraz dokumentami strategicznym. Są to tzw. *wydatki bieżące i majątkowe*.

⁵⁸ Art. 130. 1. **Dotacje przedmiotowe** są to środki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych. Art. 131. **Dotacje podmiotowe** obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej. Art. 132. 1. Z budżetu państwa są finansowane inwestycje państwowych jednostek budżetowych. Ust. 2. Z budżetu państwa mogą być udzielane **dotacje celowe** na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji: 1) agencji wykonawczych; 2) instytucji gospodarki budżetowej; 3) innych państwowych osób prawnych, dla których zasady gospodarki finansowej określają odrębne ustawy; 4) jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, na podstawie odrębnej ustawy; 5) w zakresie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym; 6) realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania: a) własne, b) z zakresu administracji rządowej; 7) związanych z badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi.

⁵⁹ **Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki** budżetu kierowane, na podstawie odrębnych przepisów, bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych, a niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę. Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U z 2013 r., poz. 885 ze zm.), art. 124 ust. 2. Jest to Jedna z grup wydatków budżetu wyodrębniona w ramach ustawowej systematyki wydatków obok: 1.) dotacji i subwencji, 2.) wydatków bieżących jednostek budżetowych, 3.) wydatków majątkowych, 4.) wydatków na obsługę długu, 5.) środków własnych Unii Europejskiej i współfinansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	DOTACJE I SUBWENCJE		
	2017 rok	2018 rok	2019 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	37 194	24 405	24 246
600: Transport i łączność	0	0	0
630: Turystyka	0	0	0
700: Gospodarka mieszkaniowa	0	0	0
710: Działalność usługowa	0	0	0
720: Informatyka	0	0	41 972
750: Administracja publiczna	0	0	17 347
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0	0	0
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6 900	9 850	6 398
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	302 714	325 823	367 388
851: Ochrona zdrowia	0	0	0
852: Pomoc społeczna	50 000	50 628	65 703
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0
855: Rodzina	0	34 200	24 967
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 366	69 667	144 003
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	218 000	221 000	226 000
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary	0	0	0
926: Kultura fizyczna	240 000	250 000	265 000
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	856 174	985 572	1 183 022

Tabela nr-34.

Świadczenia, to zadania na które gmina nie posiada wpływu bo ich finansowanie oparte jest - w ogromnej większości - o dotacje celowe budżetu państwa. Gmina otrzymuje te środki na realizację zadań bieżących, których wykonywanie należy do zakresu kompetencyjnego administracji rządowej.

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych		
	2017 rok	2018 rok	2019 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	405	232	316
600: Transport i łączność	0	0	0
630: Turystyka	0	0	0
700: Gospodarka mieszkaniowa	0	0	0
710: Działalność usługowa	0	0	0
720: Informatyka	0	0	0
750: Administracja publiczna	149 420	151 881	165 063
751: Urzędy naczelných organów władzy państwowej	0	27 687	26 550
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	31 610	39 724	37 913
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	338 042	250 728	278 164
851: Ochrona zdrowia	0	0	0
852: Pomoc społeczna	1 078 569	1 030 473	968 101
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	152 052	139 219	113 666
855: Rodzina	7 828 317	7 454 030	8 373 786
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 560	1 337	2 727
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	95	148	178
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary	0	0	0
926: Kultura fizyczna	300	225	251
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	9 581 370	9 095 683	9 966 714

Tabela nr-35.

Jak wynika z tabeli, wysokość sumaryczna wypłacanych świadczeń na rzecz osób fizycznych bliska jest w gminnym budżecie sumie dochodów własne ustawowo przypisanych gminie. Zatem, można powiedzieć, że wielkość budżetu gminy nie musi świadczyć o jej kondycji finansowej ani nie może być miarą oceny realizacji polityki gminnej. Ocena własnej polityki finansowej, społecznej i gospodarczej gminy oparta powinna być na pomiarze jedynie wydatków bieżących i majątkowych a dodatkowo widzianych w pryzmacie wysokości dochodów własnych.

Jak można zauważyć, z budżetów których łączne kwoty wykonanych dochodów wyniosły: **2017** = 28 252 372,72 zł; **2018** = 32 320 647,23 zł; **2019** = 36 676 402,26 zł niemal połowę stanowiły wydatki bieżące, z których następną – blisko - połowę pochłonęły wydatki na oświatę i wychowanie. Jakkolwiek w tym temacie zarysowała się, obserwowana od 3 lat, pozytywna tendencja polegająca na malejącym udziale kwoty wydatków bieżących oświaty w wydatkach bieżących ogółem. Wskaźnik ten zmalał z 48% w roku 2017, 47% w 2018 do 45% w roku 2019.

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	Wydatki BIEŻĄCE'		
	2017 rok	2018 rok	2019 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	749 952	776 418	817 523
600: Transport i łączność	223 700	217 975	304 566
630: Turystyka	0	0	1 607
700: Gospodarka mieszkaniowa	489 098	544 246	470 800
710: Działalność usługowa	95 481	148 085	116 761
720: Informatyka	0	0	2 802
750: Administracja publiczna	2 571 677	2 859 248	3 261 492
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	1 080	26 889	19 250
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	173 571	203 221	183 221
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	7 381 146	7 817 717	8 451 348
851: Ochrona zdrowia	104 288	104 201	130 880
852: Pomoc społeczna	880 740	1 033 971	1 052 681
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0
855: Rodzina	392 793	427 197	874 986
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 643 311	1 846 870	2 260 832
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	478 091	539 798	748 049
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary	0	0	0
926: Kultura fizyczna	121 602,36	137 031	149 330
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	15 306 531	16 682 867	18 846 128

Tabela nr-36.

Te ostatnie kompensowane miały być gminom przekazywanymi z budżetu państwa subwencjami oświatowymiej. Okazuje się jednak, że ich wysokość jest nieadekwatna do kosztów utrzymania oświaty, dodatkowo, z roku na rok, udział ten maleje. W roku 2018 wysokość subwencji oświatowej wyniosła 5 143 260 zł i stanowiła 65,8 % sumy kosztów

bieżących jakie pochłoneła oświata. W roku 2019 relacja ta jeszcze się pogorszyła i wyniła 62,6%. To o 6% mniej niż w roku 2017. Zatem subwencje nie wystarczają na bieżące koszty funkcjonowania oświaty ba, nie wystarczają nawet na wynagrodzenia..

Wykaz wynagrodzeń i składek od nich naliczane (art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy)	2018	2019
Dowożenie uczniów do szkół	180 700,60 zł	169 168,03 zł
Gimnazja	1 373 066,30 zł	676 271,32 zł
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	223 294,47 zł	173 820,86 zł
Pozostała działalność	3 650,00 zł	2 500,00 zł
Przedszkola	633 527,04 zł	908 604,68 zł
Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	221 684,21 zł	332 088,33 zł
Stołówki szkolne i przedszkolne	61 341,58 zł	92 722,19 zł
Szkoły podstawowe	3 652 464,60 zł	4 551 597,91 zł
OGÓLEM WYNAGRODZENIA	6 349 728,80 zł	6 906 773,32 zł

Tabela nr-31.

Nie może zadawać fakt, że wartość bezwzględna subwencji rośnie, gdyż koszty bieżące w gminie będące udziałem oświaty rosną znacznie szybciej. Próba właściwej oceny władzy lokalnej staje się jeszcze trudniejsza, gdy weźmiemy pod uwagę dochody własne, którymi dysponuje lokalny samorząd. Dla Gminy Węgorzyno są to następujące wysokości kwot: **2017** = 10 826 461,56 zł; **2018** = 12 013 101,07 zł; **2019** = 12 724 537 zł.

Udział wszystkich tylko wynagrodzeń w sferze publicznej w badanych latach kształtował się następująco.

Lata	2017	2018	2019
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane (art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy)			
OGÓLEM	9 131 007,48	10 012 807,16	11 405 172,55

Tabela nr-38.

Zatem jak widać z powyższych zestawień koszty realizacji zadań własnych, których wykonywanie nałożono na samorząd ustawami są dalece niedoszacowane, na tyle nawet, że zbliżamy się do granicy, iż wystarczą będą one jedynie na wynagrodzenia pracownicze. Aby cokolwiek realizować wydatki bieżące gmin wspomagane muszą być różnego rodzaju dotacjami i subwencjami a realizacja wydatków majątkowych możliwa jest w zasadzie tylko, gdy samorząd pozyska środki z innych alternatywnych źródeł, bądź zadania takie skredytuje. To bardzo zła tendencja dla samorządowych wspólnot, gdy środki obcych budżetów stanowią o sprawności i efektywności a zatem ocenie społeczno-politycznej władz lokalnych.

Oceniając relację badanych lat (2018 i 2019) w tych trudnych warunkach mierzonych małym udziałem środków własnych, ale jednoczesnym zwiększaniu zadań oraz wynagrodzeń konieczne staje się zabieganie o środki finansowe z obcych źródeł. Jednak pamiętać należy, że ich otrzymanie zawsze obarczone jest ryzykiem. Jak pokazuje poniższe zestawienie o dotacje na zadania własne nie jest tak łatwo. Większa część to transfer środków z budżetu państwa na realizację zadań administracji rządowej które wykonuje gmina. Jeżeli jednak środki takie na realizację zadań gminnych się pojawiają jest to przejaw aktywności i skuteczności aplikacyjnej danego samorządu.

Rodzaj dotacji celowej otrzymanej przez Gminę	2018	2019
1.) Dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej	8.672.537,99 zł	9.627.591,40 zł
2.) Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin	1.420.013,02 zł	1.352.185,84 zł
3.) Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień z jst	29.049,00 zł	29.194,00 zł
4.) Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jst	0,00 zł	32.500,00 zł
5.) Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich	138.982,14 zł	707.201,10 zł
OGÓLEM DOTACJI CELOWYCH	10.260.582,15 zł	11 748 672,34 zł

Tabela nr-39.

Pomimo wzrostu wydatków bieżących w gospodarce komunalnej i ochronie środowiska szczególnie w zakupach materiałów, usługach remontowych oraz oświetleniu ulic, a także wzrostowi wydatków w administracji publicznej oraz oświacie, gdzie dominującą pozycją są wynagrodzenia nauczycieli to wzrost wszystkich wydatków bieżących na ogólną kwotę 2.163.260,38 zł (patrz, tabela 30) należy uznać za uzasadniony tak postępującą inflacją, jak też nadal dosyć dużymi wydatkami majątkowymi, których sumaryczna wartość w roku 2019 wyniosła 5.132.932,73 zł.

900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Wydatki <i>BIEŻĄCE</i>		
	2017 rok	2018 rok	2019 rok
90001 Gospodarka ściekowa i ochrona wód	0,00	22 869,00	81 315,00
90002 Gospodarka odpadami komunalnymi	982 731,22	1 009 421,16	1 203 275,55
90003 Oczyszczanie miast i wsi	150 907,61	157 962,58	161 837,14
90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	129 752,60	125 307,32	125 615,05
90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	0,00	8 625,00	12 177,00
90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg	266 577,12	328 718,29	404 080,92
90026 Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	0,00	0,00	36 184,60
90095 Pozostała działalność	113 341,97	193 967,04	236 346,67
Grupy wydatków RAZEM 900	1 643 310,52	1 846 870,39	2 260 831,93

Tabela nr-40.

801 OŚWIATA	Wydatki <i>BIEŻĄCE'</i>		
	2017 rok	2018 rok	2019 rok
80101 Szkoły podstawowe	3 806 637,99	4 157 777,46	5 204 285,99
80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	228 877,12	258 211,02	196 823,22
80104 Przedszkola	740 781,11	791 610,74	1 092 641,53
80106 Inne formy wychowania przedszkolnego	0,00	0,00	0,00
80110 Gimnazja	1 588 177,76	1 557 898,57	785 164,86
80113 Dowożenie uczniów do szkół	534 622,80	635 871,07	645 608,31
80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	15 625,76	11 403,51	14 279,76
80148 Stołówki szkolne i przedszkolne	110 304,73	119 169,59	139 907,13
80149 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	0,00	0,00	54 650,00
80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szk. Podstawowych	350 865,76	120 277,62	188 430,30
80152 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w gimnazjum	0,00	104 017,08	90 044,90
80153 Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	0,00	56 161,24	34 717,80
80195 Pozostała działalność	5 252,83	5 319,57	4 794,53
Grupy wydatków RAZEM 801	7 381 145,86	7 817 717,47	8 451 348,33

Tabela nr-41.

750 Administracja Publiczna	Wydatki <i>BIEŻĄCE'</i>		
	2017 rok	2018 rok	2019 rok
75011 Urzędy wojewódzkie	122 705,87	150 514,27	149 288,00
75022 Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	50 986,27	79 304,05	71 658,18
75023 Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	2 220 820,52	2 500 852,76	2 851 667,58
75045 Kwalifikacja wojskowa	462,00	434,00	350,00
75075 Promocja jednostek samorządu terytorialnego	8 089,51	10 015,92	19 550,68
75095 Pozostała działalność	168 612,49	118 126,71	168 977,43
Grupy wydatków RAZEM 750	2 571 676,66	2 859 247,71	3 261 491,87

Tabela nr-42.

I choć wydatków majątkowych jest połowę mniej jak w roku 2018 (11.103.950,57 zł) to nadal jest to poważny wysiłek inwestycyjny którego rozliczanie przez służby urzędu będzie jeszcze trwało w czasie.

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	Wydatki <i>MAJĄTKOWE</i>		
	2017 rok	2018 rok	2019 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	0	0	0
600: Transport i łączność	776 367	4 463 239	56 100
630: Turystyka	56 285	42 435	18 696
700: Gospodarka mieszkaniowa	101 109	0	0
710: Działalność usługowa	0	0	0
720: Informatyka	0	0	0
750: Administracja publiczna	5 735	307 087	0
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0	0	0
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	30 521	10 000	835 912
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	39 100	4 476 294	964 341
851: Ochrona zdrowia	0	0	0
852: Pomoc społeczna	0	0	0
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0
855: Rodzina	0	487 000	230 133
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	90 112	1 086 687	2 017 287
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	94 089	99 657	875 644
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary	0	0	0
926: Kultura fizyczna	24 760	131 551	134 820
Grupy wydatkowe OGÓŁEM	1 218 078	11 103 951	5 132 933

Tabela nr-43.

Najważniejszymi inwestycjami opłacanymi z środków budżetu gminnego były budowy dróg, obiektów oświatowych oraz budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W roku 2018 zrealizowano inwestycji – jak wspomniano - na łączną kwotę 11.103.950,57 zł, niemal 10’krotnie więcej niż w roku 2017. Ten znaczący skok inwestycyjny okupiony został wzrostem zadłużenia o kwotę 4.524.520,71 zł, jednak – co warte zauważenia - niewielkim jedynie wzrostem obsługi długu w stosunku do roku 2017, bo tylko kwotą 29.080 zł. W roku 2019 wystąpił dalszy – choć niewielki - wzrost zadłużenia, będący niejako konsekwencją zadań inwestycyjnych roku 2018, o kwotę 633.602,000 zł, i na koniec roku 2019 ustabilizował się na poziomie 14.118.817,46 zł. Koszt roczny utrzymania tego zadłużenia wyniósł 291.008,26 zł. (patrz: tabela nr 27, pozycja obsługa długu publicznego).

Dla zobrazowania tempa zmian, tytułem utrwalenia w pamięci zbiorowej rodzajów zadań inwestycyjnych realizowanych za przyczyną obecnych przedstawicieli organów władzy samorządowej a wskazanych w załączniku nr 3 raportu zamieszone zostają w tabelach nr 38 i 39 wszystkie rozpoczęte, kontynuowane i zakończone inwestycje realizowane w badanych latach 2018 i 2019.

LEGENGA:

WPF-BU – inwestycyjne zadania wieloletnie objęte planowaniem przez Wieloletnią Prognozę Finansową i realizowane przy udziale finansowym środków budżetu UE

WPF-BG – inwestycyjne zadania wieloletnie objęte planowaniem w Wieloletniej Prognozie Finansowej realizowane z budżetu gminnego i przy udziale finansowym budżetów jednostek krajowych

J-BU – inwestycyjne zadania jednoroczne realizowane z udziałem finansowym środków budżetu UE

J-BG – inwestycyjne zadania jednoroczne realizowane z budżetu gminnego i przy udziale finansowym budżetów jednostek krajowych

2018	J-BG	Transport i łączność	Dotacja celowa na pomoc finansową dla powiatu Łobez na realizację zadania "Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej Węgorzyno - Gościław
2018	J-BG	Transport i łączność	Budowa chodnika w Solectwie Cieszyńskim
2018	J-BG	Transport i łączność	odškodowanie na rzecz osoby fizycznej za nieruchomości oznaczoną w ewidencji gruntów numerem działki 213/2, która na podstawie decyzji Starosty Łobeskiego o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. Budowa drogi dojazdowej w miejscowości Węgorzyno", przeszła na własność Gminy
2018	J-BG	Transport i łączność	Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Rogówko
2018	J-BG	Transport i łączność	Przebudowa drogi gminnej ul. Mickiewicza w Węgorzynie
2018	J-BG	Transport i łączność	Przebudowa drogi gminnej ul. Osiedle 40 Lecia w Węgorzynie - schody
2018	J-BG	Transport i łączność	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Ginawa
2018	J-BG	Administracja publiczna	Modernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Węgorzynie
2018	J-BG	Administracja publiczna	Przebudowa istniejącej kotłowni węglowej na kotłownię gazową wraz z modernizacją instalacji co w budynku Urzędu Miejskiego w Węgorzynie
2018	J-BG	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	Komendy wojewódzkie Policji
2018	J-BG	Oświata i wychowanie	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego w budynkach edukacji szkolnej w Gminie Węgorzyno
2018	J-BG	Oświata i wychowanie	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego w budynkach edukacji szkolnej w Gminie Węgorzyno
2018	J-BG	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
2018	J-BG	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Runowie Pomorskim i Polchowiu - projekt "Wodnik III - woda
2018	J-BG	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Usuwanie wad i usterek dla zadania budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w granicach Aglomeracji Etap 1
2018	J-BG	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Zagospodarowanie placu zabaw ul. Grunwaldzka w Węgorzynie
2018	J-BG	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Zakup agregatu głębinowego do hydrofornii Podl. Wiewiecko
2018	J-BG	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Dotacje celowe przekazane z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych
2018	J-BG	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Realizacja projektu "Szachy w plenerze w Mieszewie"
2018	J-BG	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Realizacja projektu "Rynek wiejski w Sielsku"
2018	J-BG	Kultura fizyczna	realizacja projektu "W trosce o bezpieczeństwo" w Trzebawiu
2018	J-BU	Transport i łączność	Przebudowa ulic: Pionierów, Sikorskiego, Witosa, Zamkowej wraz z budową kanalizacji deszczowej
2018	J-BU	Rodzina	Realizacja projektu "Wygenerowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w Gminie Węgorzyno wraz z adaptacją pomieszczeń w nowo budowanym budynku Przedszkola Publicznego"
2018	J-BU	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach Runowska oraz Nowy Świat - "Szuwarek "
2018	WPF-BG	Turystyka	Zagospodarowanie terenu wokół jeziora w Węgorzynie
2018	WPF-BG	Oświata i wychowanie	Budowa przedszkola Publicznego w miejscowości Węgorzyno wraz z adaptacją pomieszczeń na potrzeby żłobka
2018	WPF-BG	Rodzina	Realizacja projektu "Maluch"
2018	WPF-BG	Kultura fizyczna	Modernizacja boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Węgorzynie oraz Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Runowie Pomorskim
2018	WPF-BU	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania budynku po byłej hydrofornii na świetlicę wiejską wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego do budynku w Kąkolewicach
WYDATKI RAZEM			11 103 950,57 zł

Tabela nr-38.

2019	J-BG	Transport i łączność	Budowa chodnika w Solectwie Cieszyńskim
2019	J-BG	Transport i łączność	Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Sielsku
2019	J-BG	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	dofinansowanie zakupu pojazdu służbowego nieoznakowanego dla KPP w Łobzie
2019	J-BG	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	dotacja celowa na dofinansowanie samochodu dla PPSP
2019	J-BG	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zakup średniego samochodu gaśniczo - pożarniczego dla OSP w Węgorzynie
2019	J-BG	Oświata i wychowanie	Budowa przedszkola Publicznego w miejscowości Węgorzyno wraz z adaptacją pomieszczeń na potrzeby żłobka
2019	J-BG	Oświata i wychowanie	Zakup i wyposażenia do nowobudowanego Przedszkola Publicznego
2019	J-BG	Rodzina	Wygenerowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Gminie Węgorzyno poprzez adaptację pomieszczeń w nowo budowanym budynku Przedszkola Publicznego w Węgorzynie
2019	J-BG	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Usuwanie wad i usterek dla zadania budowa i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w granicach Aglomeracji Etap 1
2019	J-BG	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Opracowanie projektu budowy kanalizacji deszczowej w drodze gminnej w Mielnie
2019	J-BG	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Obiekty Kościelne. Dotacje celowe przekazane z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych
2019	J-BG	Kultura fizyczna	Modernizacja Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Runowie Pomorskim
2019	J-BG	Kultura fizyczna	Realizacja projektu "Każdy kto może ćwiczy na dworze"
2019	J-BU	Oświata i wychowanie	Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lata w Gminie Węgorzyno - realizacja projektu
2019	J-BU	Rodzina	Wygenerowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Gminie Węgorzyno poprzez adaptację pomieszczeń w nowo budowanym budynku Przedszkola Publicznego w Węgorzynie
2019	WPF-BG	Turystyka	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. "Zagospodarowanie terenu plaży przy jeziorze Woświn w miejscowości Cieszyń"
2019	WPF-BG	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	Budowa budynku z przeznaczeniem na zarządzanie kryzysowe i OSP w Węgorzynie w ramach termomodernizacji budynków użyteczności publicznej - ETAP II
2019	WPF-BG	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Rozbudowa sieci wodociągowej przesyłowej i rozdzielczej Rogówko-Przytoń - Sulice - Wiewiecko
2019	WPF-BU	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Budowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w granicach Aglomeracji Węgorzyno - II Etap - Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Runowie Pomorskim i Polchowiu w Gminie Węgorzyno - Wodnik II
2019	WPF-BU	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicach Runowska oraz Nowy Świat - "Szuwarek "
2019	WPF-BU	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Rozbudowa i uporządkowanie systemu gospodarki wodnej w Gminie Węgorzyno - Wodnik III
2019	WPF-BU	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania budynku po byłym sklepie na świetlicę wiejską w Brzeźniaku
2019	WPF-BU	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Przebudowa oraz zmiana użytkowania budynku po byłej hydrofornii na świetlicę wiejską wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego do budynku w Kąkolewicach
WYDATKI RAZEM			5 132 932,73 zł

Tabela nr-44

3.) Strategia gospodarcza.

Strategia gospodarcza to dokument, którego podstawą prawną opracowania jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Dokument zawiera długofalowy program rozwoju gminy. Powinien być opracowany oraz zatwierdzony uchwałą rady gminy. W roku 2001, uchwałą nr XXX/318/2001 w dniu 1 czerwca przyjęto w Węgorzynie dokument pod nazwą „Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Węgorzyno”. Określał on perspektywę rozwoju na lat 15. Zostały w nim określone kierunki w jakich gmina powinna się rozwijać. Choć dokument specyfikował i opisywał wiele dziedzin życia, łącznie z rynkiem pracy i wpływem władz lokalnych na ten rynek, to rozwój wielu - spośród opisywanych dziedzin społecznych i gospodarczych – nie zależy bezpośredniego od polityki władz samorządu lokalnego. Konstrukcja takich dokumentów uzależniona była i jest w dalszym ciągu od wymogów związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych i funduszu spójności. Z najważniejszych jednak, z zakresu zadań własnych gminy uwzględniono rozwój w infrastrukturę techniczną. Wyznaczono perspektywy rozwojowe dla zaopatrzenia mieszkańców w wodę, zbiorowego odprowadzania ścieków socjalno-bytowych, gospodarki odpadami oraz rozwoju komunikacji i telekomunikacji. W zakresie infrastruktury społecznej, spośród 7 ustalanych kierunków, położono nacisk na rozwój oświaty, sportu, rekreacji oraz gospodarki mieszkaniowej. Służba zdrowia, opieka społeczna czy rynek usług choć wspomniane i profilowane co do kierunków rozwoju, pozostają mało zależne od samorządu a ich rozwój jest pochodną szeroko rozumianej i realizowanej polityki państwa. Spośród gospodarek wyróżniono i położono szczególny nacisk na rozwój dwóch dziedzin istotnych z punktu widzenia Gminy Węgorzyno: rolnictwo i turystykę.

Z uwagi, że fundusze europejskie są podstawą regulacji prawnej STRATEGI oraz determinantą jego powstawania, to oceny jego realizacji najpewniej dokonujemy poprzez wydatki majątkowe widziane z jednej strony w przyzmacie otrzymywanych środków z budżetu UE oraz dotacji budżetów krajowych a z drugiej strony wysokością przychodów, które niemal zawsze są instrumentem pre-finansującym inwestycje a bardzo często też wkładem własnym dla skutecznej aplikacji. W zakresie badanych dwóch lat wydatki te kształtowały się następująco:

Grupy zadań publicznych realizowanych przez Gminę	Wydatki MAJĄTKOWE		Wydatki majątkowe art. 236 ust. 4 pkt 1.	
	2018 rok	2019 rok	2018 rok	2019 rok
010: Rolnictwo i łowiectwo	0	0	0	0
600: Transport i łączność	4 463 239	56 100	1 944 114	0
630: Turystyka	42 435	18 696	0	0
700: Gospodarka mieszkaniowa	0	0	0	0
710: Działalność usługowa	0	0	0	0
720: Informatyka	0	0	0	0
750: Administracja publiczna	307 087	0	0	0
751: Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0	0	0	0
754: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	10 000	835 912	0	0
757: Obsługa długu publicznego	0	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0	0
758: Różne rozliczenia / Rezerwa Ogólna	0	0	0	0
801: Oświata i wychowanie	4 476 294	964 341	0	90 149
851: Ochrona zdrowia	0	0	0	0
852: Pomoc społeczna	0	0	0	0
854: Edukacyjna opieka wychowawcza	0	0	0	0
855: Rodzina	487 000	230 133	27 000	178 626
900: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 086 687	2 017 287	11 500	884 062
921: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	99 657	875 644	0	734 544
925: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary	0	0	0	0
926: Kultura fizyczna	131 551	134 820	0	0
Grupy wydatkowe OGÓLEM	11 103 950,57	5 132 932,73	1 982 614	1 887 380

Tabela nr-45

W roku 2018 na ogólną wartość zrealizowanych inwestycji w kwocie 11.103.951 zł udział programów realizowanych z udziałem środków UE wyniósł 17,85% i stanowił wartość 1.982.614 zł z czego 35,75% tj. 708.799,16 stanowił wkład gminy. W roku 2019 zrealizowano inwestycji na łączną kwotę 5.132.933 zł, a udział finansowania środkami zewnętrznymi wyniósł 36,77% co stanowiło 1.887.380 zł z czego wkład gminy wyniósł 754.276,93 zł tj. 39,96%.

Ten wysoki stopień skuteczności aplikacyjnej zobrazowany w tabeli 25 (*raport GUS za 2018*) skutkował przymusem wzrostu zadłużenia, gdyż jest oczywiste, że przy całkowitej rocznej wartości dochodów własnych na poziomie 12 mln (*patrz: tabela-23*) nie jest możliwe przeznaczenie z tego nawet części na inwestycje, gdyż jak wykazano (*patrz: tabela-32*) niemal całość pochłonięte zostają przez wynagrodzenia. Skuteczność aplikacyjna, z której słynie Gmina Węgorzyno, spośród zalet otrzymania „darmowych” środków pieniężne posiada też wadę mianowicie, konieczność wniesienia podobnej wartości kapitału własnego (*licząc koszty niekwalifikowane oraz konieczny wkład kwalifikowany*).

Rozkład wydatków jaki można zaobserwować dla badanych lat, a także co wynika z analizy wydatków z lat ubiegłych (wykres nr-3) gmina sukcesywnie i konsekwentnie realizuje zadania wskazane w strategii. W zakresie rozwoju telekomunikacji podnoszonej przez Strategię jako bardzo istotną dla przyszłości dziedzinę życia mieszkańców, gmina Węgorzyno jest bardzo nieliczną spośród wszystkich gmin Pomorza Zachodniego, która posiada własne operatorstwo na dostarczanie internetu. W roku 2014 oddana została do użytkowania inwestycja gminna budowy kanalizacji sieci szerokopasmowej obejmująca bardzo rozległy teren Gminy. Alokacja światłowódów wskazana jest na załącznikach do raportu. (*załącznik 20A – teren miasta Węgorzyno; 20B – zachodnia część Gminy; 20C – wschodnia część Gminy.*)

Decyzją Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej nr DDRT-WWS-6172-39/14 (23) z dnia 29 czerwca 2015 roku, Gmina otrzymała zgodę na świadczenie usługi dostępu do internetu za pomocą sieci przewodowej światłowodowej i bezprzewodowej. Poprzez zbudowanie 62.170 mb kanalizacji światłowodowej oraz 20 bezprzewodowych punktów dostępnych stała się pionierem w tej dziedzinie.

Rysunek 13. Lokalizację dostępnych punktów bezprzewodowych na terenie gminy.

Pomimo, że w Gminie sprawa nasycenia terenu usługami teleinformatycznymi innych operatorów nie wygląda najgorzej w stosunku do innych (*swoje stacje przekaźnikowe pobudowali tacy operatorzy jak: PLAY, Orange, PLUS, T-mobile. Załącznik 21*) to od chwili oddania sieci

światłowodowej do użytkowania Burmistrz Węgorzyna usilnie poszukiwał rozwiązania na efektywniejsze wykorzystanie gminnego zasobów teleinformatycznych. Wszystko wskazuje na fakt, że poszukiwania te znajdują swój finał. Od kilku miesięcy prowadzone są rozmowy z jednym z największych operatorów na kraj, z pomocą którego opracowywany jest mechanizm teletechnicznego wykorzystywania gminnych światłowodów oraz włączenia ich w internetową sieć ogólnopolską. Byłby to wielki sukces społeczny oraz ekonomiczny obecnych władz, gdyby doszło do sfinalizowania prac w tym względzie.

Rokrocznie budowane są także kolejne setki metrów sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej oraz realizowane są budowy i przebudowy dróg lokalnych. Kwoty wydatków majątkowych wykazane w powyższej tabeli obrazują realizowane kierunki polityki społecznej i gospodarczej. Rodzaje realizowanych wieloletnich oraz zrealizowanych jednorocznych inwestycji dla badanych lat wyszczególniono w podanych już *tabelach 38 i 39*.

Rodzaj realizowanych inwestycji odpowiada nadal ogólnym kierunkom wyznaczonym w strategii, która –niestety- jest już dokumentem nieaktualnym, przestarzałym i wymagającym dalekich korekt.

4.) Polityka w zakresie realizacji ładu przestrzennego.

Ład przestrzenny w Gminie regulowany jest poprzez wydawanie decyzje o warunkach zabudowy. Powstają one w oparciu o wykonywanie analizy obszaru przylegającego do nowopowstającego obiektu budowlanego. W zakresie wyznaczania ładu przestrzennego, gmina sukcesywnie dokonuje aktualizacji dokumentu jakim jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowanie Przestrzennego. Obecnie obowiązujące, powstało i zostało przyjęte uchwałą Nr XVII/163/2012 Rady Miejskiej w Węgorzynie w dniu 28 czerwca 2012 r. Studium sporządza się dla całego obszaru będącego w granicach administracyjnych gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Zasadniczym celem studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym, z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień przekształceń istniejącego zagospodarowania, a także konieczność ochrony obszarów i obiektów wartościowych. W związku z powyższym studium może stanowić swoistą ofertę promocyjną dla potencjalnych inwestorów. Z uwagi, że

w myśl ustawy⁶⁰ o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przy sporządzaniu studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych opracowanych na szczeblu krajowym (*konceptji przestrzennego zagospodarowania kraju*), wojewódzkim (*strategii rozwoju i planie zagospodarowania województwa*) oraz strategii rozwoju gminy konieczna stała się weryfikacja posiadanego przez Gminę studium. Dokument taki zlecono do opracowanie. Obecnie znajduje się on w końcowej fazie opracowania. Uwzględnia on już strukturę urbanistyczną miasta, która jest wypadkową istniejących barier funkcjonalnych wyznaczających możliwe kierunki rozwoju przestrzennego miasta. Należą do nich: zbiorniki wodne, trasa drogi krajowej oraz wojewódzkiej, a także linia kolejowa. Budowa przestrzena miasta nie jest zwarta i odznacza się występowaniem dużej ilości terenów otwartych w postaci zbiorników wodnych, terenów zieleni wysokiej oraz terenów rolniczych. Większość zabudowy Węgorzyna zlokalizowana jest pomiędzy Jeziorem Węgorzyno i Zbiornikiem Połchowskim. Zabudowania znajdują się głównie bezpośrednio przy głównych ciągach komunikacyjnych i charakteryzują się silnym zróżnicowaniem funkcjonalnym. Strukturę zabudowy miasta można podzielić na 3 części: północną, centralną i południową, które wyznacza korytarz drogi krajowej oraz linii kolejowej. W południowej części miasta dominuje zabudowa jednorodzinna z dużym udziałem zieleni. Część środkowa miasta obejmuje intensywniejszą zabudowę mieszkaniową (jednorodziną i wielorodzinną), a także liczne niewielkie tereny przemysłowe (zlokalizowane głównie w sąsiedztwie terenów kolejowych, za wyjątkiem zakładu z materiałami drewnopochodnymi) oraz usługowe, w tym usługi publiczne. Północną część miasta, ograniczoną od południa i wschodu linią kolejową, tworzy zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną wraz z ogrodami działkowymi oraz zabudowa jednorodzinna. Drobne tereny przemysłowe rozproszone są w części centralnej miasta. Z takiej sytuacji przestrzennej mogą wynikać konflikty przestrzenne między sąsiadującymi ze sobą terenami mieszkaniowymi i przemysłowymi. Większe obszary przemysłowe zlokalizowane są na obrzeżach miasta. Część wiejska gminy charakteryzuje się występowaniem rozproszonej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, tworzącej niewielkie skupiska zabudowy, której towarzyszy zieleni wysoka. Większość sołectw posiada swoje lokalne ośrodki usługowe, o stopniu wykształcenia na ogół proporcjonalnym do potencjału osadniczego jednostki. Komunikację między miejscowościami zapewnia rozbudowany układ komunikacyjny. Gmina posiada 77 odcinków dróg kategorii

---

⁶⁰ Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

gminnej, 14 odcinków dróg kategorii powiatowej, 2 odcinki dróg wojewódzkich nr 146 i 151 oraz jeden odcinek drogi krajowej nr 20. Rozkład sieci dróg obrazuje Załącznik nr 22.

Gmina sporządziła w roku 1999 dwa małe plany przestrzenne. Są to:

<i>l.p.</i>	Przedmiot i zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Nr uchwały i data jej podjęcia przez radę miejską w Węgorzynie	Nr dziennika urzędowego województwa zachodniopomorskiego.	Powierzchnia objęta planem [ha]
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Przytoń (obręb geodezyjny Przytoń)	Uchwała Nr XVI/168/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 8, poz. 80 z dnia 14.02.2000r.	20,97
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Węgorzyno - miejscowość Cieszyno	Uchwała Nr XVI/169/99 z dnia 29.12.1999r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 10, poz. 107 z dnia 25.02.2000r.	13,3

Tabela nr-46

oraz podjęła jedną uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu

1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu działki o nr ewid. 72/4 położonej w obrębie Stare Węgorzyno oraz jej otoczenie w gminie Węgorzyno	Uchwały Nr XXVII/270/09 z dnia 29.01.2009 r.	15,98
---	---	--	-------

Tabela nr-47

Z uwagi na małą ilość wydawanych rocznie decyzji, których ilość waha się w granicach 35 do 50 sztuk, nie jest uzasadnione na obecnym etapie zlecenie wykonania planu przestrzennego z racji na ogromne koszty jego opracowania. Gmina wdrożyła w roku 2018 internetowy system ewidencji wydawanych decyzji, którego efekty można już śledzić na stronie internetowej <http://wegorzyno.e-mapa.net/>.

Koszty ogólne poniesione na kształtowanie ładu przestrzennego, w zakres których wchodzi opracowanie studium oraz koszty usług architektów sporządzających decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje lokalizacji celu publicznego wyniosły w badanych latach 78.561,34 zł, z czego w roku 2018 wydatkowano kwotę 61.282,34 zł a 17.290,00 zł w roku 2019.

RODZAJ DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY	2016	2017	2018	2019
decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	4	8	5	8
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	0	0	0	1
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	16	23	25	17
decyzje dotyczące zabudowy usługowej	4	1	3	3
decyzje dotyczące innej zabudowy	10	14	17	12
RAZEM	34	46	50	41

Tabela nr-48

5.) Zasoby materialne gminy.

Na przestrzeni lat działalności władz publicznych, w zasobie majątkowym Gminy Węgorzyno, którym zarządza Burmistrz, na koniec roku 2019 znajduje się majątek trwały ogólnej wartości **79.103.518,45 zł**. To o 1.674.333,45 zł więcej niż na koniec roku 2018. Uwzględniając najstarsze księgowania zaewidencjonowane w gminnych księgach rachunkowych, całkowita wartość umorzeń tego majątku wyniosła na koniec 2019 roku 27.876.326,30 zł. Spośród rodzajów środków trwałych, które postawione są do dyspozycji Wspólnoty wymienić należy: grunty, budynki, budowle, kotły, maszyny i urządzenia ogólnego stosowania, sprzęt ratownictwa i ochrony p-poż, urządzenia techniczne i środki transportowe, narzędzia, przyrządy i ruchomości. Wartość środków trwałych pozostaje w korelacji z realizowanymi przez Gminę inwestycjami i jest miernikiem tak bogactwa jak i rozwoju. Jak pokazują zestawienia kosztów majątkowych, rok 2018 był bardzo udanym, w zakresie wzmocnienia gminnego stanu posiadania. Wzmocniono stan posiadania o kwotę 9.696.955,90 zł. Złożyło się na to zakończenie kilku ważnych inwestycji realizowanych przez Gminę, spośród których najważniejszymi były drogi gminne, obiekt przedszkolno-żłobkowy oraz wartości oddanych do użytkowania odcinki sieci wod-kan.

Wykaz wszystkich gminnych środków trwałych w ujęciu historycznym tj. z podziałem na lata, w których był generowany oraz podziałem na grupy tj. ich przeznaczenie przedstawia **załącznik nr 23A i 23B**. Jak widać z niego, aż 93% wartości wszystkich środków trwałych stanowią trzy grupy ewidencyjne: grunty, budynki i budowle (*obiekty inżynierii lądowej*), których łączna wartość ewidencyjna wynosi 73.598.380 zł. Były one przejmowane, kupowane bądź wytwarzane celem realizacji różnych potrzeb społecznych. Pośród gruntów, których wartość księgowa wynosi 12,22 mln zł znajdują się cenne nieruchomości gruntowe nie będące drogami, które stanowią potencjalną bazę lokalizacji inwestycji. **Załącznik nr 24** wyszczególnia oraz obrazuje lokalizację takich nieruchomości. Do najważniejszych z punktu widzenia udziału środków trwałych, jak pokazuje załącznik, należała gospodarka ściekowa. Do osiągnięcia jej celów zaangażowanych jest obecnie 21,5 % wszystkich środków trwałych wytworzonych przez Gminę co stanowi wartość 16.603.461 zł, z czego jak wynika z protokołu kontroli obiektów i urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, zarządzanej przez Burmistrza Gminy Węgorzyno, zarządzeniem nr 39/2019 z dnia 10.07.2019 roku, w dzierzawie Wodociągów Zachodniopomorskich znajduje się majątku gminnego na wartość 12.976.968,53 zł.

Poza konkretnie ewidencjonowanym majątkiem trwałym, Gmina jako obszar przestrzenno-urbanistyczny stanowi – sama w sobie - wartość majątkową. Jej ochrona zabezpieczona już jest opracowanym w roku 2017 Programem Rewitalizacji przyjętym przez Radę Gminy uchwałą XXIX/240/2017. Wyznaczono w nim obszary, które w części lub całości uznano za zdegradowane oraz wyznaczono te, które podlegać będą rewitalizacji. Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego. Wyznaczono je jako obszar zabudowany w obszarze zdegradowanym w oparciu o największą kumulację zjawisk problemowych oraz posiadanych potencjałów rozwojowych. Rewitalizacją objęte są: Lesięcin, Przytoń, Sarnikierz oraz Wiewiecko. Spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie społecznym wymienić należy: stworzenie ciekawej oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży z powodu braku tam domu czy ośrodka kultury, organizowanie szkoleń z zakresu rozwijania kompetencji oraz stworzenie systemu efektywniejszego wykorzystania istniejącego w gminie światłowodów. Natomiast spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie gospodarczym wymienić należy: przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu (*stworzenie nowych miejsc pracy*); rozwijanie turystyki i agroturystyki (*zagospodarowanie terenu wokół jezior*); tworzenie nowych produktów lokalnych – (*typu „Lato z węgorzem”*); budowa lub remonty świetlic wiejskich; budowa wodociągów i kanalizacji sanitarnej; zagospodarowanie istniejących parków oraz terenów zielonych (*parki podworskie i popegeerowskie*).

Wg gminnego zasobu środków trwałych, na 31.12.2019 rok gminny zasób nieruchomości budynków oraz lokali mieszkalnych przedstawia się jak wykazano na **załączniku nr 25**.

Gmina Węgorzyno - według stanu ewidencyjnego na 31.12.2019r., posiada w gminnym zasobie mieszkaniowym **125 lokali** o łącznej powierzchni użytkowej **5 730,16 m²**. Zlokalizowane są one na nieruchomościach gruntowych o łącznej powierzchni 10.5427 ha, z których 1.1898 ha jest własnością samoistną Gminy, zaś do 9.3529 ha nieruchomości, na których znajdują się lokale, Gmina posiada prawo współwłasności. (z czego 1.8296 ha stanowiło do 1.I.2019 roku użytkowanie wieczyste.)

Uwzględniając strukturę funkcjonalną gminnego zasobu mieszkaniowego wyróżniamy:

a/ **113 lokali mieszkalnych** o powierzchni użytkowej **5.201,08 m²**, położonych w budynkach mieszkalnych będących własnością lub współwłasnością Gminy, z czego:

a.1.) 68 lokali o łącznej pow. 3.118,69 m² znajduje się w mieście Węgorzyno

a.2.) 45 lokali o łącznej o pow. 2.082,39 m² znajduje się na terenach wiejskich.

b/ **9 lokali socjalnych** o łącznej powierzchni użytkowej 271,08 m² – niepodlegających sprzedaży z czego:

b.1) 4 lokale o łącznej pow. 76,70 m² znajduje się w mieście Węgorzyno

b.2) 5 lokali o łącznej pow. 194,38 m² znajduje się na terenach wiejskich

c/ **3 lokale mieszkalne** o powierzchni użytkowej 258,00 m², wyłączone ze sprzedaży, z czego:

c.1) 1 lokal o pow. 99,20 m² znajduje się w mieście Węgorzyno

c.2) 2 lokale o pow. 158,80 m² znajdują się na terenach wiejskich.

Uwzględniając strukturę własnościową gminnego zasobu mieszkaniowego wyróżniamy:

a/ **15 lokali** o łącznej powierzchni użytkowej 776,53 m² zlokalizowanych w budynkach stanowiących 100% własności Gminy czego:

a.1) 8 lokali o łącznej pow. 457,33 m² znajduje się w mieście Węgorzyno.

a.2) 7 lokali o łącznej pow. 319,20 m² znajduje się na terenach wiejskich.

b/ **110 lokali** o łącznej o powierzchni użytkowej 4.953,63 m² zlokalizowane w budynkach, których Gmina jest współwłaścicielem, z czego:

b.1) 65 lokal o łącznej pow. 2 837,26 m² znajduje się w mieście Węgorzyno.

b.2) 34 lokale o łącznej pow. 2 116,37 m² znajduje się na terenach wiejskich.

Uwzględniając strukturę wiekową gminnego zasobu mieszkaniowego należy wskazać, że: 52 budynki (86 lokali) na ogólną liczbę 65 pochodzi z I połowy XX wieku i stanowi, aż 80% całego gminnego zasobu. 28 z nich zlokalizowanych jest w mieście a 24 na terenie wiejskim. Poza jednym z nich, który oddano w trakcie działań wojennych, wszystkie pozostałe oddano do użytkowania jeszcze przed II Wojną Światową. Zatem Gmina posiada bardzo stary i wyeksploatowany zasób mieszkaniowy. Dokładną strukturę z podziałem na dekady i okresy wiekowe a także podziałem na miasto i wieś przedstawia poniższa tabela.

GMINA WĘGORZYNO

Oddano do użytkowania dekadami		1910-1919	1920-1929	1930-1939	1940-1949	1950-1959	1960-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Ilość budynków	65 szt.	12	5	34	1	1	2	1	6	3	0	0
Ilość lokali	125 szt.	17	9	56	4	3	8	1	19	8	0	0
Oddano do użytkowania okresami		OKRES 1. Lata 1919 - 1949				OKRES 2. Lata 1950 - 1989			OKRES 3. Lata 1990 - 2019			
Ilość budynków	65 szt.	52 szt.				10 szt.			3 szt.			
Ilość lokali	125 szt.	86 szt.				31 szt.			8 szt.			

I. MIASTO

Oddano do użytkowania dekadami		1910-1919	1920-1929	1930-1939	1940-1949	1950-1959	1960-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Ilość budynków	38 szt.	1	0	27	0	1	0	0	6	3	0	0
Ilość lokali	73 szt.	1	0	42	0	3	0	0	19	8	0	0
Oddano do użytkowania okresami		Lata 1919 - 1949				Lata 1950 - 1989			Lata 1990 - 2019			
Ilość budynków	38 szt.	28 szt.				7 szt.			3 szt.			
Ilość lokali	73 szt.	43 szt.				22 szt.			8 szt.			

II. WIEŚ

Oddano do użytkowania dekadami		1910-1919	1920-1929	1930-1939	1940-1949	1950-1959	1960-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2019
Ilość budynków	27 szt.	11	5	7	1	0	2	1	0	0	0	0
Ilość lokali	52 szt.	16	9	14	4	0	8	1	0	0	0	0
Oddano do użytkowania okresami		Lata 1919 - 1949				Lata 1950 - 1989			Lata 1990 - 2019			
Ilość budynków	27 szt.	24 szt.				3 szt.			0 szt.			
Ilość lokali	52 szt.	43 szt.				9 szt.			0 szt.			

Tabela nr-49

Cały gminny zasób mieszkaniowy wraz z przynależnymi do niego innymi aktywami w postaci pozostałych obiektów budowlanych tzw. pomieszczeń gospodarczych (szopy, garaże, komórki, itp.) jest nośnikiem dochodu do budżetu. Jego wielkość w ostatnich trzech latach przedstawia poniższa tabela a średnioroczna wartość takiego dochodu z analizowanych lat wynosi 372.241zł.

GRUPY DOCHODOWE <i>Dział 700, Gospodarka Mieszkaniowa.</i>	2017 rok	2018 rok	2019 rok	Średnioroczna wartość dochodów
Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych SP, jst lub innych: 70095/0750	284 962 zł	308 890 zł	319 917 zł	304 590 zł
Wpływy z usług: 70095/0830	49 544 zł	39 236 zł	35 750 zł	41 510 zł
Wpływy z pozostałych odsetek: 70095/0920	4 389 zł	6 597 zł	6 169 zł	5 718 zł
Wpływy z różnych dochodów: 70095/0970	24 433 zł	17 738 zł	19 100 zł	20 424 zł
	363 328 zł	372 460 zł	380 936 zł	372 241 zł

Tabela nr-50

Wydatki na utrzymanie istniejącego zasoby mieszkaniowego księgowane są w dziale 700, Gospodarka Mieszkaniowa. Większość reprezentatywna kosztów agregowana jest w 4 paragrafach, a ich wielkości przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

GRUPY WYDATKOWE <i>Dział 700, Gospodarka Mieszkaniowa.</i>	2017 rok	2018 rok	2019 rok	Średnioroczna wartość nakładów
Koszt zakupu usług remontowych: 70095/4270	114 959 zł	209 504 zł	111 463 zł	145 309 zł
Koszty zakupu materiału i wyposażenia: 70095/4210	27 811 zł	10 006 zł	3 740 zł	13 852 zł
Koszty zakupu energii: 70095/4260	33 784 zł	31 727 zł	30 860 zł	32 124 zł
Koszty usług pozostałych: 70004; 70095/4300	270 847 zł	271 100 zł	287 605 zł	276 517 zł
	447 401 zł	522 337 zł	433 667 zł	467 802 zł

Tabela nr-51

Tak duży zasób mieszkaniowy generuje także bieżące koszty jego utrzymywania. Rocznie oscylują one w kwocie około 0,5 mln zł. Same koszty usług remontowych tych obiektów wraz z niezbędnymi zakupami materiałów i wyposażenia wyniosły w roku 2018 kwotę 219.510 zł a w 2019 kwotę 159.161 zł. Z zestawienia porównawczego uśrednionych za trzy lata pozycji wydatkowo – dochodowych, wynika brak zbilansowania systemu na kwotę:

$$372.241 \text{ zł} - 487.894 \text{ zł} = -115 652 \text{ zł}$$

Gmina sukcesywnie wyprzedaje swój zasób mieszkaniowy realizując postanowienia uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Węgorzyno. Gmina nie posiada planu wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych. Jego rolę w zakresie zasobu mieszkaniowego pełni plan gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminnym. W zakresie innych, pozostałych nieruchomości gminnych urząd sporządził wykazy takich nieruchomości. Wydzielone zostały grunty możliwe do przekształcenia oraz lepszego wykorzystania i plan taki stworzy po zatwierdzeniu przez Radę Gminy studium zagospodarowania. Obecnie gruntów będących własnością Gminy dla których należy rozważyć stworzenie prawnych warunków innego ich przeznaczenia i wykorzystania, na terenie wiejskim jest ~202,4 ha, w terenie zaś miejskim 48,1 ha. W terenie wiejskim spośród 638 ha powierzchni wszystkich nieruchomości będących własnością Gminy, ich wykorzystanie przedstawia się następująco.

Rodzaje nieruchomości	2018 Pow.	2019 Sprzedaż
Drogi	341,2052 ha	0,0000 ha
Cmentarze	5,4100 ha	0,0000 ha
Świetlice	1,4252 ha	0,0000 ha
Hydrofornie	4,4448 ha	0,0000 ha
Place zabaw	1,2500 ha	0,0000 ha
Remizy strażackie	0,1100 ha	0,0000 ha
Bioska	1,0488 ha	0,0000 ha
Szkoła	1,2103 ha	0,0000 ha
Oczyszczalnia	0,6563 ha	0,0000 ha
Składowisko odpadów	0,8700 ha	0,0000 ha
Kopalnia	0,5800 ha	0,0000 ha
Parki dworski i popegeerowskie	37,2661 ha	0,0000 ha
Tereny mieszkaniowe	1,1584 ha	0,0000 ha
Tereny przemysłowe	1,4748 ha	0,0000 ha
Tereny zurbanizowane bądź w trakcie zabudowy	1,0917 ha	0,2095 ha
Inne tereny zabudowane	0,8734 ha	0,0000 ha
Tereny rekreacyjno wypoczynkowe	4,0735 ha	0,0000 ha
Tereny kolejowe	16,9014 ha	0,0000 ha
Wody, rowy	14,4365 ha	0,0000 ha
Role, łąki, pastwiska, nieużytki	202,5076 ha	0,2756 ha
OGÓŁEM GRUNTÓW GMINY	637,9940 ha	0,4851 ha

Tabela nr-52

Na terenie miasta natomiast gmina posiada 109,5324 ha powierzchni wszystkich nieruchomości, a ich wykorzystanie przedstawia się jak poniżej.

Rodzaje nieruchomości	2018 Pow.	2019 Sprzedaż
Drogi [dr]	15,1665 ha	0,0000 ha
Tereny mieszkaniowe [B]	6,8210 ha	0,0000 ha
Tereny przemysłowe [Ba]	0,0371 ha	0,0000 ha
Terenu inne, zabudowane [Bi]	3,6344 ha	0,0750 ha
Terenu zurbanizowane, niezabudowane [Bp]	8,5280 ha	0,3648 ha
Tereny rekreacyjno wypoczynkowe [Bz]	8,8618 ha	0,0000 ha
Tereny kolejowe [Tk]	0,3886 ha	0,0000 ha
Kombinacje poszczególnych rodzajów terenów	16,4963 ha	0,0000 ha
Wody, rowy	1,4873 ha	0,0000 ha
Role, łąki, pastwiska, nieużytki	48,1114 ha	0,0000 ha
	109,5324 ha	0,4398 ha

Tabela nr-53

Gmina Węgorzyno w ramach Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami na lata 2013-2017 oraz Planu Województwa Zachodniopomorskiego, objęta jest Obszarem Kulturowo-Krajobrazowym Kraina Borków, którego wyróżnikiem są liczne zespoły, ryglowych XVIII-wiecznych kościołów wraz z obiektami przykościelnymi. Większość spośród – łącznie – 40 takich budynków będących we własności Kościoła katolickiego i związków wyznaniowych jest przedmiotem opieki tego programu. Kulturowy majątek Gminy w postaci

zabytków opisany został szczegółowo w części ogólnej. Z uwagi na stosunkowo duży zasób tego majątku gmina, choć nie posiada gminnego programu, dofinansowuje wydatki jakie ponoszone są przez inne podmioty.

921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Wydatki MAJĄTKOWE		
	2017 rok	2018 rok	2019 rok
92109 Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	9 089,07	18 027,00	775 643,70
92116 Biblioteki	0,00	0,00	0,00
92120 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	75 000,00	62 500,00	100 000,00
92195 Pozostała działalność	10 000,00	19 130,23	0,00
Grupy wydatków RAZEM 921	94 089,07	99 657,23	875 643,70

Tabela nr-54

6.) Infrastruktura komunalna.

We wrześniu 2017 roku rada gminy podjęła uchwałę w sprawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych. Jego realizacja przewiduje wydatki majątkowe na urządzenia wodociągowo kanalizacyjne oraz budowę sieci wodno-kanalizacyjnych w łącznej wysokości 12.94 mln zł.

Rok	2017	2018	2019	2020	Razem
PLAN					
Razem	113 900	640 500	7 613 000	4 557 000	12 924 400
WYKONANIE					
Razem	62 484	1 082 692	1 988 714	x	x

Tabela nr-55

W zakresie gospodarki wodnej gmina posiada 11 lokalnych ujęć wody będących jej własnością, o łącznej wydajności 87 m³/h. Są to SUW: Wiewiecko, Węgorzyno, Gościsław, Przytoń, Rogówko, Włodawa, Podlipce, Kowale, Winniki, Dłusko, Cieszyno. Wykaz wraz z danymi technicznymi stacji uzdatniania stanowi **załącznik nr 26**.

Stacja Węgorzyno (dz.ewid. 820, pow. 0,7435 ha, ob.4 Miasto).

Zasila poprzez sieć wodociągową miasto Węgorzyno (2.775 mieszkańców), Stare Węgorzyno (99), Runowo Pomorskie (do torów) (450) i Połchowo (144).

Razem mieszkańców: 3468 os. (wg stanu na k.2019r.)

SUW Węgorzyno to sprawny, trójstopniowy system wodociągowy. Pompy tłoczą wodę z dwóch czynnych studni (nr 7 i 8) do podziemnego zbiornika retencyjnego wody surowej. Ze zbiornika, systemem kilku współzależnych pomp woda dostarczana jest do dwóch dużych rozmiarów zbiorników filtrujących. Na tym etapie zostaje ona mocno napowietrzana aeratorami. Uzdatniona w filtrach woda dostarczana jest do podziemnego zbiornika wody uzdatnionej, znajdującego się pod budynkiem stacji, skąd systemem pomp wtłaczana jest do sieci. Na ogrodzonym terenie stacji znajduje się 8 studni z czego 6 nie jest już eksploatowanych.

Zbiornik wody surowej.

Zdjęcia SUW 1.

Stacja Wiewiecko (dz.ewid. 127/3, pow.0,1682 ha, obr. Wiewiecko).

Zasila siecia wies: Ginawe (203 mieszkancow) i Wiewiecko (182).

Razem mieszkancow: 385 os. (wg stanu na k.2019r.)

Jest sprawnym system wodociagowym, jednostopniowym. W budynku znajduja sie dwa hydrofony oraz zestaw 4 nowoczesnych filtrow wytracajacych żelazo, manganem, a take w przypadku tej hydrofony – azotany, których ponadnormatywna obecnosć stwierdza sie na tej stacji juz od kilku lat. Zestaw filtrow stanowi wlasnosć WoZ. Budynek SUW: korozja elewacji, opuchlizny tynku, przecieki dachu, peknienia stropu.

Zdjęcia SUW 2.

Stacja Gościśław (dz.ewid. 3/10, pow. 0,1287 ha, obr. Gościśław).

Zasila osadę Gościśław (23) oraz alternatywnie część zatorza miasta Węgorzyno.

Razem mieszkańców: 23 os. (wg stanu na k.2019r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Bardzo stara - z połowy lat 70 XX wieku – instalacja techniczna z widocznymi śladami korozji wydostającej się spod powłoki ochronnej farb. Dwa zestawy filtrów działających w układzie równoległym, każdy z oddzielnym aeratorem. Jeden hydrofor. Budynek: skorodowana, popękana, odpadająca placowo elewacja.

Zdjęcia SUW 3.

Stacja Przytoń (dz.ewid. .105/10; pow. 0,1374 ha, dz. 105/7, pow. 0,0766 ha. Obr. Przytoń).

Zasila wieś Przytoń.

Razem mieszkańców: 200 os. (wg stanu na k.2019r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa zbiorniki filtrów żelazowo manganowych pracujących w połączeniu szeregowym. Jeden zbiornik hydroforowy. Instalacja z lat 70'tych XXw. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak przecieków wewnątrz.

Zdjęcia SUW 4.

Stacja Rogówko (dz.ewid. 70/3, pow. 0,1482 ha, obr. Rogówko).

Zasila miejscowość Rogówko.

Razem mieszkańców: 92 os. (wg stanu na k.2019r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Jeden filtr żelazowo manganowych. Jeden zbiornik hydroforowy. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak widocznych przecieków do wnętrza.

Zdjęcia SUW 5.

Stacja Włodawa (dz.ewid. 91/3, pow. 0,0669 ha, ob. Stare Węgorzynko).

Zasila osadę Włodawa (4 rodziny).

Razem mieszkańców: 20 os. (wg stanu na k.2019r.)

Sprawny system wodociągowy. Redukcja manganu oraz żelaza odbywa się w zbiorniku podziemnym. Filtr oraz hydrofor znajdują się w osobnych studniach zbudowanych z kręgów betonowych. Studnie zadbane, konserwowane, zabezpieczone włazami, czyste wewnątrz. Chronione ogrodzeniem.

Zdjęcia SUW 6.

Stacja Podlipce (dz.ewid. 434, pow. 0,1375 ha, obr. Podlipce).

Zasila miejscowość Podlipce.

Razem mieszkańców: 87 os. (wg stanu na k.2019r.)

Sprawy system wodociągowy. Jednostopniowy. Jeden filtr żelazowo manganowy. Jeden zbiornik hydroforowy. Oba zbiorniki z początku lat 2000. Budynek: skorodowana, popękana, odpadająca placowo elewacja budynku, na części budynku niezabezpieczony dach, wewnętrzne przecieki.

Zdjęcia SUW 7.

Stacja Kowale (dz.ewid. 22/3, pow. 0,1126 ha, ob. Podlipce).

Zasila przysiółek osady Podlipce. 1 rodzina. (wg stanu na k.2019r.)

Dostarczana woda wykorzystywana jest jedynie do celów sanitarnych. Sprawny system wodociągowy, wykorzystywany jedynie do pozyskania wód sanitarnych. Stacja podziemna, nie posiadająca filtrów uzdatniających wodę. Zbiornik hydroforowy w studni betonowej. Obiekt nieogrodzony.

Zdjęcia SUW 8.

Stacja Winniki (dz.ewid. 21/2; pow. 0,1541 ha; 21/6, pow. 0,0629 ha; obr. Winniki).

Zasila wieś Winniki. Razem mieszkańców: 113 os. (wg stanu na k.2019r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa filtry żelazowo manganowe pracujące w układzie szeregowym. Jeden zbiornik hydroforowy. Budynek: elewacja zewnętrzna budynku oraz ściany wewnętrzne w dobrym stanie. Brak przecieków wewnątrz.

Zdjęcia SUW 9.

Stacja Dłusko (dz.ewid. 58/3, pow. 0,4449 ha; obr. Dłusko).

Zasila wieś Dłusko. Razem mieszkańców: 62 os. (wg stanu na k.2019r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Dwa zbiorniki filtrów żelazowo manganowych pracujących w połączeniu równoległym. Jeden zbiornik hydroforowy. Instalacja z lat 80'tych XXw. Spośród dwóch studni tylko jedna jest eksploatowana. Budynek: rozległy powierzchniowo, w dużej części wyłączony z eksploatacji, widoczne liczne ślady pęknięć podłużnych budynku. Zniszczone połacie dachowe szczególnie na rogach budynku, gdzie stwierdza się występowanie przecieków do wewnątrz.

Zdjęcia SUW 10.

Stacja Cieszyno (dz.ewid. 170/17, pow. 0,1657; 170/21, pow. 0,1481 ha; obr. Cieszyno).

Zasila wieś Cieszyno. Razem mieszkańców: 216 os. (wg stanu na k.2019r.)

Sprawny system wodociągowy. Jednostopniowy. Trzy zbiorniki filtracyjne (dwa żelazowe, jeden manganowy) pracujące w układzie równoległym oraz dwa zbiorniki retencyjne (hydrofory). Instalacja (zbiorniki) z 1976 roku. Budynek: konserwowany, bez śladów zniszczeń choć widoczne obwodowe pęknięcie na zewnątrz budynku, na wysokości stropu. brak widocznych przecieków dachowych do wewnątrz.

Zdjęcia SUW 11.

Poza własnymi ujęciami w gminie są zlokalizowane 4 stacje będące własnością Wodociągów Zachodniopomorskich. Ustalenie własności SUW Mieszewo i Brzeźniak było przedmiotem sporu sądowego pomiędzy Gminą i WoZ w roku 2012. W jego wyniku ustalono, że wszystkie budynki i budowle, maszyny oraz urządzenia pozostają własnością WoZ, grunty zaś stanowią własność gminną.

Stacja Chwarstno (dz.ewid. 28, pow. 0,3400 ha, obr. Chwarstno).

Zasila wieś Chwarstno (116 os.) i Trzebawie (88).

Razem mieszkańców: 204 os. (wg stanu na k.2019r.)

Zdjęcia SUW 12.

Stacja Sielsko (dz.ewid. 102/1, pow, 0,2400 ha, br. Sielsko).

Zasila wieś Sielsko (319 os), Runowo (do torów) (356), Kraśnik (130), Lesięcin (220), Kąkolewice (131) i Gardno (74).

Razem mieszkańców: 1.230 os. (wg stanu na k.2019r.)

Zdjęcia SUW 13.

Stacja Mieszewo (dz.ewid. 417, pow. 0,3711 ha; obr. Mieszewo. UWAGA: nieruchomość stanowi własność gminną, budowla SUW nie.)

Zasila Mieszewo (345 os), Zwierzynek (172) oraz Mielno (150).

Razem mieszkańców: 667 os. (wg stanu na k.2019r.)

Stacja Brzeźniak (dz.ewid. 104/1, pow. 0,0800 ha, obr. Brzeźniak. UWAGA: nieruchomość stanowi własność gminną, budowla SUW nie).

Zasila wieś Brzeźniak (91)

Razem mieszkańców: 91 os. (wg stanu na k.2019r.)

Długość sieci wodociągowej wynosi 74 km i połączona jest z odbiorcami poprzez 1.077 szt. przyłączy o łącznej długości 26,2 km. Roczne wydobycie wody w Gminie Węgorzyno wynosi 280.044 m³. Gmina charakteryzuje się wysokim, bo 94% wskaźnikiem zaopatrzenia mieszkańców w wodę z sieci wodociągowej jednak jest on niższy niż w województwie (96,3%) a nawet powiecie łobeskim (96,5%).

Gospodarka ściekowa odbywa się poprzez gromadzenie ścieków na oczyszczalni tak metodą kanałów tłocznych (2,5 km), grawitacyjnych (8,7 km) oraz systemu przyłączy (225 szt. / 3,7 km) jak też metodą zbiorników bezodpływowych których jest zaewidencjonowanych 328 szt. i 80'ciu oczyszczalni przydomowych. Ścieki trafiają do oczyszczalni systemem kanalizacyjnym w ilości 70 tys. m³/rok. Wartość ta ciągle wzrasta z racji systematycznej budowy i oddawania do użytkowania nowych odcinków wodociągów i kanalizacji.

7.) Ochrona środowiska.

W aspekcie respektowania zasad ochrony przyrody poza zorganizowaniem systemu gospodarki odpadami stałymi i włączenie się Gminy w stworzenie wraz z innymi gminami Zakładu Gospodarki Odpadami z siedzibą w Słajsinie oraz systemowym zorganizowaniem odbiórki odpadów na terenie całej gminy, nadal najważniejszym zadaniem jest ostateczne uregulowanie gospodarki odpadami płynnymi. Rokrocznie dokonywane są nakłady inwestycyjne w tym zakresie i budowane nowe kanały kanalizacyjne. Poniższe zestawienia kosztów tak majątkowych jak też bieżących dowodzi, że te dwa działy chroniące środowisko w sposób najistotniejszy mają swoje odzwierciedlenie w ponoszonych kosztach. Z podpisanych już umów na dofinansowania zadań ochrony środowiska w aspekcie gospodarki ściekowej które będzie realizowane przez Związku Miast i Gmin Pojezierza Drawskiego stanie się możliwe wykonanie całości zadań, które wyznaczony został przez Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych, bo planowana inwestycja osiągnie poziom 13,75 mln z zakładanych 12,94 mln zł w planie. Utrzymanie tego zadania jako priorytet pozostanie jeszcze przez kilka najbliższych lat.

900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Wydatki <i>BIEŻĄCE</i> '		Wydatki <i>MAJĄTKOWE</i>	
	2018 rok	2019 rok	2018 rok	2019 rok
90001 Gospodarka ściekowa i ochrona wód	22 869,00	81 315,00	1 082 691,87	1 988 714,06
90002 Gospodarka odpadami komunalnymi	1 009 421,16	1 203 275,55	0,00	0,00
90003 Oczyszczanie miast i wsi	157 962,58	161 837,14	0,00	0,00
90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	125 307,32	125 615,05	0,00	0,00
90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	8 625,00	12 177,00	0,00	0,00
90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg	328 718,29	404 080,92	0,00	0,00
26 Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	0,00	36 184,60	0,00	0,00
90095 Pozostała działalność	193 967,04	236 346,67	3 994,97	28 572,56
Grupy wydatków RAZEM 900	1 846 870,39	2 260 831,93	1 086 686,84	2 017 286,62

Tabela nr-56

Jednym z kierunków wyznaczonych przez plan rozwoju jest ochrona środowiska poprzez wydzielanie nowych obszarów ochrony przyrody. Gmina posiada już wiele wydzielonych tak obszarów. Omówiono je w pierwszej części raportu. Z uwagi na występowanie wielu unikatowych biotopów a nawet całych ekosystemów na terenie Gminy, które sukcesywnie są badane i odkrywane, jest obecnie w opracowaniu wydzielanie kilku dodatkowych takich obszarów i zapewnieni im prawnej ochrony. Należą do nich:

REZERWATY.

KOŁATKA. Jest to obszar leżący na granicy gmin Węgorzyno (90% powierzchni) i Drawsko Pomorskie, około 2 km od wsi Ginawa.

ŻELAZÓWKA. Jest to obszar położony wzdłuż rzeki Uklei pomiędzy jeziorami Dłusko i Woświn na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

SAMOTNIK. Jest to obszar położony około 1 km na południe od m. Podlipce. Obszar leży na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU.

OBSZAR RESKO-WĘGORZYŃSKI. Jest to obszar położony w północno-wschodniej części gminy Węgorzyno i gmin ościennych (Łobez, Drawsko Pomorskie).

ZESPOŁY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE

OKRZEJA. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy wzdłuż rzeki Ukleja i jeziora Okrzeja, niedaleko m. Mieszewo.

ŁĄKI NAD BRZEŹNICKĄ I RESKĄ WĘGORZĄ. Proponowany obszar położony jest w północno-wschodniej części gminy, około 1,5 km od m. Lesięcin.

BRZEŹNICKA WĘGORZA. Obszar położony jest we wschodniej części gminy nad rzeką Brzeźnicka Węgorza. Obejmuje jeziora Brzeźniak i Węgorza.

TORFOWISKO POD TRAWCEM. Obszar położony jest w południowo-wschodniej części gminy na zachód od m. Wiewiecko na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

PŁAWNICA. Obszar położony jest w południowo-zachodniej części gminy. Swoim zasięgiem obejmuje też gminy Ińsko i Chociwel oraz należy do Ińskiego Parku Krajobrazowego.

SARNIKIERZ. Proponowany obszar położony jest w środkowej części gminy na południowy wschód od m. Dłusko, na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

ZWĄGRÓWEK. Jest to obszar położony w północno-zachodniej części gminy w Leśnictwie Zwierzynek.

UKLEJA. Proponowany obszar położony jest wzdłuż rzeki Ukleja między miejscowościami Mielno i Zwierzynek, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

CHWARSTNO. Proponowany obszar obejmuje część gminy na północny-zachód od m. Chwarstno, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

RESKA WĘGORZA POD RUNOWEM. Obszar obejmuje środkową część gminy wzdłuż Reskiej Węgorzy pomiędzy m. Runowo a torem kolejowym. Znajduje się w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

ŁĄKI NAD RESKĄ WĘGORZĄ. Obszar położony jest w środkowej części gminy na wschód od m. Winniki, w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

DOLINA RESKIEJ WĘGORZY. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego na południowy-zachód od m. Winniki.

TRZCINOWISKO KRZESZNY / MOKRADŁO KRZESZNA. Obszar położony jest w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

„*DOŁY TORFOWE*”/ „*STAWY WUJA*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*JAŻWINY*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*TORFOWISKO WIEWIECKO*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*ZDUNY*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*GÓRNE TORFOWISKA*” – obszar położony na terenie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

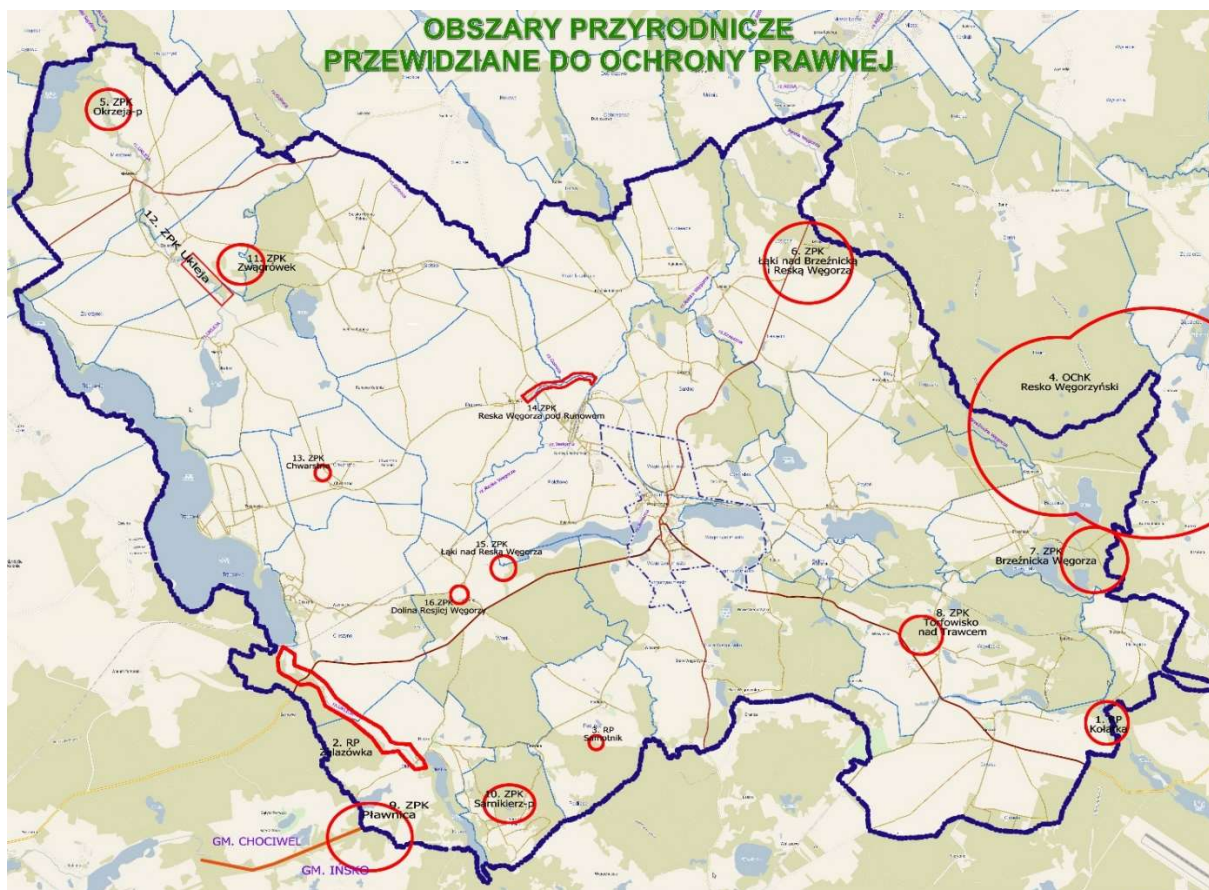
„*MIELNO*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*SAMBÓRZ MAŁY*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*ŚWIEŻE*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*GOŚCISŁAW*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego.

„*CIESZYŃSKIE BAGNO*” – obszar położony w otulinie Ińskiego Parku Krajobrazowego. Poniższa mapka wskazuje przybliżoną lokalizację najważniejszych z proponowanych do ochrony obszarów.

Rysunek 14.. Lokalizację proponowanych obszarów ochrony przyrody na terenie gminy.

8.) Polityka rodzinna i społeczna władz lokalnych.

Wszystkie programy pomocowe wraz z całym system pomocy społecznej o ochrony rodziny w gminnym budżecie stanowi bardzo poważny składnik wydatkowy. Koszty jego utrzymania oscylują wokoło sumy wszystkich dochodów własnych gminy. Z uwagi jednak, że w przeważającej części jest to zadanie administracji rządowej gmina otrzymuje dotacje celowe na realizację tych zadań. W okresie badanych lat wydatki jakie poniósł budżet na realizację programów pomocowych wyniosły 22 107 854,07 zł dochody zaś stanowiły 19 771 512,37 zł z czego same dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa wyniosły 19 618 726,55 zł.

Wyszczególnienie	2018 rok		2019 rok	
	wydatki	dochody	wydatki	dochody
Pomoc społeczna	2 115 071,33	1 082 203,46	2 086 484,96	1 014 537,80
Rodzina	8 402 426,38	8 495 044,53	9 503 871,40	9 179 726,58
RAZEM	10 517 497,71	9 577 247,99	11 590 356,36	10 194 264,38

Tabela nr-57

Można zatem powiedzieć, że 2.336.342,33 zł to wkład budżetu pozapaństwowego w realizację polityki rodziny, opieki i pomocy społecznej. Szczegółowy rozkład kosztów za badane raportem lata przedstawiają poniższe zestawienia obrazujące tak wysokość wydatków jak i kierunków wydatkowania środków pieniężnych.

Polityka pomocowa realizowana jest zatwierdzonymi przez Radę Gminy programami społecznymi jak: „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”, „Gminny Program Wspierania Rodziny”, „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, „Program Przeciwdziałania Narkomani”, „Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi”, „Program w Zakresie Dożywiania”.

852 Pomoc społeczna	Wydatki <i>BIEŻĄCE'</i>		Wydatki <i>MAJĄTKOWE</i>		DOTACJE I SUBWENCJE		ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych	
	2018 rok	2019 rok	2018 rok	2019 rok	2018 rok	2019 rok	2018 rok	2019 rok
85202 Domy Pomocy społecznej	345 198,95	338 074,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	515,54	462,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	45 706,58	32 074,91	0,00	0,00	0,00	58,05	0,00	0,00
85214 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	0,00	0,00	0,00	0,00	627,97	0,00	404 173,33	326 002,61
85215 Dodatki mieszkaniowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	94 124,97	80 802,57
85216 Zasiłki stałe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	645,00	276 153,11	326 741,66
85219 Ośrodki pomocy społecznej	621 669,03	645 471,81	0,00	0,00	0,00	0,00	781,82	1 078,59
85220 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	18 457,28	34 760,09	0,00	0,00	0,00	0,00	52,37	163,74
85230 Pomoc w zakresie dożywiania	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	250 000,00	228 000,00
85295 Pozostała działalność	2 423,38	1 836,79	0,00	0,00	50 000,00	65 000,00	5 187,00	5 312,22
Grupy wydatków RAZEM 852	1 033 970,76	1 052 680,52	0,00	0,00	50 627,97	65 703,05	1 030 472,60	968 101,39
							Σ 2018 rok	2 115 071,33
							Σ 2019 rok	2 086 484,96
855 Rodzina	Wydatki <i>BIEŻĄCE'</i>		Wydatki <i>MAJĄTKOWE</i>		DOTACJE I SUBWENCJE		ŚWIADCZENIA na rzecz osób fizycznych	
	2018 rok	2019 rok	2018 rok	2019 rok	2018 rok	2019 rok	2018 rok	2019 rok
85501 Świadczenie wychowawcze	66 877,42	69 366,70	0,00	0,00	17 500,00	9 145,68	4 202 223,20	5 038 585,30
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	257 325,13	265 435,79	0,00	0,00	16 699,67	15 821,00	2 991 249,16	3 080 569,42
85503 Karta Dużej Rodziny	294,57	1 255,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85504 Wspieranie rodziny	42 912,57	47 433,94	0,00	0,00	0,00	0,00	246 123,04	242 711,87
85505 Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	349,44	415 435,52	487 000,00	230 133,39	0,00	0,00	0,00	0,00
85508 Rodziny zastępcze	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 434,60	11 919,11
85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	59 437,58	59 276,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85513 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	0,00	16 781,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Grupy wydatków RAZEM 855	427 196,71	874 985,63	487 000,00	230 133,39	34 199,67	24 966,68	7 454 030,00	8 373 785,70
							Σ 2018 rok	8 402 426,38
							Σ 2019 rok	9 503 871,40

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO RAPORTU.

Załącznik nr 1 - Wykaz urzędowych nazw miejscowości Gminy Węgorzyno.

Załącznik nr 2 – Wykaz jednostek pomocniczych Gminy Węgorzyno (*sołectw*) wraz z strukturą jednostek osadniczych posiadających status miejscowości wg wykazu urzędowego nazw miejscowości i ich części.

Załącznik nr 3 – wykaz przedstawicieli organu prawodawczego i wykonawczego Gminy Węgorzyno oraz pełnione przez nich funkcje publiczne.

Załącznik nr 4 – Wykaz nazwisk osób sprawujących władzę w jednostkach pomocniczych Gminy (*sołectwach*)

Załącznik nr 5 - Łączna suma dochodów budżetowych w przeliczeniu na mieszkańca gminy w roku 2019.

Załącznik nr 6 – Mapa. Powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy – obrębami.

Załącznik nr 7 – Struktura właścicielska rodzajów użytków gruntowych występujących w granicach administracyjnych Gminy Węgorzyno.

Załącznik nr 8 – Mapa. Lokalizacja cieków i zbiorników wodnych Gminy Węgorzyno (*rzeki, jeziora*).

Załącznik nr 9 – Tabelaryczne zestawienie pomników przyrody.

Załącznik nr 10 – Wykaz jednostek osadniczych Gminy Węgorzyno w ujęciu zameldowanych mieszkańców.

Załącznik nr 11 –Demografia. Rozkład zmiany poziomu zaludnienia w Gminie Węgorzyno.

Załącznik nr 12 – Struktura wiekowymi ludności Gminy Węgorzyno.

Załącznik nr 13 – Wzajemne relacje poszczególnych grup dochodowych w ujęciu województwa, powiatu i gminy.

Załącznik nr 14 – Zbiorcze zestawienie budynków w całej Gminie Węgorzyno wg stanu na dzień 31.XII.2019 roku.

Załącznik nr 15 – Wyciąg z Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2017 - 2020.

Załącznik nr 16 – Wykaz zabytków zlokalizowanych w Gminie Węgorzyno objętych wpisem do rejestru zabytków.

Załącznik nr 17 – Wykaz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Węgorzyno.

Załącznik nr 18 – Wykaz podjętych uchwał z uwzględnieniem rodzajów obszarów tematycznych, którymi zajmowała się Rada Gminy w okresie 2018 -2019..

Załącznik nr 19-01 – Skutek budżetowy roku 2018 w ujęciu umorzeń zastosowanych przez Radę Miejską.

Załącznik nr 19-02 – Skutek budżetowy roku 2019 w ujęciu umorzeń zastosowanych przez Radę Miejską.

Załącznik nr 20A, 20B, 20C – Układ gminnej sieci światłowodowej na terenie Gminy Węgorzyno.

Załącznik nr 21 – Lokalizacja stacji przekaźnikowych operatorów telekomunikacyjnych.

Załącznik nr 22 – Mapa sieci dróg w Gminy Węgorzyno.

Załącznik nr 23A, 23B – Zestawienie środków trwałych Gminy Węgorzyno w ujęciu Polskiej Klasyfikacji Działalności oraz okresu, w którym powstawały.

Załącznik nr 24 – Mapa. Lokalizacja wolnych gruntów stanowiących własność Gminy Węgorzyno mogących stanowić przedmiot zainteresowania inwestycyjnego.

Załącznik nr 25 – Zasób mieszkaniowy Gminy Węgorzyno.

Załącznik nr 26 – Zestawienie stacji uzdatniania wody będących własnością Gminy Węgorzyno.